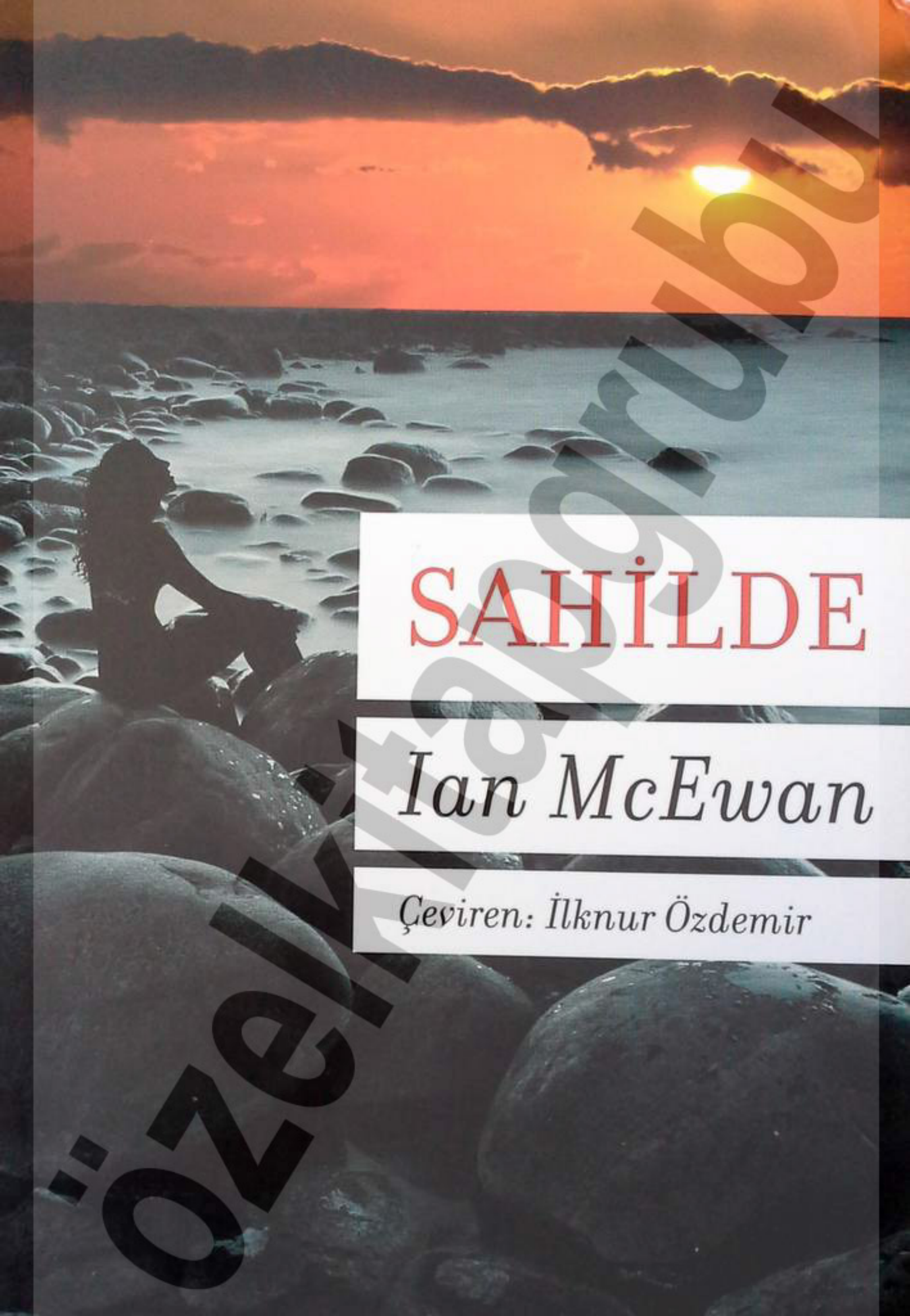




SAHİLDE

Ian McEwan

Çeviren: İlknur Özdemir

IAN McEWAN

1948'de İngiltere'de doğdu. Sussex Üniversitesi'nde İngiliz Edebiyatı eğitimi gördü. East Anglia Üniversitesi'nde İngiliz Edebiyatı üzerine yüksek lisansını yaparken romancı Malcolm Bradbury'den yaratıcı yazarlık dersleri aldı.

İlk öykü kitabı *First Love, Last Rites*(1976; *İlk Aşk, Son Törenler*, çev. Ahmet Deniz Özsoylu, Ayrıntı Yayınları, 2004) ile Somerset Maugham Ödülü'nü kazandı. Üç kere Booker Ödülü'ne aday gösterildi, 1988 yılında *Amsterdam* (1988; *Amsterdam'da Düello*, çev. Ülkem Gürpınar, Can Yayınları, 2000) ile bu ödülü kazandı. Ayrıca 1983 yılında *Or Shall We Die?* adlı bir oratoryonun sözlerini yazdı. 2006'da *Saturday* (2005; *Cumartesi*, çev. İlknur Özdemir, Yapı Kredi Yayınları, 2007) adlı romanıyla James Tait Black Anı Ödülü'nü kazandı. Son olarak *Sahilde* adlı romanıyla İngiliz Kitap Ödülleri Yılın En İyi Kitabı ve Yılın En İyi Yazarı ödüllerini kazandı. Diğer önemli eserleri arasında *The Cement Garden*(1978), *The Comfort of Strangers*(1981; *Yabancı Kucak*, çev. Pınar Kür, Ayrıntı Yayınları, 2004), *The Child in Time* (1987), *Enduring Love* (1997; *Sonsuz Aşk*, çev. Ülkem Gürpınar, Can Yayınları, 2002) ve *Atonement* (2001; *Kefaret*, çev. Püren Özgören, Can Yayınları, 2003) sayılabilir.

İLKNUR ÖZDEMİR

İstanbul'da doğdu. İstanbul Alman Lisesi'ni ve Boğaziçi Üniversitesi İşletme Bölümü'nü bitirdi. Almanca ve İngilizceden çok sayıda çevirisi ve *Senin Öykün Hangisi* adlı bir öykü kitabı vardır.

Başlıca Çevirileri: Paul Auster: *Yalnızlığın Keşfi, Yanılsamalar Kitabı, New York Üçlemesi*; Gabriel Garcia Marquez: *Şili'de Gizlice*; Martin Walser: *Av*; Paul Bowles: *Yükseklerde*; Nadine Gordimer: *July'nin İnsanları*; Toni Morrison: *Katran Bebek*; Heinrich Mann: *Mavi Melek*; Max Frisch: *Stiller*; J. M. Coetzee: *Utanç, Petersburglu Usta*; Michael Cunningham: *Saatler*; Günter Grass: *Yengeç Yürüyüşü*; Maria Public: *Mozart, Bir Bilincin Öyküsü*; Danilo Kiş: *Bahçe, Killler*; Arundhati Roy: *Küçük Şeylerin Tanrısı*; Umberto Eco: *Somon Balığıyla Yolculuk*; Stefan Zweig: *Günlükler*; Bruno Schulz: *Tarçın Dükkânları*; Ian McEwan: *Cumartesi*; Pascal Mercier: *Lizbon'a Gece Treni*; Jay Parini: *Son İstasyon*

OZGÜN ADI On Chesil Beach

© Ian McEwan, 2007 / Rogers, Coleridge and White Ltd London/
Turkuvaz Kitapçılık Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş. (2007)

Her hakkı saklıdır. Tanıtım amaçlı kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Genel Merkez: Barbaros Bulvarı, No: 153, Kat: 3,
34349 Beşiktaş /İstanbul

Yayınevi: Barbaros Bulvarı Ufuk Apt. C 2 Blok No:58/4
34349 Beşiktaş /İstanbul

Tel: 0 212 288 50 68 **Faks:** 0 212 288 50 67

GENEL YAYIN YÖNETMENİ İlknur Özdemir

EDİTÖR Mert Tanaydın

DÜZELTİ Ayten Koçal

KAPAK TASARIMI Gamze İçhedef

GRAFİK BİLGİ Erdoğan

BİRİNCİ BASIM Mayıs 2008, İstanbul

GENEL YAYIN 163 EDEBİYAT DİZİSİ 82

ISBN 978-605-4069-02-6

BASILDIĞI YER Pasifik Ofset Ltd. Sti (0212) 551 11 19

Turkuvaz Kitap bir **TURKUVAZ MEDYA GRUBU** kuruluşudur.

Ian McEwan

SAHİLDE

Roman

Çeviren
İlknur Özdemir



Annalena'ya

BIR

Gençtiler, eğitimliydi ve o geceye, düğün gecelerine kadar ikisi de kimseyle yatmamıştı; cinsel sorunlar üzerinde konuşmanın neredeyse olanaksız olduğu bir çağda yaşıyorlardı. Zaten ne zaman kolaydır ki. Az önce, Kral George, döneminden kalma küçük bir otelin birinci katındaki dairenin ufak salonunda akşam yemeğine oturmuşlardı. Açık duran kapıdan bakınca yandaki odada, dört kolonlu, oldukça dar bir yatak görünüyordu, bembeyaz yatak örtüsü, insan eli değmemişçesine sımsıkı gerilerek serilmişti yatağa. Edward daha önce hiçbir otelde kalmadığına değinmemişti, Florence ise çocukluğunda babasıyla sık sık seyahate çıktığından bu konuda deneyimliydi. Yüzeysel bakıldığında, keyifleri yerindeydi. Oxford'daki St. Mary Kilisesi'nde yapılan düğünleri güzel geçmişti; nikâh töreni geleneklere uygun, davet de neşeliydi, lise ve üniversite arkadaşları kulak tırmalayıcı ve moral verici çığlıklarla uğurlamışlardı onları. Korktukları gibi Florence'in annesiyle babası tepeden bakmamışlardı bu olanlara, damadın annesi de pek yanlış davranmamıştı, ya da neden toplandıklarını bütün bütüne aklından çıkarmamıştı. Gelinle damat Florence'in annesine ait küçük bir arabayla yola çıkmışlar ve akşam olmadan Dorset sahilindeki otellerine varmışlardı, Temmuz ortası için ya da bulundukları koşullar açısından pek de mükemmel denilemezdi havaya, ancak yine de elverişli sayılırdı: Yağmur yağmıyordu, ama Florence'e kalırsa umdukları gibi dışarıda, terasta yemek yiyebilecek-

leri kadar sıcak da sayılmazdı. Edward'a göreyse hava iyiydi, ama aşırı kibar olduğundan böyle bir akşamda karısına itiraz etmeyi aklından geçirmezdi.

Dairelerinde, Manş Denizi'nin bir bölümüne ve uçsuz bucaksız çakıl taşlı Chesil Sahili'nin manzarasına bakan balkona açılan, yere kadar camlı, aralık duran kapının önünde yiyorlardı yemeklerini. Smokinli iki genç koridorda bıraktıkları bir servis arabasından servis yapıyorlardı, genellikle balayı süiti diye bilinen daireye girip çıkarlarken cilalı meşe parkeler sessizliğin içinde tuhaf gıcırtilar çıkarıyordu. Gururlu ve korumacı genç adam, yergi anlamına gelebilecek bir jestleri ya da ifadeleri var mı diye gözlerini garsonlara dikmişti. Alaycı gülüşlere hoşgörü gösterecek değildi. Ama yakındaki bir köyden gelen bu gençler kamburlarını çıkarıp ifadesiz yüzleriyle işlerini görüyorlardı, çekingen davranıyorlardı, tabak-çanağı kolalı masa örtüsüne bırakan elleri titriyordu. Aynı zamanda gerindiler de.

İngiliz mutfağının tarihinde pek de parlak bir dönem yaşanmıyordu, ama o günlerde, yurtdışından gelen yabancılar dışında buna pek aldırın yoktu. Pek çok sofrada olduğu gibi törensel yemeğe normal olarak, bir tek kiraz şekerlemesiyle süslenmiş bir dilim kavunla başladı. Koridorda, altındaki mumlar yanan tabak ısıtıcılarının üzerindeki gümüş tabaklarda, yanında iyice haşlanmış sebzeleri ve rengi maviye çalan patatesleriyle, koyu bir sos içinde, epey zaman önce kızartılmış sığır eti bekliyordu. Şarap Fransa'dan gelmişti, ama hangi bölgenin ürünü olduğu, üzerinde ok gibi fırlamış bir tek kırlangıç yer alan etiketinde yazmıyordu. Kırmızı şarap ısmarlamak Edward'ın aklının ucundan bile geçmezdi.

Garsonların bir an önce çekilip gitmelerini beklerken, Edward ile Florence koltuklarında dönüp geniş, yosunlu çimenliğin ve onun ötesindeki, iç içe girmiş, çiçekli çalılıkların, sahile uzanan patikaya inen dik bir yamaca tutunmuş ağaçların sunduğu manzaraya baktılar. Çamurlu basamaklarla alçalan bir patikanın başını görebiliyorlardı, iki yanında devasa otlar –koyu renkli, kalın damarlı yaprakların ağırlığı altında bükülen, iki metreye yakın şişmiş saplarıyla dev raventlere ve kabaklara benziyorlardı– dizili bir yoldu. Bahçedeki bitkiler kösnül ve tropiklere özgü bir gürlükle yükseliyor, kurşuni, yumuşak ışık ve sahile bir vurup bir çekilirken gök gürültüsüne benzer küçük sesler çıkaran, sonra çakıl taşlarında tıslayan denizden gelen incecik bir pus bu etkiyi artırıyordu. Yemekten sonra ayaklarına sağlam ayakkabılar geçirip denizle Donanma denen lagün arasındaki çakıl taşlarının üzerinde yürümeyi planlamışlardı, eğer şarabı bitirmemiş olurlarsa kalanı da yanlarma alacak, sokak serserileri gibi şişeden içeceklerdi.

Öyle çok planları, uçarı planları vardı ki, bunlar belirsiz geleceklerinde, Dorset kıyılarındaki yaz bitkileri kadar birbirine karışmış ve bir o kadar da güzel olarak önlerinde yığılıydı. Nerede ve nasıl yaşayacakları, yakın arkadaşlarının kimler olacağı, Edward'ın Florence'ın babasının şirketindeki işi, Florence'ın müzik kariyeri ve babasının verdiği parayla ne yapacağı ve nasıl başkalarına –en azından içsel olarak– benzemeyecekleri. Genç olmanın, toplumsal bir ayak bağı, bir ilgisizlik damgası, insanı bir parça sıkıntıya sokan ve tedavisinin başlangıcı evlilik sayılan bir durum olduğu –ve o ünlü onyılın sonunda bitecek olan– çağdaydılar

hâlâ. Hayatlarının yeni bir tepesinde, yeni konumlarının onları bitmeyen gençliklerinden çekip alacak olmasına sevinerek, neredeyse birer yabancı gibi, tuhaf bir biçimde yan yana duruyorlardı – Edward ve Florence, sonunda özgürdüler! En sevdikleri sohbet konularından biri çocukluklarıydı, ama keyifli anlarını değil de içinden çıktıkları gülünesi yanlış anlamaların sisini, anne-babalarının yaptıkları çeşitli hataları ve artık bağışladıkları çağdışı uygulamaları konuşuyorlardı.

Bulundukları bu yeni tepeden her şeyi apaçık görebiliyorlardı ama birbirlerine bazı çelişkili duygularını tarif edemiyorlardı: Her ikisi de, akşam yemeğinden hemen sonra, yeni edinilmiş olgunluklarının sınanacağı, dört kolonlu yatakta yan yana yatıp kendilerini birbirlerine tam anlamıyla açacakları anın korkusunu yaşıyordu. Temmuz ayının önceden belirlenmiş bir gününde, bedeninin en duyarlı parçasının, kısacık da olsa, bu neşeli, cici, müthiş zeki kadının içinde doğal olarak biçimlenmiş bir oyukta duracağı düşüncesi bir yıldan fazladır Edward'ın aklını başından almıştı. Bu işin, garipliğe kaçmadan ya da hayal kırıklığıyla sonuçlanmadan nasıl başarılabileceği ise kafasını kurcalıyordu. Özellikle de, yaşadığı bir tek şanssız deneyime dayanarak, aşırı heyecanlanmaktan korkuyordu, birinin bu durumu 'çabuk gelmek' olarak nitelediğini duymuştu. Bu konu hiç aklından çıkmıyordu, ama başarısız olma korkusu ne kadar büyük olsa da, –kendinden geçme, azimli olma– hevesi ondan kat kat fazlaydı.

Florence'in endişeleriye daha ciddiydi, Oxford'dan buraya gelirken yol boyunca, aklındaki söylemek için

bütün cesaretini toplamak üzere olduğunu düşündüğü anlar olmuştu. Ama kendisini kaygılandıran şeyi dile getiremezdi, kendi kafasında bile şekillendiremiyor-
du. Edward geleneksel ilk gece sancıları çekiyor ama Florence iç organlarından kopup gelen bir korkuya kapılıyor, deniz tutması kadar somut ve umarsız bir bulantı çekiyordu. Çoğu zaman, evlilik hazırlıklarının sevinç içinde sürdüğü bütün o aylar boyunca, mutluluğunun üzerine düşen bu gölgeyi yok saymayı başarmıştı, ama sımsıkı kucaklaşacaklarını –başka bir şekilde ifade etmek istemiyordu– aklına getirir getirmez midesi kasılıyor, mide bulantısı gırtlığına vuruyordu. Genç gelinlere yardımcı olacağı varsayılan, dili neşeli, ünlemlerle ve numaralandırılmış çizimlerle dolu modern, geleceğe yönelik bilgiler veren bir broşürde öyle cümlelere ya da sözcüklere rastlamıştı ki kusacak gibi olmuştu: *Sümküsü zar*, ve tekinsiz ve parlayan *penis başı*. Florence'in idrakini zorlayan cümleler de vardı, özellikle girişlerle ilgili olanlar: *Girmeden hemen önce*, ya da *sonunda girer*, ve *sevinçle*, *girdikten hemen sonra...* Florence o gece, Edward'ın geçebileceği bir tür giriş kapısına ya da oturma odasına dönüşmek zorunda mıydı? Aklına acıdan, bıçağın karşısında ikiye ayrılan etten başka bir şey getirmeyen bir sözcükle de sık sık karşılaşılıyordu: *delmek*.

İyimser anlarında, aşırı iffet tasladığını düşünerek kendini iknaya çalışıyordu, mutlaka geçecekti. Kuşkusuz, Edward'ın *kan hücum etmiş* penisinin –bir korkunç terim daha– altında sallanan testislerini düşünmek üst dudağını bükmesine yetiyordu; birinin, hatta sevdiği birinin kendisinin 'orasına' dokunması fikri de, örneğin gözünden ameliyat olmak kadar iticiydi.

Ancak bu aşırı iffetliliği bebeklere kadar vardırılmıyordu. Bebekleri seviyordu; ara sıra kuzininin küçük oğullarına bakmış ve bundan zevk almıştı. Edward'dan hamile kalmaktan hoşlanacağını düşünüyordu ve çocuk doğurmaktan, en azından kuramsal olarak korkmuyordu. Keşke onun da, İsa'nın annesi gibi, bir sihir sayesinde karnı burnuna gelebilseydi.

Florence çok vahim bir sorunu bulduğundan kuşkulanıyordu, hep farklı olmuş olduğundan ve artık her şeyin ortaya çıkacağından. Sorununun salt fiziksel tiksintiden daha büyük, daha derin olduğunu düşünüyordu; bütün varlığıyla, kötü bir işe bulaşmaya ve tene isyan halindeydi; huzuru ve temel mutluluğu mahvolmak üzereydi. 'İçine girilmesini' ya da 'delinmeyi' istemiyordu. Edward'la sevişmek, keyfinin doruğu olamazdı, bunun için ödemesi gereken bedeldi ancak.

Çok daha önce, daha Edward evlenme teklif ettiğinde konuşmuş olması gerektiğini biliyordu, samimi ve alçak sesle konuşan rahibe gitmelerinden, müstakbel ailelerle yemekler yemeden, düğüne insanlar davet edilmeden, hediye listesi hazırlanıp büyük mağazaya verilmeden, büyük çadır ve fotoğrafçı tutulmadan ve bütün öteki iptal edilemeyecek düzenlemeler yapılmadan önce. Ama durumun adını kendi kendisine bile koyamazken ne söyleyebilirdi, hangi terimleri kullanabilirdi? Ve seviyordu Edward'ı, hakkında yazılanları okuduğu ateşli, ıslak tutkuyla değil ama sıcak, derin bir sevgiyle, bazen kız evlat gibi bazen de neredeyse bir anne gibi. Ona sokulmayı, kocaman koluyla kendisine sarılmasını, öpmesini seviyordu, ama dilinin ağzına girmesinden hiç hoşlanmıyordu, bunu da ona açıkça belli etmişti. Edward'ın çok özel olduğunu dü-

şünüyordu, tanıdığı hiç kimseye benzemiyordu. Kuyruğa girer ya da bir bekleme odasında bekler diye cebinde her zaman karton kapaklı bir kitap, genellikle de tarih kitabı bulundururdu Edward. Okuduğu şeyleri iyice küçülmüş bir kurşunkalemle işaretlerdi. Florence'in tanıdıkları arasında sigara içmeyen tek erkek Edward'dı. Çoraplarının tekleri asla birbirine uymazdı. Bir tek kravatı vardı, dar, örgü, lacivert, beyaz bir gömlekle neredeyse hep onu takardı. Florence onun mütecessis zihnine, taşralıya çalan şivesine, ellerinin gücüne, konuşurken ansızın lafı başka yere çevirmesine, kendisine karşı nazik oluşuna, konuşurken kendisine diktiği tatlı kahverengi gözlerinin sevecen bir aşk bulutuyla kuşatılmış duygusu vermesine bayılıyordu. Yirmi iki yaşındayken, hayatının geri kalanını Edward Mayhew ile geçirmek istediğinden emindi. Onu kaybetme riskini nasıl göze alabilirdi?

Konuşabileceği hiç kimse yoktu. Kız kardeşi Ruth çok gençti, annesiye, kendi içinde harika biri olsa da, fazla entelektüel, fazla kırılgandı, eski moda bir aydın kadındı. Ne zaman mahrem bir sorunla karşılaşırsa, bir salonda konferans verirmiş havalara girer, sözcükleri uzattıkça uzatır, herkesin okumuş olması gerektiğini düşündüğü kitaplara atıfta bulunurdu. Konuyu bu şekilde salimen toparladıktan sonra bazen, ki pek nadir olurdu bu, gevşeyip şefkat gösterirdi, ama o zaman bile insan onun ne tür bir öğüt verdiğini anlayamazdı. Florence'in liseden ve müzik okulundan birkaç müthiş arkadaşı vardı, onlarda da tam tersi bir sorun mevcuttu: Mahrem konuşmalara bayılıyorlar, birbirlerinin sorunlarından zevk alıyorlardı. Hepsi birbirini iyi biliyor, telefonlaşmayı ve mektuplaşmayı seviyorlardı. Florence onlara bir sırrını açmazdı, onları kına-

mazdı da, çünkü kendisi de o gruptan biriydi. Kendisine bile güvenemezdi. Nasıl yaklaşacağını bilmediği bir sorunla baş başaydı, kendisine yol gösterecek tek şey de elindeki rehber kitaptı. Kitabın cıcaflı kırmızı kapağında, masum bir çocuğun elinden çıkmışçasına beyaz tebeşirle çizilmiş, el ele tutuşmuş gülümseyen iki tane patlak gözlü, çöp insan vardı.

Kavunu yiyip bitirmeleri iki dakika bile sürmedi, o arada delikanlılar dışarı çıkıp koridorda beklemek yerine epeyce geride, kapının yanında durdular, papyonlarını ve dar yakalarını kurcalayıp manşetleriyle oynadılar. Edward, Florence'e, alaycı, abartılı bir hareketle kiraz şekerlemesini uzatırken onların yüzlerindeki ifade değişmedi. Florence oyunbazca, gözlerini Edward'dan ayırınadan kirazı onun parmaklarından emdi, ağzındakini ağır ağır çiğnerken Edward'ın dilini görmesine izin veriyordu, onunla böyle cilveleşirken durumu kendisi için zora soktuğunun da farkındaydı. Devam ettiremeyeceği şeyi başlatmamalıydı, ama elinden geldiğince onu keyiflendirmesinin yararı oluyordu: Kendini bütün bütüne yararsız hissetmemesini sağlıyordu. Keşke yapışkan bir kirazı yemek çözüm olsaydı.

Edward garsonların odadan çıkmasını arzuluyor olsa da onların mevcudiyetinden rahatsızlık duymadığını göstermek üzere elinde şarabıyla arkasına yaslanırken gülümsedi ve omzunun üstünden geriye seslendi: "Bunlardan kaldı mı?"

"Yok efendim. Özür dilerim efendim."

Ama duyduğu ani mutluluğu, büyük sevinci gizlemeye çalışırken Edward'ın şarap kadehini tutan eli tit-

riyordu. Florence sanki karşısında ısıt ısıldı ve çok tatlıydı – güzel, duyarlı, yetenekli, inanılmayacak kadar iyi huylu.

Edward'ı yanıtlamış olan çocuk boşalan tabakları almak üzere yaklaştı. Arkadaşı dışarıdaydı, ikinci yemek olan kızartmayı tabaklara alıyordu. Uygun gümüş takımlarla servis yapmak üzere servis arabasını balayı süitine sokmak mümkün değildi, Elizabeth dönemi çiftlik evi on sekizinci yüzyıl ortasında George dönemine uygun hale getirilirken yanlış planlama sonucu koridorla oda arasında iki basamaklık bir seviye farkı kalmıştı.

Evli çift kısa bir süre baş başa kaldı, ama koridorda tabaklara sürten kaşıkların tıkırtısını, açık duran kapının yanında mırıldanarak konuşan delikanlıların seslerini duyuyorlardı. Edward elini Florence'in elinin üzerine koyarak o gün yüzüncü kez, fısıltıyla, "Seni seviyorum," dedi, Florence de hemen aynen karşılık verdi, sözlerinde samimiydi.

Edward üniversiteyi bitirmişti, Londra'daki University College'da tarih bölümünde birinciliği vardı. Okuldaki üç kısacık yılda savaşları, isyanları, kıtlıkları, salgın hastalıkları, imparatorlukların yükseliş ve çöküşünü, çocuklarını tüketen devrimleri, tarımdaki sıkıntıları, sanayideki sefaleti, iktidardaki elit tabakanın acımasızlığını okumuştı – baskı, sefalet ve kırılan umutların renkli bir geçit töreni. Kuşaklar boyunca hayatların ne kadar sıkıntılı ve yavan geçebileceğini anlamıştı. Her şeye geniş açıdan bakıldığında İngiltere'nin şimdi yaşadığı gibi huzurlu, müreffeh zamanları pek azdı ve bu zaman içinde kendisinin ve Florence'in neşesi bir istisnaydı, hatta tekti. Okuldaki son yılında

tarihteki 'büyük adam' kuramı üzerinde özel bir araştırma yapmıştı – girişimci bireylerin ulusun yazgısını biçimlendirebileceklerine inanmanın modası gerçekten geçmiş miydi? Danışman hocası kuşkusuz şöyle düşünüyordu: Onun görüşüne göre, büyük harfle yazılmış Tarih, önü alınamayan güçler tarafından kaçınılmaz, zorunlu sonlara doğru götürülüyordu ve çok geçmeden bu konu bir bilim olarak algılanacaktı. Ama Edward'ın ayrıntılarıyla incelediği hayatlar –Sezar, Şarlman, 2. Frederik, Çariçe 2. Katerina, Nelson ve Napolyon (danışmanın ısrarıyla Stalin'i ele almamıştı)– tam tersini işaret ediyorlardı. Acımasız bir kişilik, yalın fırsatçılık ve şans, diye iddia etmişti Edward, milyonların kaderini değiştirebilirdi, bu kararında ısrar etmesi ona yüz üstünden seksen getirmişti, neredeyse birinciliği tehlikeye giriyordu.

Efsanevi başarının bile pek az mutluluk, katmerli bir huzursuzluk, insanın içini kemiren hırs getireceğini tesadüfen keşfetmişti. O sabah düğün için giyinirken (frak, silindir şapka, avuç avuç kolonya) listesindeki kişilerden hiçbirinin kendisinininki gibi bir tatmin duygusunu tatmış olamayacağına karar verdi. Kendisinin coşkunu başlı başına bir tür büyüklüktü. Muhteşem bir biçimde tatmin olmuştu, ya da hemen hemen olmuştu. Yirmi iki yaşında hepsini gölgede bırakmıştı.

Şimdi gözlerini karısına dikmişti, onun gizemli, harili ela gözlerine, o gözlerin buğulu süt mavisine çalan katıksız beyazına. Kirpikleri çocukları gibi gür ve siyahtı, huzurlu yüzündeki ciddiyette de çocukları andıran bir şey vardı. Çok güzel bir yüzdü, yontulmuş gibiydi, belli bir ışıpta bakıldığında insanın aklına

Amerikalı bir Kızılderili kadını getiriyordu, soylu bir Kızılderiliyi. Sağlam bir çenesi vardı, gülümseyişi geniş ve saftı, ta göz kenarlarındaki kırışıklara kadar uzanıyordu. İri kemikliydi, düğündeki çoluk çocuk sahibi kadınlardan bazıları bilmiş bir tavırla onun geniş kalçalarını işaret etmişlerdi. Edward'ın dokunduğu, hatta, tam istediği yerden olmasa da öptüğü memeleri küçüktü. Kemancı elleri beyaz ve güçlüydü, uzun kolları da; okulundaki spor şenliklerinde cirit atmaya uygun bulunurdu.

Edward klasik müziğe hiç ilgi duymamıştı, ama şimdi o müziğin neşeli argosunu öğrenmekteydi – *legato*, *pizzicato*, *con brio*. Yavaş yavaş, acımasız tekrarlar sayesinde bazı parçaları tanımaya, hatta hoşlanmaya başlamıştı. Florence'in arkadaşlarıyla çaldığı parçalardan biri özellikle etkiliyordu Edward'ı. Florence evde ıskalalarını ve arpejlerini çalışırken başına bir saç bandı takardı, bu sevimli çeşni, günün birinde sahip olabilecekleri kız çocuğunun hayalini kurmasına neden olurdu. Florence'in çalışı kavisli ve kusursuzdu, çalış tarzının zenginliği bilinirdi. Öğretmenlerinden biri, bir yaylı çalgıdan bu kadar sıcak sesler çıkartan bir başka öğrenci görmediğini söylemişti. Florence Londra'da prova yapılan salonda, ya da Oxford'daki aile evindeki odasında nota sehпасının önünde, Edward yatağın üzerine serilmiş durumda onu seyredip arzularken, sırtı dimdik, başı gururla havaya dikilerek zarifçe durur ve müziği yüzünde buyurgan, neredeyse kibirli ve Edward'ı çok duygulandıran bir ifadeyle yorumlardı. O hali, zevke götüren yoldan emin olduğunu, onu bildiğini gösterirdi.

Konu müzik olduğunda Florence'in kendine güveni tam, hareketleri de akıcıydı: Kemanın telini reçine-

lerken, algısını akort ederken, yaylı algılar drtlsndeki  okul arkadaşıını sığdırmak için odasını yeniden düzenlerken. Tartışmasız liderdi o, müzik konusundaki anlaşımazlıklarda son sözü söyleyen hep o olurdu. Ama hayatının geri kalan kısmında şaşılacak derecede sakar ve beceriksizdi, sürekli ya ayağı takılır, ya eşyayı devirir ya da kafasını bir yere çarpardı. Bach'ın bir partitasında, iki notayı birlikte almayı nasıl başarıyorsa, dolu bir çay fincanını keten masa örtüsüne devirmeyi de aynı derecede başarıyordu, ya da bir bardağı taş zemine düşürmeyi. Birinin kendisine baktığını düşünürse tkezlerdi, sokakta, uzaktaki bir arkadaşına doğru yürümenin kendisi için tam bir işkence olduğunu söylemişti Edward'a. Ve ne zaman kaygılı ya da fazlasıyla mahcup olsa elini sürekli alına götürür, bir tutam hayali saç kenara iterdi, sıkıntı kaynağı ortadan kalktıktan çok sonra bile sürüp giden yumuşak, titrek bir hareketti bu.

Edward, bu kadar tuhaf ve sıcak bir biçimde özel olan birini nasıl sevemezdi, her dşnncesi, her duygusu apaçık ortada olan, onun değişken ifadelerinin ve hareketlerinin içinden yüklü parçacıklar gibi akan, böyle insanın içini acıtacak kadar dürüst ve özbilinçli olan birini? Onun sağlam kemikli güzelliği olmasa bile onu sevmeye mahkmdu. Florence de onu öyle derinden, öyle dayanılmaz bir fiziksel ketumlukla seviyordu ki. Edward'ın sadece doğru dürüst bir çıkış yolu bulamadıkları için şiddetlenen tutkuları değil, korumacı içgüdüleri de uyarılmıştı. Ama Florence gerçekten bu kadar savunmasız mıydı? Edward bir kere sinde onun okul karnelerinin bulunduğu dosyaya bakmış ve zekâ testi sonuçlarını görmüştü: Yüz elli

ikiydi, kendi derecesinden on yedi puan fazla. Bu rakamların, boy ya da kilo kadar somut bir şeyi ölçmekte kullanıldığı bir çağdaydılar. Dörtlü prova yaparken onları dinlediği zamanlarda ve Florence, yüzünde geç peydahlanmış aknelerin boy gösterdiği tombul yanaklı, iddiacı viyolonselci Charles'la besteyi parçalara ayırma, tempo ya da dinamiğiyle ilgili olarak görüş ayrılığına düştüğü bir anda, Edward Florence'in gösterdiği soğukkanlılığa bakıp şaşırıyordu. Tartışmıyor, sakince dinliyordu, sonra da kararını bildiriyordu. O zaman saçını geriye atmak için yaptığı o küçük hareketten eser olmuyordu. İşini biliyordu, birinci kemanın yönetmesi gerektiği şekilde yönetmeye kararlıydı. Oldukça ürkütücü biri olan babasına istediğini yaptırabilecek gibi görünüyordu. Düğünlerinden aylarca önce, Florence'in önerisi üzerine, babası Edward'a iş teklif etmişti. Edward'm o işi gerçekten isteyip istememesi ya da reddetmeye cesaret etmesi başka konuydu. Kadınsı bir sezgiyle düğün davetinde nelerin gerekli olacağını biliyordu Florence, çadırın büyüklüğünden yaz pudinginin miktarına ve babasının ödeyeceği paranın ne kadar olmasının makul sayılacağına kadar.

Edward'm elini sıkarak, "Geliyorlar," diye fısıldadı Florence, aniden samimileşmemesi için uyarmak istemişti onu. Garsonlar ellerinde et tabaklarıyla yaklaşıyorlardı, Edward'ın tabağındaki et Florence'inkinin iki katıydı. Şerili pandispanya, çedar peyniri ve naneli çikolata da getirip büfenin üzerine yerleştirdiler. Şöminenin yanındaki, kendilerini çağırmak için kullanı-

lacak zil hakkında birtakım açıklamalar –sertçe bastırılıp tutulacaktı– geveledikten sonra odadan çıktılar, kapıyı da arkalarından özenle kapattılar. Koridorun öteki ucuna götürülen servis arabasının tıkırtısı duyuldu ve sonra, bir sessizliğin ardından, alt kattaki otel barından gelmesi olası bir bağırıtı ya da yuh sesi; sonunda yeni evliler tam anlamıyla yalnız kalabildiler.

Rüzgârın yönünün değişmesi ya da kuvvetini artırması, kulaklarına sahilde çatlayan dalgaların sesini getirdi, sanki uzakta bir yerde bardaklar kırılıyordu. Pus kalkıyor, kıyı çizgisinin üstünden doğuya doğru kıvrılarak uzayan alçak tepelerin hatları kısmen ortaya çıkıyordu. Denizin ipeksi yüzeyini, ya da bir lagün ya da gökyüzü olabilecek ışıltılı, gri, düzgün bir yüzey görebiliyorlardı –hangisi olduğunu anlamak kolay değildi. Değişen esinti, aralık duran camlı kapıların arasından baştan çıkarıcı şekilde giriyor, taşıdığı oksijen ve açık havanın tuzlu kokusu, kolalı sofra örtüsüyle, peygamberçiçeği gibi katılaşmış salçalı sosla, ellerine aldıkları iyice parlatılmış gümüş çatal-bıçakla ters düşüyordu. Düğün yemeği çok doyurucu olmuş, çok uzun sürmüştü. Aç değildiler. Aslında isteselerdi tabaklarını bırakabilirler, şarap şişesini boynundan yakalayabilir, sahile koşup ayakkabılarını fırlatabilir ve özgürlüklerinin tadını çıkarabilirlerdi. Otelde onları durdurmak isteyecek kimse yoktu. Sonunda birer yetişkindiler, tatildeydiler, ne isterlerse onu yapabilirlerdi. Sadece birkaç yıl sonra, son derece sıradan gençlerin yapacağı türden bir şey olacaktı bu. Ama şimdilik, zamana uymalıydılar. Edward’la Florence yalnızlar-ken bile, kabul görmemiş binlerce kural hâlâ geçerli oluyordu. Yetişkin oldukları için başkalarının hazırla-

mak için zahmete girdikleri bir yemekten kalkıp gitmek gibi çocukça şeyler yapmıyorlardı. Ne de olsa akşam yemeği saatiydi. Çocukça davranmak da henüz kabul görmüyordu, ya da usul değildi.

Yine de sahil aklından çıkmıyordu Edward'ın, nasıl teklif edeceğini bilebilse ya da bir mazeret bulabilse doğruca çıkıp gitmeyi önerebilirdi. Florence'e, bir rehberden, binlerce yıldır bu kıyıları döven fırtınaların, on sekiz millik sahil boyunca, iriler doğu ucunda olmak üzere çakıl taşlarını büyüklüklerine göre eleyip sıraya koyduğunu okumuştı. Efsaneye göre, o yörenin balıkçıları geceleyin karaya çıkarken çakıl taşının iriliğine bakarak nerede bulunduklarını anlayabiliyorlardı. Florence birbirinden bir mil uzaklıkta iki noktadan toplayacakları birer avuç dolusu taşı kıyaslayıp bunun doğruluğunu kendilerinin görmesini önermişti. Burada oturmaktansa sahilde yürümek daha iyiydi. Zaten alçak olan tavan sanki Edward'ın kafasına daha da yaklaşmıştı, üstüne çökecek gibiydi. Tabağındaki koku, denizden gelen esintiyle birleşince evdeki köpeğin soluğu gibi yapışkan bir kokuya benzemişti. Belki Edward kendi kendine telkin ettiği kadar neşeli değildi. Düşüncelerini daraltan, konuşmasını engelleyen korkunç bir baskı hissediyor, şiddetli fiziksel bir rahatsızlık çekiyordu, pantolonu ya da iç çamaşırları daralmış gibiydi.

Edward'ın en büyük dileğini yerine getirmek üzere masalarına bir cin gelseydi dünyadaki hiçbir sahili dilemezdi ondan. Tek arzusu, tek düşüncesi, Florence'le birlikte yandaki odada yatağın üzerinde ya da içinde yan yana, çınlıplak yatmak, gündelik hayattan dinsel bir vecd görüntüsü ya da ölümün bizzat kendi-

si kadar uzak görünen o müthiş deneyimle sonunda karşı karşıya olmaı. Beklenti –gerçekten olacak mıydı? O mu yaşayacaktı bunu?– bir kez daha karnmm alt kısmını buz gibi yaptı, Edward birden bayılır gibi olduğunu hissetti, keyifle iç çekip bu halini gizledi.

Çağının ya da herhangi bir çağm pek çok genç erkeği gibi, rahat davranamadığından ya da cinsel arzularını dışa vuracak bir olanağı bulunmadığından, şimdi aydın bir uzmanın 'kendi kendini tatmin' dediğı şeye başvuruyordu sürekli. Bu terimi keşfetmek çok hoşuna gitmişti Edward'ın. Bedenini kötüye kullandığına, gözlerinin bozulacağına, ya da her gün bu işe girerken Tanrı'nın ciddi bir kuşkuyla gözlerini kendisine diktiğine inanmayacak kadar ileri bir tarihte doğmuştu yüzyılın, 1940 ylında. Solgun ve içe kapanık haline bakanların durumu anlayacağına da inanmıyordu. Bununla birlikte belirsiz bir utancın gölgesi düşüyordu çabalarına; bir başarısızlık, tükeniş ve elbette yalnızlık duygusu. Ve aslında pek de zevk almıyordu. Amaç kurtulmaktı – derhal elde edilemeyecek olana karşı duyulan ısrarcı, düşünceleri kısıtlayan arzudan kurtulmak. İnsanın kendi bedeninden doğan, içinden fıskıran bir avuç şeyin zihnini anında boşaltması ve yeniden Nelson'un Abukir Körfezi'ndeki kararlılığıyla meşgul olmasına izin vermesi ne kadar olağanüstüydü!

Edward'ın düğün hazırlıklarına tek ve en önemli katkısı, bir haftadan fazla bu faaliyetinden uzak durması oldu. On iki yaşından beri, kendine karşı hiç bu kadar iffetli davranmamıştı. Gelinin karşısına çıktığında formunda olmak istiyordu. Özellikle gece yatakta, ya da sabahları uyandığında, ya da uzun öğle sonrala-

rında, ya da öğle yemeğinden önceki saatlerde, ya da akşam yemeğinden sonra, yatmaya gitmeden önce – hiç de kolay olmuyordu. İşte artık evliydim ve baş başlardım. Neden yemeğini bırakıp kalkmamış, onu öpücüklerle boğup yan odadaki dört kolonlu yatağa götürmemişti? O kadar basit değildi. Florence’in utangaçlığına alışması epeyce uzun sürmüştü. Bu haline anlayış göstermeye, hatta saygı duymaya alışmıştı, bu utangaçlığın bir tür cilve, cinselliğe oldukça yatkın bir yapıyı maskeleyen geleneksel bir perde olduğunu sanmıştı. Genelde, bunu Florence’in kişiliğinin karmaşık derinliğinin bir parçası ve kalitesinin kanıtı olarak görmüştü. Onu böyle yeğlediğine ikna etmişti kendini. Bunu sözcüklere dökmese de Florence’in suskunluğu kendi cehaletine, özgüven eksikliğine uyuyordu; daha kösnül, daha arzulu bir kadın, çılgın bir kadın, Edward’ı ürkütebilirdi.

Onların flörtleri, kararlaştırılıp dile getirilmese de herkesin uyduğu kurallarla sınırlı bir pavan olmuş, görkemli bir şekilde kat kat açılmıştı. Hiçbir şeyi tartışmamışlardı, mahrem konuşmaların eksikliğini de hissetmemişlerdi. Bunlar, sözcükler ötesi, tanımlar ötesi şeylerdi. Terapi dili ve uygulaması, duyguların sebatla paylaşılması, karşılıklı çözümlenmesi usulü de henüz herkes tarafından benimsenecek kadar yaygın değildi. Varlıklı kişilerin psikanalize başvurdıkları söylense de insanın kendisini, gündelik hayatta bir muamma, sözlü tarihte bir alıştırma, ya da çözülmeyi bekleyen bir problem olarak görmesi henüz pek alışıldık değildi.

Edward ile Florence arasında hiçbir şey çabuk gelişmedi. Hatırı sayılır ilerlemeler, Edward’ın görmesi-

ne ya da okşamasına göz yumulan sınırın genişletilmesi için sessizce verilen izinler, aşama aşama elde edildi. Florence'in çıplak göğüslerini ilk kez gördüğü ekimdeki günle onlara dokunabildiği gün olan 19 Aralık arasında çok zaman vardı. Onun göğüslerini şubatta öpmüştü, ama meme başlarını değil, onlara ancak mayısta dudaklarını değdirebilmişti. Florence'in, Edward'ın bedeninde keşfe çıkması ise daha da temkinli gerçekleşmişti. Edward'ın ani hareketler yapması ya da radikal önerilerde bulunması birkaç aylık ilerlemeyi mahvedebilirdi. Sinemada *A Taste of Honey* filmini izlerlerken Edward'ın onun elini alıp bacaklarının arasına sokması, ilişkilerini haftalarca geriye götürmüştü. Florence buz gibi davranmamıştı, hatta soğukluk bile göstermemişti –onun tarzı değildi bu– ama aralarına belli belirsiz bir mesafe koymuş, belki hayal kırıklığı duymuş, hatta güveninin kötüye kullanıldığını düşünmüştü. Aşkıdan Edward'ın kuşkuya düşmesine neden olmayacak ölçüde kendini bir bakıma geri çekmişti. Sonunda, yeniden kaldıkları yere dönmüşlerdi: Bir cumartesi günü, Edward'ın ailesinin Chiltern Hills'teki küçük evlerinin dağınık oturma odasında, şiddetli bir yağmur camlara vururken, Florence elini hafifçe Edward'ın penisinin üstüne ya da yakınına koymuştu. On beş saniye bile sürmeyen bir zamanda, umutları ve coşkusu yükselirken, Edward o eli iki kat kumaşın altından hissetmişti. Florence elini çeker çekmez Edward artık dayanamayacağını anlamıştı. Florence'e evlenme teklif etmişti.

Florence'in elini –elinin tersini– öyle bir yere koymasının ne demek olduğunu Edward bilemezdi. Florence onu seviyor, memnun etmek istiyordu, ama duy-

duğu büyük tiksintiyle de baş etmesi gerekiyordu. İçtenlikli bir çabaydı – daha zekice davranabilirdi, ama kurnazlık bilmiyordu. Elini orada tutabildiği kadar tutmuş, sonra pantolonun gri flanel kumaşının altında bir kıpırdanma ve sertleşme hissetmişti. Edward’dan tamamen ayrı, canlı bir şeyle karşılaşmış ve geri çekilmişti. Sonra Edward ansızın teklifini yapmış, peşinden gelen duygu selinde, duyduğu zevk, sevinç ve ferahlanma içinde, ansızın birbirlerine sarılınca, Florence geçirdiği küçük şoku bir an unutmuştu. Kendi kararlılığına kendisi de şaşırın, zihni tatmin edilmeyen arzusuyla kasılan Edward’ın, Florence’in o günden itibaren yaşayacağı çelişki, iğrenmeyle keyif arasındaki o gizli bağ hakkında pek fikri olamayacaktı.

Yalnız kalmışlardı, kuramsal olarak canlarının istediğini yapabilirlerdi, ama iştahları olmasa da yemek yemeyi sürdürdüler. Florence bıçağını bıraktı, uzanıp Edward’ın elini tuttu ve sıktı. Alt kattan radyonun sesini, saat on haberleri başlarken Big Ben saat kulesinin çanlarını duydular. Sahilin bu bölümünde, hemen arkadaki tepelik arazi yüzünden televizyon iyi çekmiyordu. Yaşlıca otel müşterileri aşağıdaki salonda oturmuş, günün son içkisiyle birlikte –otelin iyi bir single malt viski stoku vardı~ dünyanın değerlendirmesini alıyorlardı herhalde, erkeklerden bazıları da o gün son kez tıttürmek üzere pipolarını dolduruyor olmalıydılar. Ana haber bültenini dinlemek üzere radyonun etrafında toplanarak, savaş yıllarından kalma bir alışkanlıktı ve ondan asla vazgeçmezlerdi. Edward ile

Florence haber başlıklarını okuyan boğuk sesi duydu-
lar, kulaklarına başbakanın adı çalındı, bir-iki dakika
sonra da tanıdık sesi yükselip bir konuşma yapmaya
başladı. Harold Macmillan Washington'daki bir kon-
feransta silahlanma yarışı ve deney yasağı sözleşmesi
ihtiyacı üzerine bir konuşma yapıyordu. Atmosferde
hidrojen bombası deneyleri yapmanın, bütün gezege-
ni ışınlarla maruz bırakmanın budalalık olduğunu kim
yadsırdı ki? Ama otuz yaşın altında hiç kimse –Ed-
ward ile Florence de– İngiliz başbakanının küresel ko-
nulara ağırlığı olduğuna inanmıyordu. Her yıl, bir-
kaç ülke daha hakkı olan bağımsızlığa kavuşuyor ve
İmparatorluk küçülüyordu. Artık geriye pek bir şey
kalmamıştı, dünya Amerikalılar ile Ruslara aitti. İngil-
tere, Büyük Britanya küçük bir güçtü – bunu söylemek
insana küfür etmiş gibi zevk veriyordu. Aşağıdakile-
rin görüşüyse farklıydı elbette. Kırk yaşın üzerindeki
herkes savaşa katılmış ya da savaşın acısını çekmişti
ve ölümü büyük boyutta tanımıştı, bütün fedakârlık-
ların ödülünün, ilgisizliğe doğru bir gidiş olduğuna
inanmak ellerinden gelmezdi.

Edward ile Florence gelecek seçimlerde ilk kez oy
kullanacaklardı, İşçi Partisi'nin, 1945'teki ünlü zaferi
kadar ezici bir çoğunlukla seçimi kazanacağına emin-
diler. Bir-iki yıl içinde, hâlâ İmparatorluk hayalleri ku-
ran eski kuşak, yerini Gaitskell, Wilson, Crosland gibi
politikacılara bırakacaktı mutlaka – eşitliğin hüküm
sürdüğü ve gerçekten iş görülen modern bir ülke viz-
yonuna sahip yeni insanlara. Amerika, Kennedy gibi
coşkulu ve yakışıklı bir başkana sahip olabiliyorsa, İn-
giltere de ona benzer birine sahip olabilirdi –en azın-
dan ruhen, çünkü İşçi Partisi'nde Kennedy kadar göz

kamaştırıcı biri yoktu. Hâlâ son savaşı sürdüren, hâlâ onun disiplininin ve yoksunluklarının özlemini çeken şişkoların devri sona ermişti. Edward ile Florence'ın paylaştıkları duygu, yani yakında bir gün ülkenin iyiye doğru değişim geçireceği, taze güçlerin, kapalı kap-taki buhar gibi kendilerine yol açmaya çabaladıklarına dair duygu, kendi serüvenlerinin heyecanına karışı-yordu. Altmışlı yıllar onların yetişkin olarak birlikte girdikleri ilk onyıldı ve kesinlikle kendilerine aitti. Gümüş düğmeli blazer ceketleriyle, önlerindeki duble Caol İla'larıyla,¹ Kuzey Afrika ve Normandiya'daki askeri harekâtlara ilişkin anılarıyla, ordu argosundan dillerinde kalan seçkin artıklarla alt katta pipo içenle-rin gelecek üzerinde bir hak talepleri olamazdı. Devir, beyefendiler, lütfen!

Kalkmakta olan sisin altından yakındaki ağaçlar görüldü, lagünün arkasındaki çıplak yeşil kayalıklar ve yer yer gümüş bir deniz, yumuşak gece havası ma-sanın çevresine aktı, onlar da yemek yiyormuş gibi yapmayı sürdürdüler, ikisi de kendi korkularıyla anın içine hapsolmuşlardı. Florence tabağındaki yemekle oynuyordu. Edward çatalının yanıyla kestiği patate-sinden ufak lokmalar atıyordu ağzına. Çaresizce ikin-ci sıradaki habere kulak verirken dikkatlerini aşağıda-ki müşterilerin dikkatlerine eklemlemelerinin ne ka-dar sıkıcı olduğunun farkındaydılar. Düğün geceleriy-di ve birbirlerine söyleyecek bir şey bulamıyorlardı. Ayaklarının altından ne olduğu anlaşılmayan sözcük-ler geliyordu, 'Berlin' sözcüğünü seçebildiler ve son zamanlarda herkesi kendine hayran bırakan hikâye-

1 İskoçya'da üretilen değerli bir malt viski. (ç.n.)

den söz edildiğini anladılar hemen. Komünist Doğu'da el konulan buharlı gemiyle Wannsee üzerinden kentin batısına bir kaçışın hikâyesiydi, mülteciler Doğu Alman nöbetçilerin kurşunlarından kaçmak için dümen köşkünde yere çökmüşlerdi. Bu haberi dinlediler ve şimdi de, dayanılmaz biçimde, üçüncü haber, Bağdat'taki bir İslam konferansının kapanış oturumu.

Kendi salaklıkları yüzünden dünya haberlerine takılmışlardı! Böyle devam edemezdi. Harekete geçmenin zamanı gelmişti. Edward kravatını gevşetti, çatalıyla bıçağını kararlı bir şekilde yan yana tabağına bıraktı.

"Aşağı inip doğru dürüst dinleyelim bari."

Komik olduğunu umuyordu, alaycılığı her ikisine yönelikti, ama sözleri ağzından şaşırtıcı bir sertlikle çıkınca Florence kızardı. Radyoyu Edward'a yeğlediği için onun kendisini eleştirdiğini düşündü, onun yumuşamasına ya da sözünü yumuşatmasına fırsat bırakmadan telaşla, "Ya da gidip yatağa uzanabiliriz," deyip almındaki hayali saçı sinirli bir hareketle kenara çekti. Edward'ın ne kadar yanıldığını kanıtlamak için Florence onun en çok istediği, kendisininse ürktüğü şeyi öneriyordu. Aşağıya salona inseydi ve çiçekli kanepelerde yaşlı kadınlarla sakince sohbet ederek vakit geçirseydi gerçekten daha mutlu olurdu Florence ya da daha az mutsuz, o arada erkekler de ciddi ciddi haberlere, tarih seline dalarlardı. Şimdiki şey olmasındı da ne olursa olsun.

Kocası gülümsüyor, ayağa kalkıyor, masanın üstünden elini törensel bir tavırla uzatıyordu. Onun yüzü de hafifçe pembeleşmişti. Peçetesi bir an belinde asılı kaldı, garip bir şekilde sarktı, peştamal gibi, son-

ra ağır çekimde yere süzüldü. Florence'in bayılmak dışında yapabileceği bir şey yoktu, oyunculukta da hiç başarılı değildi. Ayağa kalkıp Edward'ın elini tuttu, onun gülümsemesine karşılık verirken katı ve inandırıcılıktan uzak olduğuna emindi. Rüyadaymış gibi davranan Edward'ın karısını hiç bu kadar güzel görmediğini bilmenin de yararı olmayacaktı Florence'e. Onun kollarıyla ilgili bir şey, diye düşündüğünü hatırladı Edward sonradan, narin ve kırılgandılar, az sonra hayran hayran boynuna dolanacaklardı. Ve mutlak bir tutkuyla parlayan o harika ela gözleri ve şimdi bile diliyle ıslattığı alt dudağındaki belli belirsiz titreme.

Serbest eliyle şarap şişesini ve yarı yarıya dolu kadehleri tutmaya çalıştı, ama bu çok güç ve zihin çelen bir şeydi, kadehler birbirlerine bastırıyor, ayakları elinin içinde çarpışıyor, şarap dökülüyordu. Vazgeçip sadece şarap şişesini boynundan kavradı. Edward o heyecanlı, gergin haldeyken bile, Florence'in alışıldık suskunluğunu anladığını düşündü. Öyleyse sevinmek için daha da çok neden vardı, bu önemli fırsatı, deneyimin bu ayırıcı çizgisini birlikte karşıladıkları için daha da çok sevinmeliydiler. Yatağa uzanmayı önerenin Florence olması da işin heyecanlı yanıydı. Değişen konumu onu özgürleştirmişti. Edward, Florence'in elini bırakmadan masanın çevresini dolaştı, öpmek üzere ona yaklaştı. Elinde şarap şişesiyle bunu yapmanın yakışık almayacağına inandığı için tekrar masaya bıraktı şişeyi.

"Ne kadar güzelsin," diye fısıldadı.

Bu adamı ne kadar sevdiğini kendine hatırlattı Florence. Nazikti Edward, hassastı, kendisini seviyordu, ona bir zarar veremezdi. Onun kollarına daha da gö-

müldü, göğsüne sokuldu, tanıdık kokusunu içine çekti, odunsu bir kokuydu bu, sakinleştiriciydi.

“Burada seninle öyle mutluyum ki.”

“Ben de çok mutluyum,” dedi Florence usulca.

Öpüştüklerinde hemen onun dilini hissetti, gergin ve sertti, bir odaya zorla giren bir kabadayı gibi dişlerinin arasından geçiyordu. Florence’in dili içgüdüsel bir hoşlanmazlıkla katlanıp kıvrıldı, böylece Edward’inkine daha da çok yer açıldı. Florence’in bu tür öpüşmeden hoşlanmadığını biliyordu Edward, daha önce hiç böyle ısrarcı olmamıştı. Dudaklarını onun dudaklarına sıkı sıkı bastırıp diliyle damağının etli tabanını yokladı, sonra alt çenesindeki dişlerin iç kısmına sürtünerek üç yıl önce, eğri çıkan ve genel narkoz uygulanarak çekilen bir akıl dişinin bıraktığı boşluğa doğru ilerledi. Düşüncelere daldığında Florence de dilini genellikle bu boşluğa uzatırdı. Böyle düşününce dişetindeki bir oyuk değil de bir fikirdi orası, özel, hayali bir yerdi, bir başka dilin de oraya gidebilmesi Florence’e tuhaf geliyordu. Onu tiksindiren, bu titrek, hareketli, garip kasın, uç kısmında birden sivrilmesiydi. Edward’ın sol eli kürek kemiklerinin tam üzerine, ensesinin hemen altına bastırıyor, başını kendisine doğru kaldırıyor. Edward’ı incitmeye dayanamayacağına şimdi iyice karar vermiş olmasına rağmen klostrofobisi arttı, soluk alamaz oldu. Edward’ın dili kendisinininkinin altındaydı şimdi, onu damağına doğru itiyordu, sonra üstüne çıktı, aşağı bastırdı, sonra yavaşça yanları dolaştı, döndü, sanki basit bir fiyonk atabileceğini düşünür gibiydi. Edward onun dilini kendisinininkinin eylemine katmak, kandırıp iğrenç, sessiz bir düete çekmek istiyordu; ama Florence’in elinden sadece büzülmek, dikkatini mücadele etmemeye, boğul-

mamaya, paniğe kapılmamaya toplamak geliyordu. Eğer Edward'ın ağzının içine kusarsa –aklına bu çılgın düşünce gelmişti– evlilikleri oracıkta sona ererdi, kendisinin de evine dönüp ailesine durumunu açıklaması gerekirdi. Bu dil meselesinin, bu içeri dalmanın, daha sonra olacıkların küçük çaplı bir temsili, âdet halini almış bir *tableau vivant*'ı olduğunu pekâlâ anlıyordu, tıpkı eski bir tiyatro oyunundan önceki, oyunda neler olacağını anlatan prolog gibiydi.

Elleri âdet yerini bulsun diye Edward'ın kalçalarına dayalı, bu belirli anın geçmesini beklerken, Florence boş bir gerçeğe çarpıp tökezlemiş olduğunun farkına vardı, geriye dönüp baktığında apaçıktı, *danegeld* ya da *droit de seigneur* kadar birincil ve kadim ve neredeyse sözle ifade edilemeyecek kadar basitti: Evli olmaya karar verdiğinde tam da bu durumu kabul etmişti. Bunu yapmanın ve kendisine bunun yapılmasının doğru olduğunu kabul etmişti. Kendisi, Edward ve aileleri, törenden sonra nikâh defterini imzalamak üzere peş peşe kasvetli kutsal eşya odasına gittiklerinde altına imza attıkları şey buydu işte, ve geri kalan her şey –sözüm ona olgunluk, konfetiler ve pasta– kibar bir oyalamaydı. Ve eğer Florence bundan hoşlanmıyorsa tek sorumlusu kendisiydi, çünkü son bir yıldır bütün seçimleri bu yola doğru götürüyordu onu, bir tek kendi suçuymuştu; şimdi de midesinin bulanacağına gerçekten inanıyordu.

Edward onun inlediğini duyunca kendi mutluluğunun artık neredeyse eksiksiz olduğunu anladı. Zevkli bir hafifleme hissetti, yerden birkaç santim yükselmiş gibiydi, Florence'e hoş bir şekilde tepeden bakıyordu. Kalbinin yükselip boynunun dibinde zonklamak üzere olmasında zevkle karışık bir acı vardı. Florence'in elle-

rinin kasıklarının yakınına hafifçe dokunuşu, kollarında uysalca gevşeyen güzel bedeni, burun deliklerinden hızlı hızlı soluk alırken çıkan tutkulu ses, heyecanlandırıyordu onu. Dili Florence'in dilini iterken onunkinin yumuşakça kendininkine dolanması, kavgalarının hemen altında duyduğu soğuk ve keskin, yabancı olduğu bir vecd noktasına getiriyordu Edward'ı. Belki de yakın bir zamanda Florence'i ikna edebilirdi –belki de bu gece olurdu ve Florence'in ikna edilmeye ihtiyacı olmayabilirdi– penisini o yumuşacık ve güzel ağzına almaya. Ama bu düşünceden mümkün olduğunca hızla uzaklaşması gerekiyordu, çünkü çabuk boşalmak tehlikesiyle karşı karşıyaydı. Hatta başladığını hissediyordu, rezil olacaktı. Tam zamanında radyo haberlerini, Başbakan Harold Macmillan'ın suratını düşündü, uzun boylu, sırtı kambur, denizayısı gibiydi, bir savaş kahramanı, yaşlı bir adam –cinsellik çağrıştırmayan her şeydi ve Edward'ın amacına uygundu. Ticaret Açığı, Ücretlerin Dondurulması, Tekrar Satışta Sabit Fiyat. Bazıları, İmparatorluğu elden çıkarttı diye lanetliyorlardı onu, ama Afrika'dan esen bu değişim rüzgârları karşısında başka seçenek yoktu. Aynı mesajı İşçi Partili birinden kimse alamazdı. Ve Macmillan, kabinesinin üçte birini 'Uzun Bıçaklar Gecesi'nde² kovmuştu. Yürek gerekirdi bunu yapmaya. Gazetelerden biri 'Mac the Knife' diye başlık atmıştı, bir başkası 'Macbeth' diye. Ciddi fikirli insanlar onun ülkeyi televizyonlar, otomobiller, süpermarket-

2 Adolf Hitler'in bir gecede pek çok üst düzey SA elemanının öldürülmesini emrettiği ve en az 85 kişinin SS subayları tarafından katledildiği gecenin adı. 30 Haziran 1934'ü 1 Temmuz 1934'e bağlayan gecedir. (ç.n.)

ler ve başka kıvrır zıvırın çığı altına gömdüğünden yakınıyorlardı. İnsanlara istediklerini verdi. Ekmek ve eğlence. Yeni bir millet; şimdi de Avrupa'ya katılmamızı istiyordu, onun yanlış düşündüğünü kim kesinlikle söyleyebilir ki?

Sonunda kendini toparladı Edward. Düşünceleri dağıldı, tam Florence artık dayanamayacağına karar verdiği anda Edward yeniden dil oldu, dilin tam ucu. Florence elinin kolunun bağlandığını, soluk alamadığını hissetti, boğuluyordu, midesi bulanıyordu. Ve aynı tempoyla yükselen bir ses duyuyordu, bir ıskaladaki basamaklar gibi değildi, ağır bir glisandoyla yükseliyordu; keman ya da insan sesi değil, ama ikisi arasında bir şeydi, dayanılmaz derecede yükselen, duyulabileceği alanın dışına çıkmayan, keman sesini andıran, sözcüklerden daha basit hecelerle ve ısıklarla Florence'ye önemli bir şey anlatan bir ses; odanın içinde olabilirdi, ya da dışarıda, koridorda, ya da sadece kulaklarında, kulak çınlaması gibi. O sesi Florence'in kendisi de çıkarıyor olabilirdi. Umurunda değildi – kurtulmalıydı.

Başını hızla geriye atıp Edward'ın kollarından kurtuldu. Edward ona şaşkınlıkla, ağzı açık bakarken ve yüzünde bir soru ifadesi belirmeye başlarken, Florence onu elinden tutup yatağa götürdü. Aslında odadan dışarı fırlamak, bahçeden geçip çimenlikten aşağı, sahile inip tek başına oturmak isterken bu yaptığı sapkınlıktı, hatta çılgınlık. Bir dakika bile yalnız kalabilse iyi gelirdi. Ama görev bilinci canını acıtacak kadar güçlüydü ve ona karşı koyamadı. Edward'a sırtını dönmeye dayanamazdı. Ve kendisinin tamamen haksız olduğuna emindi. Konuklardan ve aile yakınlarından oluşan düğün

davetlileri birer hayalet gibi odaya doluşup onları izleselerdi, hepsi Edward'ın tarafını tutar, onun zorunlu, mantıklı arzularını desteklerlerdi. Florence'te bir tuhaflık olduğunu sanırlar ve haklı da olurlardı.

Florence de davranışının aşağılık olduğunu biliyordu. Bunu atlatabilmek, o tüyler ürpertici andan kaçabilmek için çıtayı yükseltmesi ve bir sonraki ana geçmesi şarttı, bir işe yaramasa da bu işi kendisinin arzuladığı izlenimi vermeliydi. Son sahneyi sonsuza kadar ertelemezdi. O an gitgide yaklaşıyor, kendisi de budalaca ona doğru ilerliyordu. Kurallarını sorgulayamayacağı bir tuzığa düşmüştü. Edward'ı alıp odanın öteki ucuna, yatak odasının açık duran kapısına, oradan da daracık, dört kolonlu yatağa ve yatağın düzgün beyaz örtüsüne götürmesine ya da onu peşine takmasına neden olan mantıktan kaçamazdı. Oraya vardıklarında ne yapacakları hakkında en ufak bir fikri yoktu, ama hiç değilse o korkunç ses susmuştu, odaya varmalarına kadar geçecek birkaç saniye boyunca ağzı ve dili kendisine aitti, soluk alabilir, kendini kontrol etmeye çalışabilirdi.

iki

Nasıl karşılaşmışlardı ve modern bir çağda bu âşıklar neden böyle çekingen ve saftılar? Kendilerini kadere inanmayacak kadar kültürlü sayıyorlardı, ama yine de böylesine önemli bir buluşmanın rastlantısal olması, yüzlerce küçük olaya ve olasılığa bağlı olması bir çelişkiydi onlar için. Böyle bir şeyin hiç gerçekleşmemesi olasılığı ne kadar korkunçtu. Ergenliğe adım attıkları sıralarda, Edward'ın Oxford'a gitmek üzere ailesinin Chiltern Hills'teki bakımsız evinden ara sıra indiği günlerde yollarının az daha kesişmiş olabileceğine, aşklarının başladığı günlerde ne kadar şaşırmışlardı. Kentteki o ünlü gençlik etkinliklerinden birinde, Eylül'ün ilk haftasında St. Giles Panayırı'nda; Bahar Bayramı'nda, ayın ilk gününün şafağında –bunun gülünç ve abartılan bir ritüel olduğunda hemfikirdiler–; Cherwell Tekne Evi'nde bir kayık kiralarken –aslında Edward bir tek kez yapmıştı bunu–; ya da yirmili yaşlarına doğru Turl'de gizlice içki içerken birbirlerine değip geçmiş olduklarına inanmak içlerini gıcıkliyordu. Hatta on üç yaşındaki öteki oğlan çocuklarıyla birlikte otobüsle Oxford High'a gitmiş olabileceğini bile düşündü Edward, oradaki genel bilgi yarışmasında yetişkinler kadar bilgili ve özgüvenli kızlara yenilmişlerdi. Belki de bir başka okuldu. Florence takımda olduğunu hatırlamıyordu, ama böyle bir şey yapmayı istediğini itiraf etmişti. Oxford'un kendi kafalarındaki zihinsel ve coğrafi haritalarını karşılaştırdıklarında

neredeyse birbirinin aymısı olduğunu görmüşlerdi.

Sonra çocuklukları ve okul yılları sona ermişti, 1958 yılında her ikisi de Londra'yı seçmişti –Edward University College'ı, Florence ise Kraliyet Müzik Okulu'nu– ve elbette karşılaşamamışlardı. Edward Camden Town'da dul bir teyzesinin yanında kalmış, her sabah Bloomsbury'ye bisikletle gitmişti. Bütün gün çalışıyor, hafta sonlarında futbol oynuyor, arkadaşlarıyla bira içiyordu. Ara sıra pubların önünde kavga çıkarmaktan zevk alıyordu ama sonunda bu iş onu utandırmaya başladı. Bedenini kullanmadan ona ciddi olarak vakit geçirten tek şey müzik dinlemektir, sonradan İngiliz rock and roll'unun gerçek öncüsü ve çok önemli yönlendiricisi olan sert elektronik blues türünden müzik; bu müziğin birkaç yıl sonra dünyaya hükmedecek Liverpool kaynaklı üç dakikalık garip müzikhol şarkılarından çok üstün olduğu görüşünü hayatı boyunca korudu. Sık sık akşamları kütüphaneden çıkar, Oxford Street'ten geçip Hundred Club'a gider, John Mayall'ın Powerhouse Four'unu ya da Alexis Korner'ı ya da Brian Knight'ı dinlerdi. Üç yıllık öğrenciliği boyunca kulüplerde geçirdiği geceler kültürel deneyimlerinin doruk noktası olmuştu, sonra yıllarca zevklerini biçimlendirenin, hatta hayatına şekil verenin bu müzik olduğunu düşündü.

Tanıştığı üç-beş kız –o günlerde üniversitede pek fazla kız yoktu– derslere girmek için uzaktaki mahallelerden gelirler ve akşama doğru giderlerdi. Belli ki saat altıdan önce evde olmaları için ailelerinden talimat alıyorlardı. Açıkça söylemeseler de bu kızlar, kendilerini müstakbel kocaları için 'sakladıkları' izlenimini net

bir şekilde verirlerdi. Yanlış yorumlanacak bir şey yoktu: Bu kızlardan biriyle cinsel ilişkiye girebilmek için onunla evlenmek gerekirdi. Edward'ın arkadaşlarından ikisi –iyi futbolculardı– bu yolu izlemiş, ikinci sınuftayken evlenmiş ve ortadan kaybolmuşlardı. Bu şanssız gençlerden birinin yaşadıkları, uyarıcı bir hikâye olarak özellikle etkilemişti hepsini. Üniversitedeki idari büroda çalışan kızlardan birini gebe bırakmış ve arkadaşları onun 'rahibin önüne sürüklendiğine' inanmışlardı, bir yıl ortalarda görünmemiş, sonra onu Putney Sokağı'nda bir bebek arabası iterken görmüşlerdi ki o günlerde bu hâlâ erkekleri küçültücü bir hareket sayılıyordu.

Doğum kontrol hapı gazetelerde bir söylentiden ibaretti, gülünç bir vaat, Amerika'ya dair uydurmacalardan biriydi. Hundred Club'da dinlemiş olduğu blues'lar Edward'ın aklına, dört bir yanında, gözlerden uzakta, akranlarının kontrolsüz, bitimsiz, her türlü hazla dolu cinsel yaşamlar sürdürdüğünü getiriyordu. Pop müzik yavandı, cinsellik konusu hâlâ işlenmiyordu, filmler biraz daha açık dilliydi, ama Edward'ın bulunduğu çevrede erkekler açık saçık şakalar yapmakla, cinsel konularda beceriksizce böbürlenmekle ve alabildiğine içmenin tetiklediği kaba saba samimiyetlerle yetinmiyordiler, ne var ki bunlar, bir kızla tanışma şanslarını azaltıyordu. Toplumsal değişim asla düzenli bir tempoda gelmez. İngiliz Dili Fakültesi'nde, yol boyundaki SOAS'ta ve Kingsway'in aşağısındaki LSE'de daracık siyah kot pantolonlar ve siyah balıkçı yaka kazaklar giyen kızların ve erkeklerin, birbirlerinin aileleriyle tanışmak zorunda kalmadan sürekli yattıkları söyleniyordu. Hatta esrarlı sigara içildiği söylentisi bile vardı.

Edward arada sırada, denemek için, dünya yüzündeki cenneti bulabilmek umuduyla Tarih Bölümü'nden İngilizce Bölümü'ne doğru dolaşmaya çıkar, ama ne koridorlar, ne ilan tahtaları ne de kadınlar farklı görünürdü gözüne.

Florence kentin öbür tarafındaydı, Albert Hall yakınında, ışıkların saat on birde söndürüldüğü, erkek ziyaretçinin alınmadığı, kızların birbirinin odasına dalıp çıktığı disiplinli bir kız öğrenci yurdunda kalıyordu. Günde beş saat çalışıyor, kız arkadaşlarıyla konserlere gidiyordu. En çok Wigmore Hall'deki oda müziği resitallerini yeğliyordu, özellikle de yaylı çalgılar dörtlülerini. Bazen bir haftada beş konsere gittiği oluyordu, hem öğle aralarında hem de akşamları. O binanın koyu renkli resmiyetini seviyordu, sahne arkasındaki solmuş, badanası dökülen duvarlarını, parlak ahşabım ve giriş holündeki koyu kırmızı halıyı, yaldızlı bir tünele benzeyen salonu, sahnenin yukarısındaki, Ahenk Perisi'nin ebedi ateş şeklinde tasvir edildiği ve müziğin muhteşem soyutlamasına insanlığın duyduğu açlığı simgelediği söylenen ünlü kubbeyi. Taksilerinden inmeleri dakikalar alan, bastonlarına dayanarak seke seke koltuklarına giden, dikkatli ve eleştirel bir sessizlik içinde dinleyen, bazen yanlarında getirdikleri kareli örtüyü dizlerine örten, Viktorya çağının son temsilcileri olan yaşlılara saygı duyuyordu. Yumru yumru, büzülmüş kafataslarını sahneye doğru tevazu ile eğen bu fosiller, Florence'in gözünde parlatılmış deneyimi ve bilgece hükmü temsil ediyorlardı, ya da arteritli parmakların artık işe yaramadığı müzik uzmanlığını. Dünyaca ünlü onca müzisyenin burada sahneye çık-

mış olduğunu ve büyük kariyerlerin bu sahnede başladığını bilmenin verdiği heyecan da vardı. Florence, on altı yaşındaki viyolonselci Jacqueline du Pré'nin ilk konserini burada dinlemişti. Florence'in kendi zevkleri bildik şeylerdi, ama yoğundu. Beethoven'ın Opus 18'i uzunca bir süre onu meşgul etti, sonra da son büyük kuartetleri. Schumann, Brahms ve son yılında da Frank Bridge, Bartok ve Britten'in kuartetleri. Bütün bu bestecileri Wigmore Hall'de geçirdiği üç yıl boyunca dinledi.

Okuldaki ikinci yılında sahne arkasında yarım günlük bir iş verildi ona, geniş yeşil odada sanatçılara çay hazırlıyordu, bir de sanatçılar sahneden çıkarken kapıyı açabilmek için gözetleme deliğinin önünde yere çömeliyordu. Oda müziği çalan piyanistlerin nota defterlerinin sayfalarını çeviriyordu ve bir gece, Haydn, Frank Bridge ve bizzat Britten'in bestelerinin yer aldığı bir programda gerçekten de Benjamin Britten'in yanında durdu. Tiz sesli bir çocuk şarkıcı vardı, Peter Pears de; büyük besteciyle birlikte oradan ayrılırken Florence'in eline on şilin sıkıştırmıştı. Florence, piyanoların sergilendiği yandaki salonun altındaki prova odalarını keşfetti, orada John Ogdon ve Cherkassky gibi efsanevi piyanistler sabah boyunca gamlarını ve arpejlerini gümbürdetiyorlardı, uçuk-kaçık birinci sınıf öğrencileri gibiydiler. Konser salonu ikinci evi gibi oldu Florence'in, her karanlık ve dağınık köşeyi sahipleniyordu, hatta tuvaletlere inen soğuk beton merdiveni bile.

Görevlerinden biri de yeşil odayı düzenlemektir, bir öğleden sonra bir çöp kutusunda Amadeus Dörtlü-

sü'nün attığı, kurşunkalemle tutulmuş konser notlarını gördü. El yazısı kıvrımlı ve silikti, zor okunuyordu, Schubert'in 15 numaralı kuartetinin başlangıç muvmanıyla ilgiliydi. Sonunda 'B'de saldır!' sözcüklerini okuyunca heyecanlandı. Florence önemli bir mesaj ya da hayati bir işaret aldığı düşüncesini aklından çıkaramıyordu, iki hafta sonra, okuldaki son yılı başlar başlamaz en iyi arkadaşlarından üçüne kendisine katılıp bir dörtlü kurmaları önerisinde bulundu.

Sadece viyolonselci erkekti, ama Florence, Charles Rodway'e romantik bir ilgi duymuyordu. Okuldaki erkekler asla ilgisini çekmemişlerdi, seçtikleri çalgı ve repertuvarları dışında hiçbir şeyle ilgilenmeyen, delice hırslı, tutkulu müzisyenlerdi onlar. Grubundaki kızlardan biri ne zaman bir erkek öğrenciyle düzenli bir ilişki kursa ortalıkta görünmez oluyordu, tıpkı Edward'ın futbolcu arkadaşları gibi. Sanki bir manastıra girmiş gibi oluyordu genç kadın. Bir erkekle çıkıp aynı zamanda eski arkadaşlıklarını sürdürmek mümkün olmadığından Florence yatakhanedeki arkadaşlarından ayrılmamayı yeğliyordu. Şakalardan, samimiyetten, sevecenlikten, kızların birbirlerinin doğum günlerini önemsemesinden, hastalandığında çaydanlıklarla, battaniyelerle ve meyvelerle tatlı tatlı uğraşmalarından hoşlanıyordu. Okuldaki yılları özgürlük gibi geliyordu ona.

Edward'la Florence'in Londra'da yolları hemen hemen hiç kesişmedi. Florence, Fitzrovia ile Soho'daki pubları pek bilmiyordu, hep istemiş olsa da British Museum'un Okuma Odası'na da gitmemişti. Edward da ne Wigmores Hall'ü biliyordu ne de Florence'in oturduğu semtteki çayevlerini, Hyde Park'ta bir kez bile piknik yapmamıştı, ya da Serpentine'da kayıkla gezme-

mişti. 1959 yılında, hepsi de bombayı engellemeye kararlı yirmi bin kişiyle birlikte aynı anda Trafalgar Meydanı'nda bulunduklarını keşfedince heyecanlandılar.

Londra'daki dersleri bitip her ikisi de ailelerinin yanına ve çocukluklarının sakinliğine dönene, sınav sonuçlarını bekleyerek geçirdikleri sıcak, sıkıcı bir-iki hafta bitene kadar tanışmadılar. Sonradan onları en çok şaşırtan da bu oldu – nasıl da kolayca rastlaşmamış olabilecekleri. Edward açısından o bir gün ötekiler gibi geçebilirdi – daracık bahçenin dibine çekilerek, dev bir kara ağacın altına, annesinin uzağına oturup okuyarak geçirebilirdi gününü. Elli metre ötede, annesinin solgun ve suluboya resimlerdeki gibi bulanık yüzü kesintisiz yirmi dakika mutfak ya da oturma odasının penceresinde durabilir, gözlerini ona dikebilirdi. Edward onu görmezlikten gelmeye alışmıştı, ama annesinin bakışı tıpkı sırtına ya da omzuna koyan eli gibiydi. Sonra onu üst kattaki piyanoda duyardı, Anna Magdalena Nota Defteri'ndeki parçalardan birini yanlışlarla çalardı, o sıralarda Edward'ın bildiği tek klasik müzik parçası buydu. Yarım saat sonra pencereye dönüp gözlerini yine Edward'a dikerdi. Edward'ı elinde kitapla görürse onunla konuşmak için asla dışarı çıkmazdı. Yıllar önce, Edward henüz lise öğrencisiyken, babası, oğlunu çalışırken rahatsız etmemesini sabırla öğretmişti annesine.

O yaz, bitirme sınavlarından sonra Edward'ın ilgisi ortaçağdaki fanatik kültürler ve onların Mesih olduklarını iddia edip duran çılgın, kaçık liderlerine yöneldi. Bir yılda iki kez Norman Colin'un *Binyılı İzle-*

mek'ini okudu. Vahiyler Kitabı ve Daniel'in Kitabı'nda kıyamet hakkında okuduklarından etkilenecek, Papa'nın İsa'ya karşı olduğuna, dünyanın sonunun yaklaştığına ve yalnızca saf kalmış olanların kurtulacağına inanacak ayaktakımdan binlerce kişi Almanya yollarında kasabadan kasabaya yürüyecek, ellerine geçirdikleri Yahudileri, rahipleri ve bazen zenginleri de öldüreceklerdi. Sonra yetkililer bu hareketi şiddet kullanarak bastırarak, birkaç yıl sonra bir başka yerde bir başka mezhep türeyecekti. Edward kendi durgun ve güvenli yaşamı içinde, dehşetle karışık bir hayranlıkla okudu bu sürekli tekrarlanan mantıksızlık krizlerini ve dinin genellikle önemini yitirdiği bir çağda yaşadığına şükretti. İyi bir derece tutturursa doktora eğitimine başvurup başvuramayacağını düşündü. Bu ortaçağ deliliğini tez konusu yapabilirdi.

Kayın ormanında dolaşırken tarihteki önemli olayların merkezine yakın yaşamış olan ve pek tanınmayan kişilere dair bir dizi kısa biyografi yazdığını hayal etti. İlki Sir Robert Carey olacaktı, I. Elizabeth'in ölümünü, halefi İskoçya Kralı IV. James'e bildirmek üzere atla Londra'dan Edinburgh'a yetmiş saatte giden adam. Carey ilginç bir karakterdi ve bereket anılarını yazmıştı. İyi kılıç kullanan Carey, İspanyol donanmasına karşı savaşmıştı, Lord Chamberlain'ın Adamları Tiyatro Kumpanyası'nın destekleyicilerindendi. Ülkenin kuzeyine yaptığı zahmetli yolculuk nedeniyle yeni kralın teveccühünü kazanması gerekirken tam tersine neredeyse unutulmuştu.

Ayakları yere bastığında, doğru dürüst bir iş bulması gerektiğini düşünüyordu Edward, bir lisede tarih öğretmenliği yapıp askerlik görevinden kaçınmak gibi.

Kitap okumadığı zamanlarda genellikle yürüyor, ih-

lamur ağaçlarının sıralandığı geniş yoldan geçip okul arkadaşlarından Simon Carter'ın yaşadığı Northend Köyü'ne gidiyordu. Ama bu özel sabahta, kitaplardan, kuş cıvıltılarından ve kırsaldaki sessizlikten bıkmış olarak çocukluğundan kalma hurda bisikleti depodan çıkardı, selesini yükseltti, lastiklerini şişirdi ve belli bir amacı olmaksızın yola koyuldu. Cebinde bir poundluk bir kâğıt para ve iki tane de yarım crown vardı, tek istediği bir yere gitmekti. Pervasız bir hızla –frenler pek tutmuyordu– yeşil bir tünelin içinden uçtu, dik bir yokuştan indi, önce Balham'ın sonra Stacey'nin çiftliğinin önünden geçti, Stonor Vadisi'ne daldı, Park'ın demir parmaklıklarının yanından hızla geçerken dört mil uzaktaki Henley'e gitmeye karar verdi. Kasabaya vardığında tren istasyonuna yöneldi, aklında belli belirsiz Londra'ya gidip arkadaşlarını ziyaret etme fikri vardı. Ama perondaki tren aksi yöne, Oxford'a gidiyordu.

Bir buçuk saat sonra, öğle sığağında kent merkezinde yürüyordu, belirsiz can sıkıntısı hâlâ sürüyor, parasını ve zamanını boşa harcadığı için kendine kızıyordu. Burası eskiden onun yöresel başkenti, ergen yıllarındaki hemen hemen bütün heyecanlarının kaynağı ya da umuduydu. Ama Londra'dan sonra oyuncak bir kasaba gibi görünüyordu gözüne, gülünç özentileriyle tiksindirici ve taşralıydı. Bir okulun girişindeki sundurmanın altından fofr şapkalı bir kapıcı ona sert sert baktığında neredeyse arkasına dönüp onunla konuşacaktı. Bunun yerine bir bira içip sakinleşmeyi yeğledi. St. Giles'in yanından Eagle and Child'a doğru yürürken o mahalledeki CND'nin³ öğlen buluşacağını bildiren, el-

3 CND: Campaign For Nuclear Disarmement; Nükleer Silahsızlanma Kampanyası'nın kısaltması (ç.n.)

le yazılmış bir tabela görünce duraksadı. Bu tür ciddi toplantılardan hoşlanmazdı, ne abartılı konuşmalardan ne de iç karartıcı dürüstlükten. Elbette korkunçtu silahlar, durdurulmalıydı, ama hiçbir toplantıda yeni bir şey öğrenmemişti. Yine de aidatını ödeyen bir üyeydi, yapacak başka işi yoktu ve müphem de olsa bir görev bilinci hissediyordu. Dünyanın kurtarılmasına yardım etmek göreviydi.

Karo taş döşeli bir koridorda ilerledi, loş bir salona girdi; alçak, boyalı tavan kirişleri, kiliseleri anımsatan mobilya cilası ve toz kokusu, bunların arasından, yankılı seslerden yükselen boğuk bir uğultu. Gözleri karanlığa alışınca gördüğü ilk kişi Florence oldu, bir kapının yanında durmuş, elinde bir tomar broşür tutan ince uzun, solgun benizli bir adamla konuşuyordu. Üzerinde, parti giysisi gibi ışıldayan beyaz pamuklu bir elbise vardı, dar, mavi bir kemer belini sıkıca sarmıştı. Bir an onun bir hemşire olduğunu sandı Edward -garip, basmakalıp bir biçimde hemşireleri erotik bulurdu, fantezilerden hoşlanırdı hemşireler, bedeninin her yerini ve ihtiyaçlarını bilirlerdi. Edward'ın sokakta ya da mağazalarda gözlerini diktiği kızların çoğu gibi yapmadı Florence, gözlerini kaçırmadı. Bakışları meraklı ya da muzipti, büyük olasılıkla sıkılmıştı ve eğlence arıyordu. Tuhaf bir yüzü vardı, güzel olduğu muhakkaktı, ama heykel gibiydi, sağlam kemikliydi. Salonun loşluğunda sağ tarafından, tepeden vuran bir tek ışık yüzünü maskeye benzetiyordu, duygulu ve sakindi, çözümlemesi zordu. Edward salona girince durup kalmamıştı. Ne söyleyeceğini hiç bilemeden kıza doğru yürüyordu. Lafa girme konusunda oldukça beceriksizdi.

Edward yaklaşırken Florence gözlerini ona dikti,

iyice yaklaştığında, arkadaşının elindeki tomardan bir broşür aldı ve "İster misiniz?" diye sordu Edward'a. "Oxford'a düşecek bir hidrojen bombası hakkında."

Edward broşürü alırken kızın parmağı, kuşkusuz bilerek, bileğinin iç kısmına sürtündü. "Bundan daha çok okumak istediğim bir şey yok," dedi Edward.

Florence'in yanındaki çocuk Edward'ın uzaklaşmasını beklerken yiyecek gibi bakıyordu ona, ama Edward yerinden kıpırdamadı.

Florence de huzurlu değildi evinde, Banbury Road'a on beş dakikalık mesafede, Viktorya döneminden kalma, gotik tarzda büyük bir villada oturuyordu. Sıcakta, sabahtan akşama kadar bitirme sınavlarını düzelten annesi Violet, Florence'in düzenli pratik yapmasına –tekrarlanan gamlar ve arpejler, iki teli tutarak yapılan egzersizler, bellek testleri– hoşgörüsüyle bakmıyordu. "Cızırdamak" diyordu Violet bunlara, "Canım, daha işim bitmedi. Çay saati sonrasına kadar er-teleyebilir misin şu cızırdamanı?" da olduğu gibi.

Tatlı bir şaka olması gerekiyordu ama o hafta alışıldığın dışında sinirli olan Florence bu sözü, annesinin mesleğini onaylamamasının ve genelde müziğe, dola-yısıyla da bizzat Florence'e olan düşmanlığının yeni bir kanıtı olarak gördü. Annesine acıması gerektiğini biliyordu Florence. Müzik kulağı hiç yoktu, öyle ki bir tek şarkıyı bile ayırt edemezdi, hatta Ulusal Marşı bile, o marşı Mutlu Yıllar şarkısından ancak sözleri sayesinde ayırt edebiliyordu. Bir notanın ötekinden yüksek mi alçak mı olduğunu anlayamayanlardandı. Bu,

düztabanlıktan ya da tavşan dudaklı olmaktan daha az bir talihsizlik ya da kusur değildi, ama Kensington'daki görece özgürlüklerden sonra Florence evindeki yaşamı iyice baskıcı buluyordu, anlayışla bakamıyordu. Örneğin, her sabah yatağını toplamak zor gelmiyordu –hep yapmıştı bunu– ama her kahvaltı sofrasında bunu yapıp yapmadığının sorulmasına bozuluyordu.

Evden uzun süre ayrı kaldığında sık sık olduğu gibi, babası içinde karmaşık duygular doğuruyordu. Onu fiziksel olarak itici bulduğu, görmeye neredeyse katlanamadığı zamanlar vardı – parlayan kel başı, küçük beyaz elleri, işini geliştirmek ve daha da çok para kazanmak için durmadan planlar yapması. Ve garip biçimde serpiştirilmiş vurgulamalarıyla hem yaltaklanan hem buyurgan tiz tenor sesi. Babasının Poole'deki marinada tuttuğu ve *Şekerleme* gibi gülünç bir ad taşıyan teknesiyle ilgili coşkulu haberlerini dinlemekten nefret ediyordu. Yeni bir yelken türü, tekne-kıyı radyosu, özel bir tekne cilası hakkındaki konuşmaları sinirine dokunuyordu. Babası giderken Florence'ı de yanına alıyordu ve birkaç kez, on iki ve on üç yaşlarındayken, ta Cherbourg yakınlarındaki Carteret'e kadar gitmişlerdi. O yolculuklardan hiç söz etmezlerdi. Babası onu bir daha davet etmemişti, Florence de bundan memnundu. Ama bazen, içinde korumacı bir duygu ve suçlulukla karışık bir sevgi doğunca babası otururken yanına gider, kollarını boynuna dolar ve başının tepesini öper, temiz kokusundan hoşlanıp sarılırdı ona. Bütün bunları yapar, sonra da yapmış olduğu için kendinden nefret ederdi.

Kız kardeşi de, yeni edindiği Cockney aksanıyla,

piyanodaki kültürlü salaklığıyla sinirine dokunuyordu. Ruth dört vuruşluk bir ölçüyü sayamıyormuş numarası yaparsa babalarının isteğine uyup bir Sousa marşını nasıl çalacaklardı?

Her zamanki gibi Florence duygularını ailesinden gizlemeyi beceriyordu. Çaba gerektirmiyordu bu – sadece dikkati çekmeden yapabildiği sürece odadan çıkıp gidiyordu, annesiyle babasına ya da kız kardeşine kötü ya da kırıcı bir şey söylemediği için sonradan memnun oluyordu; söyleseydi sabaha kadar suçluluk duygusundan uyuyamazdı. Durmadan kendisine ailesini ne kadar sevdiğini söylüyor, böylece sessizliğin tuzağına daha da düşüyordu. İnsanların tartışabileceklerini, hatta sertçe tartışabileceklerini, sonra barışacaklarını biliyordu pekâlâ. Ama nasıl başlayacağını bilmiyordu – havayı temizleyecek kavganın inceliğini bilmiyordu, hem ağır sözlerin söylenmemiş sayılacağına ya da unutulacağına da pek inanmıyordu. İyisi mi işi zorlaştırmamalıydı. Öyleyse çizgi filmlerdeki, kulaklarından duman fışkıran tipler gibi hissettiğinde sadece kendisini suçlayabilirdi.

Kafasını meşgul eden başka şeyler de vardı. Bir taşra orkestrasında arka plandaki bir işi mi kabul edecekti – Bournemouth Orkestrası'na kabul edilebilirse kendini şanslı sayacaktı– yoksa bir yıl daha ailesine, daha doğrusu babasına bağımlı kalıp yaylı çalgılar dördlüsünü ilk konserine mi hazırlayacaktı? Bu, Londra'da yaşamak anlamına gelirdi, ama Geoffrey'den fazladan para istemek niyetinde değildi. Viyolonist Charles Rodway ailesinin evindeki konuk odasını teklif etmişti, ama Charles kara kara düşünen, etkileyici biriydi, müzik sehпасının üstünden Florence'e anlamlı bakış-

lar atıyordu. Onun evinde kalırsa insafına kalmış olacaktı. Bildiği tam günlük bir iş vardı, istese hemen kabul edilirdi, Londra'nın güneyindeki köhne bir büyük otelde Palm Court tarzı bir üçlüde. Çalışması gerekecek müzik konusunda hiçbir kuşkusu yoktu –dinleyen kimse olmayacaktı– ama bir içgüdü ya da sadece kendini beğenmişlik duygusu, Croydon'da ya da yakınında yaşayamayacağına ikna etmişti onu. Okulda alacağı sonuçların, karar vermesine yardımcı olacağına inandırdı kendini ve tıpkı on beş mil doğuda, ormanlık tepelerdeki Edward gibi günlerini bir tür bekleme odasında, hayatının başlamasını sinir içinde bekleyerek geçirdi.

Yüksekokulu bitirdiğinde artık öğrencilikten çıkmış ve evde hiç kimsenin farkında olmadığı şekilde bazı bakımlardan olgunlaşmıştı Florence; annesiyle babasının oldukça itiraz götürür siyasi görüşleri olduğunu fark etmeye başlıyordu, en azından bu konularda, uzun yaz geceleri boyunca yemek sofrasında uza-yıp giden tartışmalarda çekinmeden karşı çıkıyordu. Bu sohbetler bir tür rahatlama sağlıyor, ama aynı zamanda onun genel sabırsızlığını da alevlendiriyordu. Violet kızının CND üyeliğiyle gerçekten ilgileniyordu, ama annesinin bir felsefeci olması Florence için zorlayıcıydı. Annesinin sakinliği, ya da daha doğrusu, kızının söyleyeceklerini dinledikten sonra kendi fikrini söylerken üzgünlük taslaması kışkırtıyordu Florence'i. Violet, Sovyetler Birliği'nin alaycı bir diktatörlük, acımasız ve kalpsiz bir devlet olduğunu, Nazi Almanyası'nı bile aşan boyutta bir soykırımdan ve geniş, ne olduğu pek anlaşılmamış bir siyasi esir kampları şebekesinden sorumlu olduğunu söylüyordu. Göstermelik

yargılanmalardan, sansürden ve hukuk düzeninin bulunmamasından söz ediyordu. Sovyetler Birliği insan onurunu ve temel hakları çiğnemişti, komşu ülkelerde ezici, işgalci bir güçtü –Violet’in meslektaşları arasında Macarlar ve Çekler vardı–, yayılmacıliktan yanaydı ve Hitler gibi ona da muhalefet edilmeliydi. Muhalefet edilemezse –çünkü bizim Almanya’nın kuzeyindeki düzlükleri savunacak tanklarımız da yok, adamlarımız da– o zaman engellenmeliydi. Birkaç ay sonra Violet Berlin Duvarı’nın inşasına işaret edecek ve tamamıyla haklı çıktığını iddia edecekti –komünist imparatorluk artık dev bir hapishaneydi.

Florence, bütün hatalarına –kötücül planlar değil de sakarlık, beceriksizlik, kendini savunma elbette– rağmen Sovyetler Birliği’nin temelde dünyada yararlı bir güç olduğunu yüreğinde biliyordu. Sovyetler Birliği her zaman ezilenleri hürriyetlerine kavuşturmaktan, faşizme ve açgözlü kapitalizmin tahribatına karşı koymaktan yana olmuştu. Nazi Almanyası’yla karşılaştırılması çileden çıkartıyordu Florence’i. Violet’in fikirlerinde Amerikan yanlısı bir propagandanın tipik örneğini görüyordu. Annesi onu hayal kırıklığına uğratmıştı, hatta Florence bunu ona açıkça söylemişti de.

Babası da bir işadamından beklenecek türde görüşlere sahipti. Kullandığı sözcükler yarım şişe şaraptan sonra biraz sertleşebiliyordu: İmparatorluktan, mücadele etmeden vazgeçtiği için Harold Macmillan budalaydı, sendikalara ücret sınırlaması getirmediği için salığın tekiydi, elinde şapkasıyla Avrupalılara gidip o uğursuz kulüplerine katılmak için yalvarmayı düşündüğü için de salakların şahıydı. Geoffrey’e karşı koymak daha zor geliyordu Florence’e. Ona karşı garip bir

yükümlülük duymaktan kurtulamıyordu. Çocukluğunda yaşadığı ayrıcalıklar arasında bir abiye ya da bir oğula gösterilebilecek derin ilgi vardı. Geçen yaz babası yirmi bir yaşını doldurur doldurmaz sürücü belgesine başvurabilsin diye iş dönüşü muntazaman Humber'ına bindirmişti onu. Florence sınavı geçememişti. Beş yaşında başlayan keman dersleri, özel bir okulda yaz kursları, kayak ve tenis dersleri ve uçuş dersleri; bu sonuncusunu kesinlikle reddetmişti. Ve yolculuklar: İkisi baş başa, Alpler'de, Sierra Nevada ve Pireneler'de yürüyüşler, özel ikramlar, Geoffrey'le birlikte en lüks otellerde kaldıkları Avrupa'ya bir gecelik iş gezileri.

Florence öğleden sonra, annesiyle evle ilgili önemsiz bir konuda, sözcüklere dökülmeyen bir tartışmanın ardından evden çıkarken -Violet kızının çamaşır makinesini kullanma tarzından pek hoşlanmıyordu- postaya bir mektup vereceğini ve öğle yemeği yemek istemediğini söyledi. Banbury Road'da güneye döndü ve kapalı pazardan geçmek ve belki de eski bir okul arkadaşına rastlamak konusunda belli belirsiz bir arzu duyarak kent merkezine yöneldi. Ya da orada bir sandviç alabilir ve Christ Church Meadow'da, gölgede, ırmağın kıyısında yiyebilirdi. St Giles'teki tabelaya, Edward'ın on beş dakika sonra göreceği tabelaya gözü ilişince dalgın dalgın girdi içeriye. Akıllı annesindeydi. Öğrenci yurdundaki sevecen arkadaşlarıyla onca zaman geçirdikten sonra eve dönünce annesinin fiziksel olarak ne kadar uzak olduğunu fark etmişti. Florence'i hiçbir zaman öpmemişti, kucaklamamıştı da, küçükken bile. Violet kızına neredeyse hiç dokunmamıştı da. Belki de böylesi daha iyiydi. İnce ve kemikli bir kadındı, Floren-

ce de onun okşamalarının özlemini çekmiyordu. Şimdi de başlamak için çok geçti.

Florence güneşten çıkıp salona adım atar atmaz içeriye girmesinin hata olduğunu anladı. Gözleri ışığa alışınca Ashmolean'daki gümüş koleksiyonuna ne kadar boş bir ilgiyle bakarsa öyle baktı etrafına. Ansızın, adını unuttuğu, Kuzey Oxfordlu, sıska, gözlüklü, yirmi iki yaşında bir oğlan karanlıktan çıkıp Florence'ı kıştırdı. Hiçbir girişe gerek görmeden Oxford'a düşecek bir tek hidrojen bombasının nelere yol açacağını sıralamaya başladı. On yıl kadar önce, her ikisi de on üç yaşlarındayken çocuk yeni bir icadı, bir televizyon cihazını görmesi için onu üç sokak ötedeki, Park Town'daki evine davet etmişti, Florence'ın gördüğü ilk televizyon oydu. Oymalı maun bir dolabın kapaklarıyla çerçevelenen küçük, gri, bulanık bir ekranda smokinli bir adam şiddetli bir kar fırtınasına benzeyen bir şeyin içinde, bir masada oturuyordu. Florence onun geleceği olmayan gülünç bir mekanizma olduğunu düşünmüştü, ama sonra bu çocuk –John muydu, David mi? Michael mı?– Florence'ın kendisine ömür boyu arkadaşlık borçlu olduğuna inanmış göründü, işte yine karşısına çıkmış, alacağını istiyordu.

Kolunun altında iki yüz kopyasını tuttuğu broşürde Oxford'un başına gelecekler anlatılıyordu. Bu broşürlerin kasabada dağıtılması için Florence'den yardım istiyordu çocuk. Eğilince Florence onun saç kreminin kokusunun kendi yüzünü sardığını hissetti. Kâğıt gibi yüzü loş ışıkta sarılık geçiriyormuş gibi parlıyordu, kalın camların arkasındaki gözleri incecik birer siyah çizgiydi. Kabalık etmek elinden gelmeyen Florence yüzüne nazik bir ifade oturttu. Uzun boylu, za-

yıf erkeklerin, kemiklerinin ve âdemelmalarının ciltlerinin altından olduğu gibi görünmesinde, kuşa benzeyen suratlarında, yırtıcı hayvanlar gibi kamburlarını çıkarmalarında çekici bir yan olurdu. Çocuğun tarif ettiği krater yarım mil genişliğinde, otuz metre derinliğinde olacaktı. Radyoaktivite yüzünden Oxford'a on bin yıl yaklaşılamayacaktı. Bu açıklama bir hüküm gibi geliyordu kulağa. Ama dışarıda muhteşem kent, ilkyazm bitkileriyle dolup taşıyor, güneş pekmez renkli Cotswold taşlarını ısıtıyor, Christ Church Çayırını mutlaka bütün görkemiyle görünüyordu. Burada ise, genç adamın sıska omuzlarının üstünden loş salonda mırıldanarak sağa sola giden, sandalyeleri yerleştiren insanları ve sonra kendisine doğru gelen Edward'ı gördü Florence.

Birkaç hafta sonra, bir başka sıcak günde, Cherwell'de kayıkla gezdiler, Vicky Arms'a kadar gittiler, sonra da kayığı akıntıyla gitmeye bırakıp kayıkhaneye döndüler. Yolda, kıyısında akdiken çalılıklarının olduğu bir yerde mola verdiler, sahilde gölgelerin altına uzandılar, sırtüstü yatan Edward ağzına aldığı bir otu çiğnerken Florence başını onun koluna yaslamıştı. Konuşmalarına ara verdiklerinde, teknenin altına vuran dalgacıkları ve halatı bağladıkları ağaç kütüğüne çarpan kayığın çıkardığı boğuk sesi dinlediler. Ara sıra esen tatlı bir meltem Banbury Road'daki trafiğin sakinleştirici, hafif sesini getiriyordu. Bir ardıç kuşu anlaşılmasız bir şekilde ötüyor, her melodiyi özenle tekrarlıyor, sonra sıcakta vazgeçiyordu. Edward çeşitli geçici işlerde çalışıyordu, esas olarak da bir kriket kulübünde saha bakımcısı olarak. Florence ise bütün zamanını dörtlüye ayırıyordu. Birlikte geçirecekleri saat-

leri ayarlamak her zaman kolay olmuyordu, bunun için de o saatler daha değerliydi. Bu cumartesi öğle sonrasını böyle çalmışlardı. Yaz ortasının dolu dolu yaşanan son günlerinden biri olduğunu biliyorlardı, hatta eylül başıydı, yapraklarla çimenler, hâlâ yemyeşil olsalar da, görünüşleri biraz cansızdı. Söz yine birbirlerini ilk gördükleri ve artık özel mitolojileriyle zenginleşen anlara dönmüştü.

Edward'ın birkaç dakika önce sorduğu soruya yanıt olarak Florence sonunda, "Çünkü sen ceket giymiyordun," dedi.

"Ne peki o zaman?"

"Hmmm. Bol bir beyaz gömlek, kolları dirseklerine kadar sıvanmış, gömleğin eteği neredeyse pantolonundan dışarı sarkarak..."

"Saçma."

"Ve dizi yamalı gri flanel pantolon; parmak uçlarından delinmeye başlamış, kirli beyaz lastik ayakkabılar. Saçlar da uzun, neredeyse kulaklarını kapatacak kadar."

"Başka?"

"Çünkü biraz vahşi görünüyordun, sanki kavgadan çıkmış gibiydin."

"Sabahleyin bisiklete binmiştim."

Edward'ın yüzünü daha iyi görebilmek için dirseğine dayanıp doğruldu Florence. Birbirlerinin gözlerinin içine baktılar. Bir başka yetişkinin gözlerinin içine, utanmadan, sıkılmadan, kesintisiz bir dakika bakmak, her ikisi için de yeni ve baş döndürücü bir deneyimdi. Sevişmeye en yakın durumdaydılar, Edward böyle düşünmüştü. Florence Edward'ın ağzındaki otu çekip aldı.

"Tam bir taşralı hödüksün."

"Haydi ama. Başka ne?"

"Pekâlâ. Kapıda durup, sanki orası sana aitmiş gibi herkese teker teker baktın. Gururla. Yo, yani küstahça."

Bunu duyunca güldü Edward. "Ama ben kendime kızıyordum."

"Sonra beni gördün," dedi Florence. "Ve gözlerini dikip beni utandırmaya karar verdin."

"Doğru değil. Sen bana baktın ve ikinci bir kere bakmaya değmediğime karar verdin."

Florence onu öptü, dolu dolu değil, ama kışkırtırcasına, ya da Edward öyle düşündü. O ilk günlerde Edward Florence'in şu iyi aileden gelen, onunla yatmaya, hem de hemen, hazır efsanevi kızlardan biri olması olasılığını düşük görüyordu. Ama olsa bile açık havada yapılmazdı bu, ayakaltındaki bu nehir kıyısında.

Kızı kendine çekti, burunları neredeyse birbirine dokunuyordu, yüzleri karardı. "O zaman ilk görüşte aşk olduğunu düşünmüş müydün?" diye sordu Edward.

Sesinin tonu gamsız ve alaycıydı, ama Florence onu ciddiye almaya karar verdi. Taşıyacağı kaygılar henüz uzaktaydı, ama ara sıra nereye doğru gittiğini merak ettiği oluyordu. Bir ay önce birbirlerine âşık olduklarını söylemişlerdi, bu hem bir heyecan yaratmış hem de daha sonra, Florence için bir gece yarı uyanık kalması, aceleci davranıp önemli bir şeyi elinden bıraktığını, aslında kendisinin olmayan bir şeyi verdiğini düşünüp belli belirsiz korku duyması anlamına gelmişti. Ama karşı konulamayacak kadar ilginçti, çok

yeniydi, çok gönül okşayıcıydı, rahatlatıcıydı âşık olmak; ve bunu söylemek bir özgürlüktü, Florence'in elinden kendini bırakmaktan başka bir şey gelmemişti. Şimdi, nehir kıyısında, bu yazın son günlerinden birinin uyuşturucu sıcağında Florence bütün dikkatini, Edward'ın toplantı salonunun kapısında durduğu anda ve kendisinin de onun olduğu yöne bakarken ne gördüğü ve ne hissettiğinde topladı.

Daha iyi hatırlayabilmek için geri çekilip doğruldu, gözlerini Edward'dan, ağır akan çamurlu yeşil ırmağa çevirdi. Ansızın dinginliğini yitirdi sular. Irmağın yukarısında, bulundukları yere doğru akan tanıdık bir sahne vardı, aşırı dolu iki kayık bir dönemeci alırlarken birbirlerine dik açıyla bindirmişler, aralarında kavga çıkmıştı, bildik bağırtilar, korsanvari haykırmalar ve su şapırtiları duyuluyordu. Bilerek çılgınlık yapan üniversite öğrencileri, Florence'in buralardan uzakta olmayı ne kadar istediğini hatırlatan bir şey... Lise öğrencisiyken bile, Florence'le arkadaşları üniversite öğrencilerini can sıkıcı kişiler, oturdukları kasabayı istila eden sübyanlar olarak görmüşlerdi.

Dikkatini daha çok toplamaya çalıştı. O gün Edward'ın giysileri tuhaftı ama Florence'in dikkatini çeken yüzü olmuştu – düşünceli, narin bir oval, yüksek bir alın, geniş kavisli, siyah kaşlar, toplananların üzerinde gezinen ve sonra Florence'te kalan sakın bakışlar, sanki Edward o salonda değildi de hayal kuruyordu, Florence'i aklından uyduruyordu. Florence'in o anda henüz duymuş olamayacağı şeyi belleği çaresizce yerine koydu – Edward'ın sesindeki, yerel Oxford aksanına yakın, West Country'yi çağrıştıran belli belirsiz taşra şivesini.

Florence ona döndü. "Seni merak ediyordum."

Ama durum bu kadar bile somut değildi. O sırada, merakını gidermek bile aklına gelmemişti Florence'in. Tanışmak üzere olduklarını düşünmüyordu, ya da bunu mümkün kılmak için yapması gereken bir şey olduğunu. Sanki kendi merakının kendisiyle bir ilgisi yoktu, orada olmayan birisiydi sanki. Âşık olmak ona, kendisinin ne kadar tuhaf olduğunu göstermekteydi, sıradan düşüncelere alışkanlık gereği ne kadar gömülmüş olduğunu. Edward ne zaman, 'Nasıl hissediyorsun?' ya da 'Ne düşünüyorsun?' diye sorsa hep garip bir yanıt veriyordu. Başkalarında bulunan basit bir zihinsel hünere, hiç kimsenin söz etmeyeceği kadar sıradan bir özelliğe, hem insanlar ve olaylarla hem de kendi ihtiyaçları ve arzularıyla dolaysız bir duyuşsal bağlantıya sahip olmadığını keşfetmesi bu kadar uzun mu sürmüştü? Bütün bu yılları kendi içine kapanarak geçirmişti ve tuhaftır ki kendisinden de soyutlanmış, geriye bakmayı istememiş, buna cesaret de edememişti. Ağır ve alçak kirişli, taş zeminli yankılı salonda o ilk birkaç saniyede, ilk bakışmalarında, Edward'la arasındaki sorunlar zaten mevcuttu.

1940 Temmuz'unda doğmuştu, İngiltere Savaşı'nın başladığı yıl. Babası Lionel daha sonra ona, o yaz tam iki ay boyunca, tarihin, Edward'ın anadilinin Almanca olup olmayacağına karar verirken soluğunu tuttuğunu anlatacaktı. Onuncu yaş gününde Edward bunun laf olsun diye söylendiğini keşfetti – örneğin, düşman işgali altındaki Fransa'nın her yerinde çocuklar

Fransızca konuşmayı sürdürmüşlerdi. Turville Heath küçücük bir köydü, ormanın çevresine serpiştirilmiş üç-beş kulübe ve Turville Köyü'nün üst tarafında, geniş bir bayırın üzerindeki devlete ait araziden ibaretti. Otuzlu yılların sonunda, Chiltern'in kuzeydoğusu, Londra'ya otuz mil uzakta olan tarafı, kentlilerin istilasına uğramış ve çoktan bir banliyö cenneti olmuştu. Ama güneybatı ucunda, Beacon Hill'in güneyinde, günün birinde otomobillerin ve kamyonların karayolunda sel gibi akıp kireçli toprak yolun içindeki bir delikten Birmingham'a doğru dalga dalga geçeceği yerde arazi hemen hemen aynı kalmıştı.

Mayhews'in kulübesinin yakınında, bir kayın ormanından geçen çukurlu, dik yamaçlı bir yolun aşağısında, Spinney'in Çiftliği'nden sonra Wormsley Vadisi geliyordu, bir durgun su güzeli, diye yazmıştı oradan geçen bir yazar; orası yüzyıllardır bir çiftçi ailesinin, Faneler'in elindeydi. 1940 yılında kulübenin suyu hâlâ bir kuyudan çekiliyordu, oradan tavan arasına taşınıyor ve bir depoya boşaltılıyordu. Ülke Hitler'in istilasına karşı koymaya hazırlanırken Edward'ın doğumunun yörenin yöneticisi tarafından bir acil durum, hijyen konusunda bir kriz olarak algılanması aile efsanesiydi. Ellerinde kazma ve küreklerle adamlar, oldukça yaşlı adamlar gelmişler, o yılın eylülünde Londra'da yıldırım savaşı başladığı sırada Northend Yolu'ndan eve ana borunun suyunu yönlendirmişlerdi.

Lionel Mayhew, Henley'deki bir ilkokulun müdürüydü. Sabah erken saatte okula kadar olan beş mili bisikletle gidiyordu, iş çıkışında da bisikletini alıp dik yokuştan yukarı fundalığa kadar yürüyordu, gidona takılı bir hasır sepet ev ödevleri ve kâğıtlarla dolu olu-

yordu. 1945'te, ikiz kızların doğduğu yıl, Christmas Common'da Atlantik konvoyunda kaybolan bir deniz subayının dul eşinden on bir pounda ikinci el bir otomobil aldı. O günlerde, kireçli toprak yolda bir otomobilin tarla süren atların ve arabaların yanı başından geçmesi hâlâ pek görülür bir şey değildi. Ama çoğu gün benzinin karneye bağlı olması yüzünden Lionel yine bisikletine dönmek zorunda kalıyordu.

Bin dokuz yüz ellilerin başlarında, çalışan erkekler eve pek onun gibi gelmezlerdi. Lionel kâğıtlarını doğrucu sokak kapısının yanındaki, büro olarak kullandığı küçük odaya götürür, dikkatlice masaya yayar. Evdeki tek düzenli oda burasıydı, iş hayatını evdeki çevresinden koruması çok önemliydi. Sonra çocukları denetlerdi, o zaman Edward, Anne ve Harriet Northend'deki köy okuluna gidiyorlar ve eve kendi başlarına yürüyerek dönüyorlardı. Marjorie ile baş başa birkaç dakika geçirir, sonra mutfığa gidip çay hazırlar, kahvaltı bulaşığını toplardı.

Ev işleri sadece akşam yemeğinin piştiği saatte yapılıyordu. Çocuklar yeterince büyüdüğünde yardım etmeye başladılar ama pek işe yaramıyorlardı. Zeminin sadece kıvrır zıvırın kaplamadığı kısımları temizleniyordu ve sadece ertesi güne gerekecek şeyler –çoğunlukla giysiler ve kitaplar– düzene sokuluyordu. Yataklar asla toplanmıyor, çarşafklar nadiren değiştiriliyor, daracık, buz gibi banyodaki lavabo hiçbir zaman ovulmuyordu – sert, gri kiri tırnakla kazıyarak adını yazabilirdi insan. Acil ihtiyaçları karşılamak yeterince zordu – mutfaktaki soba için kömür getirilecek, oturma odasındaki ateş kış boyunca söndürülmeyecek, çocuklara yarı temiz okul giysileri bulunacaktı. Çamaşır

pazar günleri öğleden sonra yıkanıyordu, bu da kaza-
nın yakılması demekti. Yağmurlu günlerde, ıslak ça-
maşırlar evin her tarafına seriliyordu. Ütü, Lionel'm
yapacağı şey değildi, her şeyi eliyle sıvazlayıp düzel-
tiyor ve katlıyordu. Arada sırada komşulardan birinin
eve gelip yardım ettiği oluyordu ama uzun süre duran
çıkıyordu. Yapılacak işin boyutu çok büyüktü, hem
köyün kadınlarının ilgilenmeleri gereken kendi ailele-
ri vardı.

Mayhew Ailesi akşam yemeğini mutfakta, karma-
şanın daralttığı bir ortamda, çam ağacından yapılma
katlanır bir masada yiyordu. Bulaşıkların yıkanması
hep sonraya bırakılıyordu. Yemek için herkes Marjo-
rie'ye teşekkür ettikten sonra, o projelerinden birinin
başına geçerken çocuklar sofrayı topluyor, sonra ev
ödevlerini yapmak üzere defterlerini masaya getiri-
yorlardı. Lionel ödev defterlerini kontrol etmek, mü-
dürlük göreviyle ilgili çalışmak ve piposunu içerken
radyodaki haberleri dinlemek üzere çalışma odasına
gidiyordu. Bir buçuk saat kadar sonra çocukların yap-
tıklarını kontrol etmek için odadan çıkıyor, onları yat-
maya hazırlıyordu. Çocuklara hep kitap okurdu, Ed-
ward'a başka, kızlara başka öyküler. Lionel alt katta
bulaşıkları yıkarken çocuklar çoğu kez o sesle uyurlar-
dı.

Lionel yumuşak huylu bir adamdı, bir çiftlik işçisi
gibi iriyarıydı, gri mavi gözleri, kum rengi saçları ve
kısa bir asker bıyığı vardı. Askere alınmayacak kadar
ilerlemişti yaşı – Edward doğduğunda otuz sekiz ya-
şındaydı. Lionel sesini nadiren yükseltir, çoğu babanın
yaptığı gibi çocuklarını tokatlamaz ya da kemerle
dövmezdi. İtaat beklerdi, çocuklar da, belki de onun

sırtındaki sorumlulukların ağırlığını sezdiklerinden, itaat ederlerdi. Arkadaşlarının evlerini ve bulundukları yeri kontrolleri altına alan o tatlı, önlüklü annelerini sık sık görseler de, doğal olarak, kendilerinin içinde yaşadıkları koşulları olağan sayarlardı. Arkadaşlarından daha az şanslı olduklarını anlamazlardı Edward, Anne ve Harriet. Bu yükü taşıyan sadece Lionel'dı.

Edward on dört yaşına gelene kadar annesinin bir tuhaflığı olduğunu anlamadı, kendisinin beş yaşma bastığı sırada onun aniden değiştiği zamanı da hatırlayamıyordu. Kız kardeşleri gibi o da annesinin kaçıklığının fark edilmeyen gerçeğinin içinde büyüdü. Hayalet gibi biriydi Marjorie, karmakarışık kahverengi saçlı, cılız ve halim selim biriydi, onların çocukluklarının içinden süzüldüğü gibi süzülürdü evin içinde, bazen konuşkan hatta sevecen olur, bazen de uzak durur, kendi uğraşlarına ve projelerine daldı. Günün her saatinde, hatta gece yarısında hep aynı basit piyano parçalarıyla uğraştığı duyulurdu, hep aynı yerlerde tökezlerdi. Daracık çimenliğin tam ortasına yerleştirdiği biçimsiz tarhta oyalanırdı sık sık. Resim yapması, özellikle de suluboya çalışması –ön planda ağaçlarla çerçevelenmiş uzak tepelerin, kilise kulelerinin resimleri– evdeki karışıklığı iyice artırıyordu. Ne fırçaları yıkar, ne reçel kavanozlarındaki yeşilimsi suyu boşaltır, ne de boyaları ve paçavraları kaldırır, girdiği çeşitli işleri de toparlamazdı – bunların hepsi yarım kalırdı. Resim önlüğünü günlerce sırtından çıkarmazdı, hatta resim yapma krizi çoktan geçmiş olsa da. Bir başka uğraşı –ki bir seferinde bir tür meşguliyetle tedavi olarak önerilmiş olabilir– dergilerden resimler kesmek ve onları defterlere yapıştırmaktı. Çalışırken

evde dolaşmaktan hoşlanıyordu, kestiği ve sonra attığı kâğıtlar ayakaltında olur, üzerine basılıp halısız zemindeki tozların içine karışırdı. Sandalyelerin üzerinde, pencere çıkıntılarında bıraktığı ağzı açık kapların içinde resim fırçaları katılaşırdı.

Marjorie'nin öteki ilgi alanları arasında oturma odasının camından kuşları gözlemlemek, örgü örmek, nakış işlemek ve çiçek düzenlemek de vardı, bunların hepsini aynı hıulyalı, akıl karışıklığı içindeki dikkatle yapardı. Çoğunlukla konuşmazdı, ama bazen, güç bir işe girişmişken onun kendi kendine, "Haydi... haydi... haydi," diye mırıldandığı duyulurdu.

Onun mutlu olup olmadığını sormak Edward'ın hiç aklına gelmemişti. Marjorie'nin telaşlı anları da vardı kuşkusuz, kesik kesik soluk alabildiği, sıska kollarının iki yanında kalkıp indiği panik atakları da yaşardı; birden bütün dikkatini çocuklarına verir, onların özel bir ihtiyacıyla hemen meşgul olması gerektiğini bilirdi. Ya Edward'ın tırnakları çok uzamıştı, ya da bir giysinin yırtılan yerini onarmalı, ikizlere banyo yaptırmalıydı. Onların yanına iner, bir işe yaramasa da dırdırlanır, onları azarlar ya da sarılır, yüzlerini öperdi, ya da kaybolan zamanı telafi edercesine bütün bunların hepsini aynı anda yapardı. Neredeyse sevgi gibiydi bu, çocuklar da mutlulukla kendilerini ona bırakırlardı. Ama evin gerçeklerinin hiçbir şeye izin vermeyeceğini deneyimlerinden bilirlerdi – tırnak makası ve uygun renkte iplik bulunamazdı, banyo yapmak için su ısıtmak da saatler süren hazırlık gerektirirdi. Çok geçmeden anneleri çekilip gider, kendi dünyasına dönerdi.

Bu nöbetler, onun eski benliğinden kalan bir parça

yüzünden kaynaklanıyor olabilirdi, kontrol sağlamaya çalışan, kendi durumunun yarım yamalak farkında olan, daha önceki hayatını belli belirsiz hatırlayan ve ansızın, dehşet içinde, kendi kaybının boyutunu gören bir parça. Ama Marjorie çoğu zaman sadık bir eş ve an-ne olduğu, kendi çalışması sayesinde evde her şeyin yolunda gittiği ve işlerini bitirince kendine biraz zaman ayırmaya hakkı olduğu düşüncesiyle avunuyordu, aslında ayrıntılı bir peri masalıyla. Kötü anları en azda tutmak, Marjorie'nin o eski bilincinden kalan ufak parçayı ürkütmemek için Lionel ile çocuklar bu uydurmacaya inanmış görünürlerdi. Sofraya oturduklarında, yemeğe başlamadan önce, kocasının çabalarını gözlerken başını kaldırır, yüzüne düşen saçını yana iterken tatlı bir sesle, "Umarım beğenirsiniz. Yeni bir şey denemek istemiştım," derdi.

Hep bildikleri bir yemek olurdu, Lionel'ın dağarcığında fazla bir şey yoktu çünkü, ama Marjorie'ye kimse itiraz etmezdi, her yemeğin sonunda çocuklarla babaları ona teşekkür etmeyi âdet edinmişlerdi. Bu kandırmaca şekli hepsini rahatlatıyordu. Marjorie, Watlington pazarı için alışveriş listesi hazırladığını ya da sayamayacağı kadar çok çarşaf ütölemesi gerektiğini söylediğinde, bütün aile ellerini uzatsalar yanı başlarında akıp giden canlı, normal hayata değecek gibi hissederlerdi. Ama bu fantezi ancak üzerinde konuşulmazsa korunabiliyordu. Hepsi onun içinde büyüdüler ve tuhaflıklarının içine tarafsızca yerleştiler, çünkü sınırları asla tanımlanmamıştı.

Eve getirdikleri arkadaşlarından bir biçimde uzak tuttular annelerini, tıpkı arkadaşlarını da ondan uzak tuttıkları gibi. Köyde benimsenen görüş -ya da onla-

rın duyduğu bu kadardı- Bayan Mayhew'un bir sanatçı, tuhaf ve sevimli olduğuuydu, büyük olasılıkla bir dâhiydi. Annelerinin, doğru olamayacağını bildikleri şeyler söylemesi çocukları rahatsız etmiyordu. Yoğun bir çalışmayla geçirmemişti gününü o, bütün öğle sonrasını böğürtlen reçeli pişirmekle doldurmamıştı. Bunlar yalan değildi, anneleri gerçekte neyse onun ifadesiydi, onlar da annelerini koruyacaklardı - sessizce.

Edward on dört yaşındayken babasıyla bahçede yalnız kaldığı bir gün, annesinin beyninin hasarlı olduğunu ilk kez duydu, o birkaç dakika akhndan asla çıkmayacaktı. O terim bir hakaretti, sadakatsizliğe saygısızca bir davetti. *Beyni hasarlı*. Annesinin kafasında bir sorun vardı. Eğer annesi hakkında böyle bir şeyi başkası söyleseydi Edward kavga etmek zorunda kalır ve o kişiyi döverdi. Ama düşmanca bir sessizlikle bu karalamayı dinlerken üzerinden bir yük kalktığını hissetti. Elbette doğruydu, gerçeğe karşı koyamazdı. Bunu hep bilmiş olduğuna kendini ikna etmeye başlayabilirdi hemen.

Mayıs sonunda, sıcak, nemli bir gündü, babasıyla birlikte büyük kayın ağacının altında duruyorlardı. Günlerdir yağın yağmurun ardından ilkyazın bereketi havayı doldurmuştu - kuşlarla böceklerin şamatası, biçilip kulübenin ön tarafındaki çimene sıra sıra yayılmış çimlerin kokusu, kazıklı çitin öte tarafındaki ağaçlıktan neredeyse ayırt edilemeyen bahçenin gür, arzu lu bitkileri, mevsimin ilk saman nezlesini baba ile oğluna ilk kez hissettiren polenler, ve ayaklarının dibindeki çimenlikte güneşin düşürdüğü ve hafif esintide birlikte sallanan ışık kareleriyle gölgeler. Edward babasını dinlerken 1944 Aralık'ındaki daha sert bir kış

gününü hayal etmeye çalışıyordu. Wycombe'daki kalabalık tren istasyonu, annesi kocaman paltosuna sarılıp sarmalanmış, içinde önemsiz, savaş zamanına özgü Noel hediyeleri bulunan bir alışveriş torbası taşıyor. Marylebone İstasyonu'ndan gelen trene binmek için bir adım öne çıkmaktaydı, Princes Risborough üzerinden Watlington'a gidecek, orada Lionel onu karşılayacaktı. Evde, bir komşularının genç kızı Edward'a bakıyordu.

Kendinden emin bir yolcu türü vardır, tren tam durmadan vagonun kapısını açar, koşar adım perona atlamaya hazırdır. Belki de yolculuk sona ermeden trenden ayrılarak bağımsızlığını kanıtlıyordur, edilgen bir yük parçası değildir. Belki gençliğin anısını canlandırıyordur, ya da öyle acelesi vardır ki her saniye değerlidir. Tren, belki her zamankinden daha sert fren yaptı ve kapı, yolcunun elinden kurtuldu. Ağır metal kapının kenarı Marjorie Mayhew'un alnuna, kafatasını parçalayacak kadar sert çarptı ve bir anda kişiliğini, zekâsını ve belleğini yerinden söktü. Bir haftaya yakın komada kaldı Marjorie. Görgü tanıklarının, altmış yaşlarında, melon şapkalı, elinde kapalı şemsiye ve gazete tutan seçkin görünümlü bir kentli beyefendi olarak tanımladıkları yolcu, olay yerinden -ikiz bebeğe hamile genç kadın etrafına saçılmış birkaç parça oyuncakla yere serilmişken- hızla uzaklaştı ve bir daha görülmemek üzere Wycombe sokaklarında gözden kayboldu; bütün suçunu taşıyarak; ya da Lionel öyle olduğunu umuyordu.

Bahçedeki o tuhaf an -Edward'ın hayatında bir dönüm noktası- onun zihnine babasının özel bir anısını yerleştirdi. Elinde bir pipo tutuyordu, hikâyesini bitirene kadar yakmadı onu. Kararlı tutuşunu değiştirmede,

işaretparmağı piponun gövdesine dolanmıştı, piponun ağız kısmı da dudaklarından otuz santim kadar uzak-taydı. Pazar olduğu için tıraş olmamıştı –Lionel’in dini inancı yoktu ama okulda geleneklere uyardı–, haftanın bu bir gününü kendine ayırmak isterdi. Onun konu-munda biri için tuhaf kaçacak bu pazar sabahları tıraş olmama âdetiyle, o gün herhangi bir nedenle toplum içine karışmaktan alıkoymuş oluyordu kendini. Üze-rinde buruşuk, yakasız bir gömlek vardı, elle bile dü-zeltilmemişti. Tavrı ihtiyatlı, biraz da mesafeliydi – bu konuşmayı kafasında prova etmiş olmahtı. Konuşur-ken, Marjorie’nin durumunu daha iyi canlandırabil-mek içinmiş ya da kızları yoklamak istermiş gibi bakış-ları bazen oğlunun yüzünden ayrılıp eve gidiyordu. Sözlerini bitirirken elini Edward’ın omzuna koydu, yaptığı bir şey değildi bu, onunla birlikte bahçenin so-nuna kadar olan birkaç metreyi yürüdü, orada çürük tahta çit, uzayan otların arasında kayboluyordu. Çitin gerisinde beş dönümlük bir tarla bulunuyordu, ko-yunlar yoktu, birbirinden uzaklaşan iki yol gibi geniş oraklar çizerek kümeleşmiş düğünçiçekleri vardı.

Lionel sonunda piposunu yakarken yan yana dur-dular, Edward, yaşının gerektirdiği uyum yeteneğiyle şoktan kabule olan sessiz geçişi sürdürdü. Elbette, hep bilmişti bunu. Annesinin durumunu tanımlayacak bir terim olmaması yüzünden Edward bir masumiyet içinde kalmıştı. Annesinin herhangi bir durumda ol-duğunu düşünmemişti bile, ama aynı zamanda onun farklı olduğunu da hep kabullenmişti. Şimdi bu basit adlandırmayla, görünmezi görünür kılan sözcüklerin gücü sayesinde çelişki giderilmişti. *Beyni hasarlı*. Bu te-rim mahremiyeti tüketiyor, annesini, herkesin anlaya-

bileceği bir genel standartla, duygusuzca ölçüyordu. Ansızın bir boşluk açılmaya başladı, sadece Edward'la annesi arasında değil, ama aynı zamanda Edward'la en yakınındaki koşullar arasında; kendi varlığının ve o varlığın daha önce uzanamadığı, gömülü duran çekirdeğinin ansızın, keskin hatlarla belirlenmiş bir hayatiyete kavuştuğunu hissetti, hiç kimsenin bilmesini istemediği parlak bir iğne ucu gibiydi. Marjorie'nin beyni hasarlıydı, kendisinininki değil. Kendisinin annesi değildi Edward, kendisinin ailesi de değildi, günün birinde buradan gidecek ve sadece ziyaret için dönecekti. Şimdi de bir ziyaretçi olduğunu hayal etti, denizaşırı ülkelerdeki uzun bir ayrılığın ardından babasına eşlik ediyordu, onunla birlikte tarlaların ötesine, geniş birer yol gibi dizilen düğünçiçeklerine bakıyordu, arazi tatlı bir eğimle ağaçlıklara doğru alçalmaya başlarken yol ikiye ayrılıyordu. Bir yalnızlık duygusuydu tattığı, bu konuda suçluluk duyuyor, ama duygunun pervasızlığı da heyecan veriyordu.

Lionel oğlunun sessizliğinin ne yöne sürüklendiğini anlar görünüyordu. Edward'a annesine harika davrandığını, hep nazik ve yardımcı olduğunu ve bu konuşmanın hiçbir şeyi değiştirmedini söyledi. Gerçekleri öğrenecek yaşı geldiğini belirliyordu sadece. O anda ikizler koşarak bahçeye geldiler, ağabeylerini arıyorlardı, Lionel ancak, "Söylediklerim hiçbir şeyi değiştirmez, hiçbir şeyi," diye yineleyecek zaman bulabildi, sonra kızlar gürültüyle aralarına daldılar, yaptıkları bir şey hakkında fikrini sormak üzere Edward'ı eve sürüklediler.

Ama o günlerde Edward'ın hayatında çok şey değişmekteydi. Henley Lisesi'ne gidiyordu, çeşitli öğretmen-

lerden, kendisinin 'üniversite malı' olduğunu duymaya başlamıştı. Northend'deki arkadaşı Simon ve birlikte oyun oynadığı bütün öteki köy çocukları normal okula gidiyorlardı, çok geçmeden okuldan çıkıp bir meslek öğrenecekler ya da askere çağrılincaya kadar bir çiftlikte çalışacaklardı. Edward kendi geleceğinin farklı olmasını umuyordu. Zaten arkadaşlarının yanındayken tuhaf bir gerginlik yaşıyordu, hem kendisi hem de onlar yaşıyordu. Ev ödevleri yığılınca Edward artık okul çıkışında çocuklarla birlikte ormanda dolaşmaz oldu, kamp ya da tuzak kurmuyor, Wormsley ya da Stonor arazilerindeki avlak bekçilerini kızdırmıyordu. Henley gibi ufak bir kasabanın kendine özgü direktmeleri olurdu, Edward kelebeklerin, kuşların ve kulübenin hemen aşağısındaki vadide yer alan Fane Ailesi'nin topraklarında yetişen yaban çiçeklerinin –çançiçeği, hindiba, uyuzotu, on çeşit orkide ve çöpleme ve nadir bulunan, yazın açan kar süseni– adlarını bildiğini gizlemeyi öğreniyordu. Okulda bu bilgisi yüzünden ona hōdük diyebilirlerdi.

O gün annesinin geçirdiği kazayı öğrenmesi, dışardan bakınca bir şey değiştirmede, ama hayatındaki bütün küçücük kaymalar ve yeniden düzenlenmeler bu yeni bilginin içinde belirginleşmiş gibiydi. Annesine karşı ilgili ve nazikti, evi onun yönettiği ve söylediği her şeyin gerçekten de doğru olduğu uydurmacasının sürdürülmesine yardım ediyordu, ama şimdi bilerek rol yapıyor ve böyle davranması o yeni keşfettiği kişiliğin sert küçük çekirdeğini daha da güçlendiriyordu. On altı yaşına gelince içine kapanıp uzun gezintilere çıkmaktan hoşlanır oldu. Evin dışında olmak zihninin arınmasına yardımcı oluyordu. Sık sık Holland Lane -Turville'e kadar bayır aşağı inen, yosunlu, çürüyüp dağılan

yamaçların arasında, kireçli topraktan, çökmüş bir yol-boyunca yürüyor, sonra Hambleton Vadisi'ni aşır Thames Nehri'ne iniyor, Henley'de Berkshire'nın yeşil yamaçlarına geçiyordu. 'Teenager' sözcüğü henüz icat edilmemişti ve hissettiği, hem acı hem de zevk veren ayrışıklığı bir başka kişinin de hissedebileceği hiç aklına gelmiyordu.

Babasından izin almadan, hatta ona söylemeden, bir hafta sonu, Trafalgar Meydanı'nda Süveyş'in işgaline karşı düzenlenen yürüyüşe katılmak amacıyla otostopla Londra'ya gitti. Oradayken, coşkulu bir anda, Lionel ile öğretmenlerin gitmesini istedikleri Oxford'a başvurmayaya karar verdi. O kasaba çok bildikti, Henley'den yeterince farklı değildi. Buraya gelecekti, insanların daha iri ve daha gürültücü ve ne yapacaklarının kestirilmez olduğu, ünlü sokakların kendi önemlerini umursamazca silkip attıkları yere. Bu planını gizli tuttu, erkenden itirazlar çıksın istemiyordu. Lionel'ın, kendisine iyi geleceğine karar verdiği askerlik hizmetini yapmak da istemiyordu. Bu gizli planlar, içinde saklı bir kimlik, sıkı bir duyarlılık, özlem ve sert bir bencillik olduğu duygusunu daha da biletti. Okuldaki bazı çocukların tersine, evinden ve ailesinden nefret etmiyordu. Evinin küçük odalarını ve bakımsızlığını olağan kabul ediyordu, annesi de onu sıkıntıya sokmuyordu. Sadece kendi hayatına, gerçek hikâyesine başlamak için sabırsızlanıyordu, ama mevcut koşullarda sınavlarını geçene kadar başlayamayacaktı. Böylece sıkı çalıştı, iyi ödevler hazırladı, özellikle tarih dersinde. Kız kardeşlerine ve anne-babasına iyi davrandı, Turville Heath'deki kulübeden ayrılacağı günün hayalini kurmayı sürdürdü. Ama bir anlamda çoktan ayrılmıştı oradan.

ÜÇ

Yatak odasına girerlerken Florence Edward'ın elini bıraktı, yatağın tentesini destekleyen meşe kolonlardan birine sırtını dayadı, ayakkabılarını çıkarmak için her seferinde omuzlarından birini sevimli bir şekilde sarkıtarak önce sağ sonra sol tarafına eğildi. Tartışarak geçirdikleri yağmurlu bir öğle sonrasında annesiyle birlikte Debenham'dan almıştı o rahat ayakkabıları. Violet'ın bir mağazaya girmesi olağan değildi ve çok rahatsız oluyordu. Ayakkabılar uçuk mavi deridendi, alçak topukluydu, önünde daha koyu bir maviden ustaca atılmış küçük bir fiyonk vardı. Gelinin hareketleri aceleci değildi – bu yaptığı geciktirme taktiklerinden biri olsa bile onu daha da sokuyordu işin içine. Kocasının hayran bakışlarının farkındaydı ama o sırada kendini henüz sinirli ya da baskı altında hissetmiyordu. Yatak odasına adım atınca, denize dalarken giyilen eski moda bir dalış kıyafeti gibi kendisini sarıp sarmalayan rahatsız, düş gibi bir duruma girmişti. Düşünceleri sanki kendinin değildi – sanki üzerine oksijen yerine düşünceler boca ediliyordu.

Ve bu durumdayken görkemli, yalın bir melodinin farkındaydı, işitsel belleğin gizli, kaygan tarzında tekrar tekrar çalışıyor, Florence'i yatağa kadar izliyor, her eline bir ayakkabısını alırken yeniden başlıyordu. O bildik melodi parçası –ona ünlü diyenler bile çıkabilir– ikircimli bir soru sorar gibi giderek yükselen dört notadan oluşuyordu. Çalgı, kendi kemanı değil de bir

viyolonsel olduğu için soru soran da Florence değil, ayrı bir seyirciydi, inanmaz gibi dursa da ısrarcıydı, çünkü kısa bir sessizliğin ve öteki çalgılardan oyalanarak gelen, inandırıcı da olmayan bir yanıtın ardından viyolonsel yeniden sordu sorusunu, farklı biçimde, farklı bir notadan ve sonra yine ve yine ve her seferinde kuşkulu bir yanıt aldı. Bu notalara Florence'in uy-
durabileceği sözcükler yoktu; bir şey söylenir gibi de-
ğildi. Sorunun içeriği yoktu, bir soru işareti kadar ya-
lındı.

Florence'le arkadaşları arasında tartışma konusu olan, bir Mozart beşlisinin girişıydı, o beşliyi çalmak demek bir başka kemancı daha almak demektir, öteki-
lerse karışıklık çıkmasından çekiniyorlardı. Ama Flo-
rence ısrar etti, bu parça için birisini almak istiyordu,
kendi kaldığı koridordan bir kız arkadaşını provaya
katılması için davet etti, parçayı hazırlıksız çaldılar, ta-
bii ki kendini beğenmiş viyolonselci bayıldı, çok geç-
meden ötekiler de büyüye kapıldılar. Kim kapılmazdı
ki? Açılış melodisi Ennismore Dörtlüsü'nün –kızların
kaldığı yurdun adresinden esinlenmişlerdi bu adı ko-
yarken– birbirine bağlılığını sınadıysa da Florence'in
itirazlar karşısındaki kararlılığı –üç karşı bir– ve ken-
di zevkine olan sıkı güveni sorunu çözümlendi.

Sırtı hâlâ Edward'a dönük olarak ve zaman kazan-
maya çalışarak yatak odasında ilerlerken, ayakkabıla-
rını özenle gardırobun yanında yere koyarken, aynı
dört nota ona kendi doğasının bu öteki yanını hatırlat-
tı. Dörtlüsünü yöneten, isteğini serinkanlılıkla kabul
ettiren Florence geleneksel beklentilere asla uysalca
boyun eğmezdi. Sesini çıkarmadan kendini boğazlata-
cak bir kuzu değildi o. Ya da deldirecek. Evliliğinden

tam olarak ne istediğini ve ne istemediğini soracaktı kendisine, bunu da açıkça Edward'a söyleyecek, onunla uzlaşacak bir yol bulmayı bekleyecekti. Elbette, birinin istediği ötekinin pahasına olmayacaktı. Önemli olan sevmek ve birbirini özgür bırakmaktı. Evet konuşmalıydı Florence, provalardaki gibi, ve bunu şimdi yapacaktı. Sunabileceği bir teklif aklına gelmekteydi bile. Dudakları aralandı, soluğunu içine çekti. Döşeme tahtalarından biri gıcırdayınca arkasına döndü, Edward gülümseyerek kendisine yaklaşıyordu, güzel yüzü hafifçe pembeleşmişti, Florence'e özgürlük vaat eden düşünce –sanki hiçbir zaman kendi düşüncesi olmamış gibi– uçup gitti.

Elbisesi, peygamberçiçeği mavisi, ince yazlık pamukludandı, ayakkabılarıyla çok uyumluydu, Regent Street'le Marble Arch arasındaki kaldırımında, bereket annesi olmadan geçirilmiş saatlerin sonunda keşfedilmişti. Edward Florence'e sarıldığında amacı onu öpmek değil, önce bedenini bedenine bastırmak, sonra eliyle onu ensesinden tutup elbisesinin fermuarını yoklamaktı. Öteki elini Florence'in ensesine sıkı sıkı koymuştu, kulağına fısıldıyordu, sesi öyle yüksek ve öyle yakından geliyordu ki Florence sadece ılık ve ıslak bir uğultu duyuyordu. Ama fermuarı tek elle açmak mümkün değildi, en azından ilk birkaç santimini. Fermuarı aşağı çekerken elbiseyi üst taraftan sıkıca tutmak gerekiyordu, yoksa incecik kumaş toplanıp takılırdı. Florence yardımcı olmak için elini omzundan arkaya doğru uzatabilirdi ama iki kolu da kısıtılmıştı, hem Edward'a ne yapacağını göstermeyi doğru bulmuyordu. Hepsinden önce onun duygularını incitmek istemiyordu. Derin bir iç geçirerek fermuarı daha da sert çek-

ti Edward, zorlamaya çalıştı, ama artık ne aşağı ne yukarı gidebilecek durumdaydı. O an elbisesinin içine hapsolmuştu Florence.

"Anıtan Tanrım, Flo. Sakin dur, tamam mı?"

Söz dinleyerek hareketsiz kaldı Florence, Edward'ın sesindeki gerginlikten ürkmüştü, bu durumun kendi suçu olduğuna kesinlikle emindi. Ne de olsa kendi elbisesi, kendi fermuarıydı. Edward'ın kollarından sıyrılırsam, arkamı dönsem, daha aydınlık olsun diye pencereye gitsen işe yarayabilir, diye düşündü. Ama bu, sevgi dolu bir hareket olarak görünmeyebilirdi ve ara vermek, sorunun boyutunu büyütebilirdi. Evdeyken kız kardeşine güvenirdi Florence, berbat piyano çalsa da parmaklarını kullanmakta ustaydı o. Annelerinin böyle ince işlere sabrı yoktu. Zavallı Edward - iki elini birden kullanmaya başlayınca, Florence onun kollarını zorlarken gösterdiği çabanın titreşimlerini omuzlarında hissetti, onun kalın parmaklarının fermuara sıkışan kumaşın kıvrımlarıyla inatçı metal fermuar arasında dolaşmasını hayal etti. Onun için hem üzüldü hem de biraz korkuyordu ondan. Çekinerek bir öneride bulunsa bile Edward'ın öfkesini arttırabilirdi. Böylece sabırla bekledi, sonunda Edward inleyerek bıraktı onu ve geri çekildi.

Aslında pişmandı Edward. "Çok özür dilerim. Berbat oldu. Ne kadar beceriksizim."

"Sevgilim, benim başıma da hep gelir bu."

Gidip yan yana yatağa oturdular. Edward ona inanmadığını, ama sözlerini takdir ettiğini göstermek için gülümsedi. Yatak odasının pencereleri ardına kadar açıktı, otelin önündeki çimenlik, ağaçlık ve deniz manzarası buradan da görülüyordu. Ansızın değişen rüzgâr ya da gelgit, peş peşe kırılan, sahile bir şamar gibi

çarpan dalgaların sesini getirdi, belki de geçen bir geminin iziydi. Sonra, yine öyle ansızın, dalgalar eski hallerini aldılar, kıyıdaki çakılların üzerinde şıkırdıyor, onlara hafifçe sürtünüyorlardı.

Florence Edward'ın boynuna sarıldı. "Bir sır vereyim mi sana?"

"Ver."

Edward'ın kulak memesini başparmağıyla işaret-parmağının arasına aldı, başını usulca kendine çekti ve, "Aslında birazcık korkuyorum," dedi.

Tam olarak doğru değildi bu, ama Florence ince düşünceliydi, içinden geçenleri asla tarif edemezdi: Kaskatı olup büzülüyormuş gibi bedeninde soğuk bir his, kendisinden istenebilecek şey karşısında genel bir tiksime, Edward'ı hayal kırıklığına uğratma olasılığından duyduğu utanç ve kendisinin bir sahtekâr olduğunun ortaya çıkması. Kendinden hoşlanmıyordu Florence, Edward'la fısıltıyla konuşurken sözlerinin ağzından sahnede kötü kadın rolü oynayan biri gibi çıktığını düşündü. Ama iğrendiğini ya da utandığını itiraf etmektense korktuğunu söylemesi daha iyiydi. Edward'ın beklentilerini aza indirmek için elinden gelen her şeyi yapmalıydı.

Edward gözlerini dikmiş ona bakıyordu ama yüzündeki ifadede kendisini duyduğunu belli eden bir işaret yoktu. Florence içinde bulunduğu o zor durumda bile Edward'ın tath kahverengi gözlerine hayranlıkla baktı. Ne kadar sevecen bir anlayış ve bağışlamacılık vardı onlarda. Belki de o gözlere bakıp başka hiçbir şey görmezse Edward'm kendisinden isteyeceği her şeyi yerine getirebilirdi. Ona tamamen güvenebilirdi. Ama bu fanteziden ibaretti.

Edward sonunda, "Sanırım ben de korkuyorum," dedi. Konuşurken elini Florence'in dizinin hemen üzerine koymuştu, sonra eteğinin altına kaydırdı, bacağına iç kısmında durdu, başparmağı kütlotuna değiyordu. Florence'in bacakları çıplak ve pürüzsüzdü, bahçede güneşlenirken, eski okul arkadaşlarıyla Summertown'daki halka açık kortlarda tenis oynarken ve Chaucer'in torununun gömülü olduğu şirin Ewelme Köyü'nün yukarısındaki çiçekli bayırlarda Edward'la yaptığı iki piknikte kararmıştı. Göz göze bakışmaya devam ettiler – bu işte ustaydılar. Edward'm dokunuşunun, teninin üzerindeki elinin sıcaklığının ve yapışkan basıncının o kadar farkındaydı ki, elbisesinin altındaki mavi loşlukta onun kentin duvarlarının önünde sabırla bekleyen bir kuşatma aracı gibi duran uzun, kıvrık başparmağını hayal edebiliyordu Florence, *görebiliyordu*, düzgün kesilmiş tırnağı, dantelli kenarı çiçekli minik dilimlerle süslü krem rengi ipeğe ancak değiyordu ve –bundan emindi, açıkça hissediyordu– kumaşın altından dışarı uzanmış bir tüye de dokunuyordu.

Bacağındaki kaslardan birinin kasılmaması için elinden geleni yaptı Florence, ama kendisinden bağımsız olarak, kendi iradesiyle kasılıyordu, hapsirik kadar kaçınılmaz ve güçlüydü. Çekilip hafifçe gerilmesi acı vermedi, ama o kasın kendisini zor durumda bırakacağını hissediyordu Florence, sorununun boyutu hakkındaki ilk işareti verecekti. Edward elinin altındaki küçük fırtınanın mutlaka farkındaydı, çünkü gözleri hafifçe irileşti, kaşlarının kalkışı ve dudaklarının sessizce aralanması etkilendiğini gösteriyordu,

hatta huşu duyduğunu, Florence'in yaşadığı karmaşayı arzu sanmıştı.

"Flo?" Edward ihtiyatla söyledi onun adını, sesini alçaltıp yükselterek, sanki onu yatıştırmak istiyordu, ya da telaşla bir şey yapmaktan alıkoymak. Ama kendi içindeki ufak çaplı bir fırtınayı da bastırmak durumundaydı. Solukları yüzeysel ve düzensizdi, dili damağından ayrılırken yumuşak, yapışkan bir ses çıkıyordu.

İnsanın bedeninin bazen duygularına dair yalan söylememesi ya da söyleyememesi utanç verici. Görünüşü kurtarmak için kim kalbinin atışlarını yavaşlatabilmiş ya da yüzünün kızarmasının önüne geçebilmiş ki? Florence'in söz dinlemeyen kası derisinin altında kıştırılmış bir pervane gibi sıçrayıp çırpınıyordu. Bazen gözkapağında da aynı sorunu yaşıyordu. Ama belki de içindeki karmaşa yatışıyordu; emin olamadı. Karmaşa, dikkatini temel öğelerde toplamasına yardımcı oluyordu, Florence onları gereksiz bir netlikle kendisi için heceledi: Edward'ın eli oradaydı, çünkü kocasıydı; kendisi o elin orada kalmasına izin veriyordu, çünkü Edward'ın karısıydı. Bazı arkadaşları –Greta, Hermione, özellikle de Lucy– saatler önce cınlıçplak yatağa yatmış ve gerdeğe girmiş olurlardı –gürültülü, keyifli bir biçimde– hem de düğünden çok önce. Duydukları sevgi ve gönlü bolluk içinde, Florence'in tam da bunu yapmış olduğu izlenimini edinmişlerdi hatta. Florence onlara asla yalan söylememişti, ama yanlış kanaatlerini de düzeltmemişti. Arkadaşlarını düşününce kendi hayatının tuhaf, paylaşılmamış özelliğini hissetti: Yalnızdı.

Edward'ın eli ilerlemedi –kendisinin başlattığı şey

sinirini bozmuş olabilirdi-, aksine, olduğu yerde iki yana sallandı, Florence'in uyluğunun iç kısmını hafifçe ovaladı. Spazm bu yüzden geçiyor olabilirdi ama Florence artık buna dikkat etmiyordu. Tesadüfen olmuştu herhalde, çünkü eli Florence'in bacağına dokunurken, başparmağının ucunun, külotun altından uzanan bir tek kılı ittiğini, onu ileri geri oynattığını, keseciğin siniri boyunca kökünü sarstığını, belli belirsiz bir duygu, miniminicikken irileşip düzgün kenarlı bir benek olan, kabarmaya devam eden bir geometrik nokta, neredeyse soyut bir başlangıç doğurduğunu Edward bilemezdi. Florence çöktüğünü, içinden o yöne doğru büküldüğünü hissettiğinde bile kuşku duydu bundan, yadsıdı. Bir tek kıl kökü nasıl olur da bütün bedenini içine çekebilirdi? Edward'ın okşayan elinin ritmine uyarak, muntazam titreşimlerle, o tek bir duygu noktası Florence'in teninin yüzeyine, karnının üzerine yayıldı ve zonklayarak aşağıya, apış arasına indi. Pek yabancı olduğu bir duygu değildi bu -sızıyla kaşınma arası bir şeydi, ama daha yumuşak, daha sıcaktı ve bir biçimde daha boştu, ritmik olarak dürtülen bir tek kesecikten yayılan, eşmerkezli dalgalar halinde bedenine dağılan ve şimdi de iyice içine giren, zevkli, acılı bir boşluktu.

İlk kez, Edward'a duyduğu aşk tanımlanabilir bir fiziksel duyguyla birleşiyordu, yükseklik korkusu kadar somuttu. Daha önce, sadece sıcak duyguların avutucu merhemini tanımıştı, sevecenlik ve güvenden oluşan kalın bir kışlık battaniye gibi. Bu hep yeterli görünmüştü, kendi içinde bir başarıydı. Şimdi artık arzu başlamaktaaydı, kesin ve yabancı, ama apaçık bir şekilde

Florence'e ait; ve ötesinde, sanki kendisinin yukarısında ve arkasında, görünmeyen bir yerde asılıymış gibi, onun da herkes gibi olduğunun verdiği ferahlama duyuyordu. Geç gelişmiş bir on dörtlükken, bütün arkadaşlarının memeleri gelişmişken kendisinin iri bir dokuzluk gibi görünmesi karşısında duyduğu çaresizlikle aynanın karşısına geçtiğinde, meme başlarının çevresinde ilk kez sezdiği yeni, sert bir kabarıklık eline gelince buna benzer bir aydınlanma yaşamıştı. Annesi alt katta Spinoza'yla ilgili konferansına hazırlanıyor olmasaydı Florence zevkten haykırırdı. Apaçık ortadaydı: İnsan ırkının ayrı bir alt türü değildi o. Utkuluydu, genele dahildi.

Edward'la hâlâ göz gözeydi. Konuşmaları söz konusu değildi. Florence hiçbir şey olmamış gibi yapmaktaydı biraz – Edward'ın eli elbisesinin altında değilmiş, başparmağı mahrem yerinden dışarı uzanan kıllı elleri geri oynatmıyormuş ve kendisi de devasa duysal bir keşifte bulunmuyormuş gibi. Edward'ın başının arkasında uzak bir geçmişin kısmi manzarası uzanıyordu –açık duran kapı, balkon kapısının önündeki yemek masası, yemedikleri yemeğin çevresindeki artıklar– ama Florence bütün bunları görmek için bakışlarını kaydırmadı. Zevk veren duygulara ve ferahlanmasına rağmen, yüksek bir duvar gibi endişeleri kolaylıkla giderilemiyordu. Zaten o da giderilmesini istemiyordu. Bütün bu yenilikler karşısında kendini alabildiğine koyuverecek durumda değildi, acele etmek de istemiyordu. Bu engin anda oyalanmak istiyordu, böyle giyinik durumda, yumuşak kahverengi bakışlarla ve tatlı okşayışlarla ve yayılan heyecanla. Ama bunun müm-

kün olmadığını biliyordu ve herkesin dediği gibi, her şeyin birbirini zincirleme izleyeceğini de.

Edward'ın yüzü hâlâ alışılmadık derecede pembeydi, gözbebekleri irileşmiş, dudakları aralıktı, soluğu hep aynıydı: Sığ, düzensiz, hızlı. Düğüne hazırlanarak geçirdiği hafta, kendini şiddetle sınırlaması, bedeninin genç kimyasını çok zorluyordu. Florence karşısında çok değerli, çok canlıydı ve o da ne yapacağını pek bilemiyordu. Çıkartmayı beceremediği mavi elbise, ışığın altında, gergin beyaz yatak örtüsünün üstünde koyu koyu parlıyordu. Edward elini Florence'in bacağının iç kısmına ilk koyduğunda teni şaşırtıcı derecede serindi, nedense bu Edward'ı çok heyecanlandırmıştı. Florence'in gözlerinin içine bakarken sürekli başı dönerek ona doğru devriliyormuş gibi hissetmişti. Heyecanının verdiği baskıyla bilgisizliğinin verdiği yük arasında sıkışıp kalmıştı. Filmler, kaba şakalar ve çılgın fıkralar dışında kadınlar hakkında bildiklerinin çoğu Florence'ten öğrendikleriydi. Ellerinin altındaki kıpırtı, herhangi birinin nasıl tanıyıp karşılık vermesi gerektiğini ona anlatmış olabileceği bir uyarı işareti, belki kadın orgazmının bir tür habercisi olabilirdi pekâlâ. Aynı zamanda bir sinir de olabilirdi. Hiç bilemezdi, azalmaya başlayınca ferahlamıştı. Ewelme'nin dışındaki geniş bir mısır tarlasında bir biçerdöver makinesinin kumandasında oturduğu günü hatırladı, çiftçiye usta olduğunu söyleyip böbürlenmişti, sonra da bir tek levyeye bile dokunmaya cesaret edememişti. Yeterince bilgisi yoktu. Bir yandan, Edward'ı alıp

yatak odasına götüren Florence'ti, ayakkabılarını uysalca çıkarmış, elini o kadar içerilere koymasına izin vermişti. Öte yandan, uzun deneyimleri sonucu Edward aceleci davranmasının şansını elinden alacağını da biliyordu. İşte yine, Edward'ın eli olduğu yerde, Florence'in uyluğunda kalırken, Florence gözlerinde öyle davetkâr bakışlarla bakıyordu ki ona –gösterişli yüz hatları yumuşamış, gözleri kısılmış, sonra yine açılıp Edward'ın kollarıyla buluşmuş ve şimdi başı geriye kaykılmıştı– Edward'ın ihtiyatlı davranması elbette anlamsızdı. Bu tereddüt Edward'ın kendi saçmalığıydı. Evliydiler, Tanrı aşkına, Florence onu cesaretlendiriyor, kışkırtıyordu, kontrolü eline almasını istiyordu. Ama Edward yine de işaretleri yanlış yorumlamış olduğu zamanların anılarından kurtulamıyordu, özellikle de sinemada, *A Taste Of Honey*'i seyretmeye gittiklerinde, Florence koltuğundan fırlayıp ürkmüş bir ceylan gibi koltukların arasındaki koridora atılmıştı. O bir tek hatayı telafi etmesi haftalar sürmüştü, bu felaketin yinelenmesini göze alamıyordu, kırk dakikalık bir düğün töreninin büyük bir değişiklik sağlayacağından kuşkuluydu.

Odanın havası incelmış, azalmış gibiydi, soluk almak çaba gerektiriyordu. Peş peşe gelen sinirsel esnemelemler canını sıkıyordu, kaşlarını çatarak, burun deliklerini açıp kapayarak bunları bastırmaya çalışıyordu, Florence onun sıkıldığını düşünürse kötü olurdu. Birbirlerine bunca aşıkken düğün gecelerinin kolay olmaması üzüyordu Edward'ı. Heyecanını, cehaletini ve kararsızlığını tehlikeli buluyordu, çünkü kendine güvenmiyordu. Budalaca hareket edebilirdi, hatta fevri. Üniversitedeki arkadaşları onun şu sakın ama ara sıra

şiddetli tepki gösteren tiplerden biri olduğunu düşünüyordlardı. Babasıysa Edward'ın çocukluğunun şiddetli öfke nöbetleriyle dolu olduğunu söylüyordu. Okul yılları boyunca ve üniversitedeyken ara sıra yumruklaşmanın sağladığı vahşi özgürlüğe kapıldığı olmuştı. Çılgınca bağrıışan çocukların seyretmek için çevresine toplandığı okul bahçesindeki kavgalardan, bir köyün kıyısındaki ormanın ortasındaki meydanlıkta verilen ciddi randevulara, Londra'nın merkezindeki arsız dalaşmalara kadar Edward dövüşmekte heyecan verici bir kestirilemezlik buluyordu, sakın yaşamının geri kalan kısmında fark etmediği içsel, azimli bir kimlik keşfediyordu. Dövüşmek için fırsat aramıyordu, ama çıkınca da bazı yanlarma –kışkırtmacalar, engelleyen arkadaşları, hesaplaşmalar, rakibinin mutlak kabalığı– karşı koyamıyordu. Görüş açısı daralır, sağırlaşır gibi oluyor ve sonra birden oraya dalıveriyordu, sürekli yinelenen bir düşe girercesine unutulmuş bir zevke adım atıyordu. Üniversite öğrencilerinin içkiden sonra girdikleri krizlerde olduğu gibi, acı arkadan geliyordu. İyi bir boksör değildi, ama fiziksel pervasızlık yeteneği işe yarıyordu, tehlikeyi artırıyordu. Ayrıca güçlüydü de.

Florence ondaki bu deliliği hiç görmemişti, Edward'ın da bundan söz etmeye niyeti yoktu. On sekiz aydır, Ocak 1961'den beri dövüşmemişti, son sınıfın ikinci yarısından beri. O zamanki tek taraflı bir olaydı ve Edward'ın bir nedeni, haklı olduğu bir yanı bulunması bakımından alışıldığı dışındaydı. Üçüncü sınıftan bir tarih öğrencisi olan Harold Mather'le birlikte Old Compton Sokağı'ndan Dean Sokağı'ndaki French Pub'a doğru yürüyordu. Akşam olmak üzerey-

di, Malet Sokağı'ndaki kütüphaneden çıkınca arkadaşlarıyla buluşmak üzere doğru buraya gelmişlerdi. Edward'ın lisesinde olsa Mather ideal bir kurban sayılırdı – kısa boyluydu, ancak bir altmış kadardı, gülünç bir yassılığı olan yüzünde kalın camlı bir gözlük vardı, insanı delirtecek kadar geveze ve akıllıydı. Oysa üniversitede parlamıştı, imrenilecek bir konumdaydı. Önemli bir caz plakları koleksiyonuna sahipti, bir edebiyat dergisinin editörüydü, *Encounter* dergisi öykülerinden birini basımayı kabul etmiş ama henüz yayımlamamıştı, Öğrenci Birliği'nin resmi tartışmalarında herkesi güldürüyordu, usta bir taklitçiydi, Macmillan'ı, Gaitskell'i, Kennedy'yi, uydurma Rusçayla Kruşçev'i ve çeşitli Afrikalı liderleri, Al Read ve Tony Hancock gibi komedyenleri taklit ediyordu. *Beyond the Fringe*'deki bütün sesleri ve skeçleri oynayabiliyordu, Tarih Bölümü'ndeki en iyi öğrenciydi. Eskiden olsa elinden geldiğince karşılaşmamaya çalışacağı biriyle olan bu arkadaşlığına değer vermesini Edward kendi hayatında bir gelişme, yeni bir olgunluğun kanıtı olarak görüyordu.

O gün, kış mevsiminin o hafta içi akşamında Soho yeni yeni canlanmaya başlamıştı. Publar doluydu, ama kulüpler henüz açılmamıştı, kaldırımlar da boştu. Old Compton Sokağı'nda kendilerine doğru yürüyen çift kolaylıkla fark ediliyordu. Rock'çıydılar, erkek yirmi beş yaşlarında, iriyarıydı, uzun favorileri vardı, zımbalı deri ceket, daracık kot pantolon ve çizme giymişti, koluna asılmış tombul kız arkadaşı da tıpkı onun gibi giyinmişti. Yanlarından geçerlerken, adımlarını aksatmadan, erkek kolunu uzatıp Mather'in ensesine elinin tersiyle sert bir tokat indirdi, Mather sen-

deledi, Buddy Holly gözlüğü yerinden fırlayıp yola savruldu. Ya Mather'in boyuna ve özenli görünümüne gösterilen rasgele bir nefret işaretiydi bu ya da Yahudiye benzemesi ve öyle de olması yüzündendi. Belki de kızı etkilemek ya da eğlendirmek için yapılmıştı. Edward durup nedenini düşünmedi. Çiftin peşinden giderken Harold'un 'Hayır' ya da 'Yapma' gibi bir şey bağırdığını duydu, ama tam da bu tür ricalara kulaklarını tıkamıştı o anda. Tekrar aynı rüyanın içindeydi. Durumunu tarif etmek zor gelecekti kendisine: Öfkesi kabarmış, döne döne bir tür vecd halini almıştı. Sağ eliyle adamın omzunu kavradı, onu çevirdi ve sol eliyle boğazına sarıldı, duvara doğru itti. Adamın kafası tok bir ses çıkararak dökme demirden bir su oluğuna çarptı. Hâlâ boğazını bırakmadan Edward onun suratına vurdu, bir tek kez, ama yumruğunu sıkıp çok sert vurdu. Sonra dönüp Mather'in gözlüğünü bulmasına yardım etti, camlarından biri çatlamıştı. Adamı kaldırımında oturur bırakıp oradan ayrıldılar, kız arkadaşı başında onunla uğraşırken adam iki elini yüzüne kapamıştı.

O akşam Harold Mather'in minnettar görünmediğini Edward'ın fark etmesi biraz zaman aldı, ve suskunluğunu, kendisine karşı suskunluğunu da; yaptığını arkadaşının onaylamamakla kalmayıp daha da kötüsü utandığını anlamasıysa bir-iki gün sürdü. Pub'a gidince ikisi de bu olaydan söz etmediler, sonra da Mather bu konuyu Edward'a hiç açmadı. Mather onu azarlasaydı biraz ferahlardı. Ama öyle açıkça belli etmeden Edward'dan uzaklaştı. Arkadaşlarının yanında görüşmeler de ve Edward'a karşı görünür biçimde mesafeli davranmasa da arkadaşlıkları asla eskisi

gibi olmadı. Davranışının Mather'ı gerçekten iğrendirdiğini düşününce acı çekiyordu Edward, ama bu konuyu açacak cesareti yoktu. Hem Mather baş başa kalmamaları için elinden geleni yapıyordu. İlk başta Edward, hatasının, Mather'in küçük düşürülmesine tanık olmasının onun gururunu kırmış olması sandı, sonra onun kahramanı gibiymiş gibi davranarak, Mather savunmasız ve zayıfken kendisinin sağlam olduğunu göstererek bu hatayı pekiştirmişti. Daha sonra, hiç de harika bir şey yapmamış olduğunu anlayınca utancı daha da büyümüştü. Sokak kavgası şiirle ve ironiyle, ilkel caz ya da tarihle bir arada olamazdı. Suçu zevksizlikti. Sandığı kişi değildi kendisi. İlginç bir tuhaflık, kaba bir erdem sandığı şeyin terbiyesizlik olduğu ortaya çıkmıştı. Yumruklaşmasının arkadaşını etkileyeceğini sanan bir köylüydü o, taşralı bir budalaydı. Bu yeniden değerlendirme alçaltıcıydı. Yetişkinliğe adım atmaya özgü gelişmelerden birini kanıtlıyordu Edward: Kendisiyle ilgili hüküm verilirken başka değerlerin dikkate alınmasını yeğlediğini keşfediyordu. O günden beri kavgadan uzak durmuştu.

Ama şimdi, zifaf gecesinde, kendine güvenmiyordu. Görüş açısı daralmasını ve seçici sağırılığı bir daha yaşamayacağına, bunların kendisini kışın Turville Heath'e çöken pus gibi kuşatmayacağına, yeni edindiği, daha karmaşık benliğini gölgelemeyeceğine emin olmıyordu. Bir buçuk dakikadan fazladır Florence'in yanında oturmuş, eli elbisesinin altında bacağını okşuyordu. Kendisini kıvrandıran arzusu dayanılmaz derecede artıyordu, duyduğu vahşice sabırsızlıktan, bu sabırsızlığın neden olabileceği, akşamın bitmesine yol açabilecek öfkeli sözcüklerden ya da hareketlerden

korkuyordu. Florence'i seviyordu, ama onu sarsıp kendine getirmek ya da bir tokat atıp o müzik sehpasının önünde sırtı dimdik durur pozunu bozmak, Kuzey Oxfordlu terbiye kurallarından uzaklaştırmak ve durumun ne kadar basit olduğunu ona göstermek istiyordu: Önlerinde uzanan sınırsız bir kösnül özgürlüktü, ellerini uzatsalar alabilirlerdi, hatta rahip bile kutsanıştı onu *-bedenimle tapıyorsun sana-*, pis, keyifli, çıplak bir özgürlük, çatısız, belki harap, göklere doğru yelpaze gibi açılan kubbesiyle Edward'ın imgeleminde büyük bir hayali katedral gibi yükseliyordu; orada birbirlerine sımsıkı sarılarak ağrılıksız bir durumda yukarılara srklenecekler ve birbirlerinin olacaklar, solukları kesilerek birbirlerini her Şeyi unutturan vecd dalgalarına gark edeceklerdi. Bu kadar basitti! Nasıl söyleyeceklerini bilemedikleri ya da söylemeye cesaret edemedikleri bütün o Şeyleri baskı altında tutarak burada oturmak yerine neden Şimdi orada değillerdi?

Ve onları engelleyen neydi? KiŐilikleri ve geçmiŐleri, cehaletleri ve korkuları, ekingenlikleri, titizlikleri, hak görmemeleri, deneyimsiz olmaları ya da rahat davranamamaları, sonra dinsel yasakların ucuna takılmaları, İngilizlikleri ve sınıfları ve tarihin kendisi. Fazla bir Şey değil. Edward elini çekti, Florence'i kendine yaklaştırdı, kendini mümkün olduğunca tutarak dudaklarından öptü, dilini uzatmamıŐtı. Onu sırtüstü, başı koluna yaslanacak Şekilde yatağa uzattı. Aynı kolundan destek alarak kendisi de yan yattı, Florence'e baktı. Kıpırdadıklarında yatak iniltili gıcırtilar çıkardı, o yataktan geçmiş başka balayı çiftlerinin iziydi bu, kuşkusuz hepsi de kendilerinden daha ustaydılar. Onları düşününce kahkahasını zor tuttu Edward: Koridora ta-

şan, alt kattaki resepsiyona, zamanın gerisine kadar giden ciddi görünümlü bir kuyruk. Onları hiç aklına getirmemeliydi, komedi cinselliği öldürürdü. Florence'in kendisinden korkacağı düşüncesini de kafasından uzaklaştırmalıydı. Buna inanacak olursa hiçbir şey yapamazdı. Florence kollarında uysalca yatıyordu, gözleri hâlâ gözlerinde, yüzü gevşek ve anlaşılmazdı. Uyur gibi düzgün ve derin soluk alıyordu. Edward onun adını fısıldadı, bir kez daha onu sevdiğini söyledi, Florence gözlerini kırıştırdı, dudakları aralandı, belki de razı oluyordu, hatta karşılık veriyordu. Edward serbest olan eliyle Florence'in külotunu sıyırmaya başladı. Florence gerildi ama karşı koymadı ve kalçasını yataktan kaldırdı, ya da biraz kaldırdı. Yine şiltenin yaylarının ya da karyolanın o acıklı gıcirtısı, ilkbaharda meleyen kuzular gibi. Boşta olan kolunu adamakıllı uzatsa da Florence'in külotunu dizlerinden ve ayak bileklerinden aşırırtırken öbür kolunu onun başının altında tutması mümkün değildi. Florence dizlerini bükerek ona yardımcı oldu. İyiye işaret. Elbisenin fermuarını bir kez daha deneyemezdi, o yüzden şimdilik sutyen de-kenarı ince dantelli, açık mavi ipek olduğu gözüne çarpmıştı Edward'ın- yerinde kalacaktı. Çıplak, hafif kucaklaşma bu kadardı. Ama Florence, elbisesi kalçalarına kadar sıyrılmış, karışmış saçlarının telleri yatak örtüsünün üzerine yayılmış kolunda yatarken ne kadar güzeldi. Bir güneş kraliçesi. Yine öpüştiler. Arzudan ve kararsızlıktan Edward'ın midesi bulanıyordu. Soyunınayı göze alması demek, bedenlerinin bu pek uygun konumunu değiştirmesi ve büyüünün bozulması tehlikesini göze alması demektir. Küçük bir değişiklik, minicik öğelerin bir araya gelmesi, küçük kuşku

yelleri ve Florence fikrini değiştirebilirdi. Ama Edward pantolonunun fermuarını açarak sevişmenin –hem de ilk kez– duyarsız ve çirkin bir hareket olacağına kesinlikle emindi. Hem de kaba.

Birkaç dakika sonra Florence'in yanından kaydı, pencerenin yanında aceleyle soyundu, yatağın çevresinde onu bütün bu bayağılıklardan uzak tutacak değerli bir alan bıraktı. Ayakkabılarını ayaklarından çıkarmak için topuklarına bastı, başparmaklarını hızla takıp çoraplarını da sıyrıp attı. Florence'in kendisine bakmadığını, gözlerini kolonlu yatağın tavanma diktiğini görebiliyordu. Birkaç saniye içinde gömleği, kravatı ve kol saati dışında çırılçıplak kalmıştı. Nedense, uyarılmış cinselliğini üstü örtülü bir anıtmış gibi kısmen gizleyen, kısmen vurgulayan gömleği Florence'in elbisesinin koyduğu terbiye kuralını kibarca benimsiyor gibiydi. Kravatın garip kaçtığı kesindi, Edward Florence'in yanına dönerken bir eliyle kravatını tutup çıkardı, öteki eliyle de gömleğinin üstteki düğmesini açtı. Alışık olduğu, alımlı bir hareketti, bir an kendisi hakkmdaki eski bir düşüncesi geldi aklına, kaba saba ama temelde efendi ve yetenekli bir genç olduğu düşüncesi, sonra silindi bu. Harold Mather'in hayaleti hâ-lâ rahatsız ediyordu.

Florence kalkıp oturmamayı yeğledi, hatta pozisyonunu bile değiştirmede; sırtüstü yatarken, buz gibi taş duvarlı şatoların olduğu, sarayda evlilik dışı aşkların yaşandığı eski İngiltere'yi canlandırmayı amaçlayan –Florence yle varsayıyordu– kolonların desteklediği

krem rengi pilili kumaşa dikti gözlerini. Dikkatini kumaşın pütürlü dokumasında, metal para büyüklüğündeki yeşil bir lekede topladı –nereden gelmişti o leke oraya?– ve cereyan yaptıkça kıpırdaşan bir iplik parçasında. Yakın geleceği düşünmemeye çalışıyordu, geçmiş de, bu ana tutunduğunu hayal ediyordu, değerli şimdiye, bir kayaya belinde ipi olmadan tırmanan, kıpırdamaya korkarak yüzünü sıkıca kayaya bastıran bir dağcı gibiydi. Çıplak bacaklarında dolaşan serin hava hoşuna gidiyordu. Uzaktaki dalgaların, gümüş martıların, soyunan Edward’ın çıkardığı sesleri dinliyordu. İstemese da geçmişi hatırlamaya başlamıştı, müphem geçmiş. Bunu aklına getiren denizin kokusuydu. On iki yaşındaydı, iyi yanı cilalı abanozdan daracık ranza da ürpererek, şimdiki gibi sessizce yatıyor, bekliyordu. Zihni bomboştu, utanç verici bir durumda olduğunu hissediyordu. İki gün süren bir deniz yolculuğundan sonra yeniden Cherbourg’un güneyinde, Carteret Limanı’nın sakinliğindeydiler. Akşamın geç saatleriydi, babası loş ve sıkışık kabinde dolaşüyor, şimdi Edward’ın yaptığı gibi soyunuyordu. Giysilerin hışırtısını, çıkarılan bir kemerin ya da anahtarların ya da bozuk paraların tıkırtısını hatırlıyordu. Kendisine düşen tek görev gözlerini kapalı tutması ve sevdiği bir şarkıyı düşünmesiydi. Ya da herhangi bir şarkıyı. Zorlu bir yolculuktan sonra tekne de kapalı kaldıkları için çürümeye yüz tutmuş yiyeceklerin tatlı kokusunu hatırlıyordu. Denizdeyken birkaç kez hastalanırdı genellikle, bu yüzden de tayfa olarak babasının işine yaramazdı, utancının kaynağı elbette buydu.

Kendisini bekleyenler üzerine düşünmemek de gelmiyordu elinden. Az sonra her ne yaşayacaksa, o yayı-

lan, zevk veren hissi bir biçimde yeniden tadacağını umuyordu, o his büyüyecek, Florence'in kontrolünü eline geçirecek ve korkularını uyuşturacaktı, onu duyduğu utançtan kurtaracaktı. Pek olası görünmüyordu. O hissin asıl anısı, onun içinde bulunmanın, neye benzediğini gerçekten bilmenin anısı, çoktan küçülüp kuru bir tarih olgusuna dönüşmüştü. Bir tek kez yaşanmıştı, tıpkı Hastings Savaşı gibi. Yine de Florence'in tek şansıydı, bu yüzden de değerliydi, tıpkı kolayca düşürülüp kırılabilecek narin antika kristal gibi, yerinden kıpırdamamak için bir geçerli neden daha.

Edward tırmanırken yatağın inip kalktığını hissetti, kolonun tavanı yerine onun yüzü doldurdu görüş açısını. Edward yeniden kolunu yastık yapmak için başının altına koyabilsin diye uysalca başını kaldırdı. Edward onu kendine çekip sıkıca bedenine bastırdı. Florence onun burun deliklerinin içindeki karanlığı görebiliyordu, sol delikte ötekilerden ayrılmış bir kıl vardı, bir uçurumun kenarında eğilmiş duran bir adama benziyordu, her soluk alıp verişte titriyordu. Edward'ın üst dudağındaki yuvarlak çukurun keskin hatlarından hoşlanıyordu. Çukurun sağında pembe bir bere vardı, iğne ucu kadar bir kabarıklık, yeni beliren ya da geçmekte olan bir sivilcenin izi. Edward'ın uyanmış erkekliğini kalçasında hissetti, sopa gibi kasatıydı, zonkluyordu, pek aldırmadığına şaşırdı. İstemediği şey, onu görmektir, henüz değil.

Yeniden bir araya gelmelerini mühürlemek üzere Edward başını eğdi, öpüştiler, dili Florence'in dilinin ucuna değer gibi oldu ve yine minnet duydu Florence. Alt kattaki barın sessizliğinin farkındalardı, -ne radyo sesi vardı, ne de konuşma- birbirlerine 'seni seviyo-

rum'ları fısıldayarak söylediler. Ne kadar alçak sesle de söylense onları birbirine bağlayan sabit, basmakalıp söze başvurmak Florence'i sakinleştirdi, aynı şeye ilgi duyduklarının kanıtıydı bu elbette. Acaba sonuna kadar da götürebilir miyim, ikna edici biçimde numara yapacak kadar güçlü olabilir miyim, diye düşündü Florence, daha sonra, aynı durumu üst üste yaşayınca salt alıştığım için korkularımı azaltabilir miyim ve sonunda gerçekten zevk alıp zevk verebilir miyim? Edward'ın bilmesine gerek yoktu, ya da en azından Florence yeni kazandığı bu güvenin sıcaklığında gülünesi bir öykü olarak anlatana kadar bilmesine hiç gerek yoktu – eskiden diyecekti, cahil bir kızdım, zavallının biriydim o salak yıllarımda. Şimdi bile Edward'ın göğüslerine dokunmasından rahatsız olmuyordu, eskiden olsa büzülürdü. Umutsuz değildi durumu, bunu düşününce Edward'a daha da sokuldu. Prezervatifler kolayca ulaşabileceği bir yerde, üst cebinde olduğu için gömleğini çıkarmadığını düşündü. Edward'ın eli bedeninde geziniyor, eteğinin ucunu beline doğru çekiyordu. Seviştiği kızlar konusunda hiçbir zaman konuşmamıştı Edward, ama Florence onun bolca deneyimi olduğundan kuşku duymuyordu. Açık duran pencereden giren yaz havasının, açıkta kalan cinselliğini örten tüyleri okşadığını hissetti. Yeni bir alanın çok içerisine girmişti, geri dönmeyecek kadar ilerlemişti.

Ön sevişmenin bir sözsüz komediye benzeyeceği, böyle yoğun ve tetik bir sessizlik içinde yürütüleceği Florence'in aklına bile gelmemişti. Ama o aşikâr iki sözcüğün dışında kendisi kulağa yapmacık ya da budalaca gelmeyen ne söyleyebilirdi? Edward da sustuğu için, Florence usulün böyle olduğunu düşünüyordu.

North Oxford'daki yatak odasında, öğleden sonraları vakit geçirmek için, soyunmadan yatağa uzanıp birbirlerine mırıldandıkları o saçma sapan sevgi sözcüklerini söyleselerdi daha hoşuna giderdi şimdi. Üstüne binmeye hazır olduğunu bildiği korku şeytanını alt edebilmek için kendini Edward'a yakın hissetmeye ihtiyacı vardı. Onun kendisiyle, yanında olduğunu, kendisini kullanmayacağını, arkadaşı olduğunu, nazik ve sevecen davranacağını bilmeliydi. Yoksa her şey, çok yalnız bir biçimde berbat olabilirdi. Aşkın ötesinde, vereceği güven için ihtiyacı vardı Edward'a, sonunda dayanamayıp o anlamsız talimatı verdi: "Bir şeyler anlat bana."

Sözünün ani ve olumlu bir etkisi Edward'ın elinin ansızın durması oldu, daha önce durduğu yerin yakınında, göbeğinin birkaç santim altında. Edward Florence'e baktı, dudakları hafifçe titriyordu – belki sinirdi ya da gülümseme başlangıcı, ya da sözcüklere dökmekte olan bir düşünce.

Edward'ın tez davranıp bildik aptallık numarasına başvurması Florence'in içini rahatlatmıştı. "Çok güzel bir yüzün var," dedi Edward, "harika bir mizacın, çekici dirseklerin ve ayak bileklerin, bütün erkeklerin hayran olacağı köprücük kemiğin, beyin çekirdeğin ve vibraton var, ama sen tamamen bana aitsin, ben de çok mutluyum ve gururluyum."

"Pekâlâ," dedi Florence de, "vibratomu öpebilirsin."

Edward onun sol elini tutup parmaklarının ucunu birer birer emdi, dilini, keman çalmaktan oluşan nasırlara değdirdi. Öpüştüler, Florence görece iyimser bir ruh halinde olduğu o anda Edward'ın kollarının geril-

diğini hissetti, birden, ustaca bir atletik hareketle Edward yuvarlanıp üstüne çıktı, ağırlığını Florence'in başının iki yanına dayadığı dirseklerine ve kollarına verse de Florence yatağa çakılmış gibi oldu, çaresizdi, Edward'ın gövdesinin altında biraz da soluksuz kalmıştı. Edward kadınlığının çevresinde oyalanıp orayı tekrar okşamadığı, dalga dalga yayılan o tuhaf ürperiyi tekrar hissettirmedeği için hayal kırıklığına uğramıştı. Ama ilk düşüncesi -iğrenmemesi ya da korku duymaması bir gelişme sayılırdı- görünümü kurtarmak oldu, Edward'ı yüzüstü bırakmamak, kendisini küçük düşürmemek ya da onun tanıdığı kadınlar arasında en gerilerde yer almamak. Bu işi becerecekti. Sakin görünmek için nasıl mücadele verdiğini, bunun kendisine neye mal olduğunu asla belli etmeyecekti. Edward'ı hoşnut etmekten ve bu geceyi başarıyla tamamlamaktan başka bir arzusu yoktu ve Edward'ın, nedense soğuk, durmadan vuran ve sidikyolunun içine, etrafına çarpan penisinin ucundan başka bir şeyin de farkında değildi. Duyduğu paniğin ve tiksintinin kontrol altında olduğunu düşünüyordu, Edward'ı seviyordu ve akli fikri onun çok arzuladığı şeyi elde etmesine ve kendisini daha da çok sevmesine yardımcı olmaktaydı. Bu hava içinde sağ elini onun kasığıyla kendisinininkinin arasına kaydırdı. Florence'in eli geçsin diye Edward gövdesini biraz kaldırdı. Kırmızı kitapçıkta, gelinin 'erkeğe yol göstermesi' son derece kabul edilebilir diye yazdığını hatırladığı için kendini kutladı Florence.

Önce Edward'ın hayalarını buldu ve artık korkmadığı için atlarda ve köpeklerde çeşitli biçimlerde gördüğü, ama yetişkin insanlara rahatça uyacağına bir

türlü inanmadığı bu olağanüstü kıllı maddeyi yavaşça parmaklarının arasına aldı. Parmaklarını onun altından kaydırıp penisin dibine ulaştı, onu çok özenle tuttu, ne kadar duyarlı ya da sağlam olduğunu bilemiyordu. İpeksi dokusunu ilgiyle keşfederek parmaklarını penis boyunca, ta ucuna kadar gezdirdi, ucunu hafifçe okşadı; sonra kendi cesaretine şaşıracak yarıya kadar geri kaydırıp elini, penisi sıkıca tuttu ve aşağıya çekti, biraz ayarladı, kendi cinsel organına hafifçe değmesini sağladı.

Ne kadar korkunç bir hata işlediğini nereden bilebilirdi? Yanlış şeyi mi çekmişti? Çok mu sıkı kavramıştı? Edward inledi, acı dolu, giderek yükselen, karmakarışık bir dizi sesli harf çıktı ağzından, bir keresinde buna benzer bir sesi bir komedi filminde duymuştu Florence, garsonun biri, sağa sola yalpalarken kule gibi yığılı çorba tabaklarını yere düşürmek üzereyken.

Dehşetle çekti elini, Edward yüzünde şaşkın bir ifadeyle, kaslı sırtı spazmlar içinde gerilirken, Florence'in üzerine boşaldı, önce dolu dolu sonra gitgide azalarak damla damla, onun göbeğine dolup karnını, kalçalarını, hatta çenesinin bir kısmını ve dizkapaklarını ılık, yapışkan bir sıvıyla kapladı. Bir felaketti bu ve tamamıyla kendi suçuydu, beceriksiz, budala ve cahildi Florence. Asla karışmamalıydı, elkitabına inanmamalıydı. Edward'ın şahdamarı patlasaydı, bundan daha kötü görünemezdi. İnsanın dilinin tutulacağı kadar karmaşık konulara nasıl da hep kendine aşırı güvenerek burnunu sokardı; yaylı çalgılar dörtlüsüyle yaptığı provalardaki tavrının burada geçerli olmayacağını bilmesi gerekirdi.

Ve bir başka öge vardı, biçimi çok daha kötü ve ta-

mamen kontrolü dışında olan, kendisine gerçekten ait olmadıklarına çok uzun zaman önce karar verdiği anıları akla getiren bir öge. Daha yarım dakika önce duygularına hâkim olup sakın görüldüğü için kendisiyle gurur duymuştu. Ama şimdi ilk tiksintisini, sıvıya, bir başka bedenin sıvısına bulanmış olmanın verdiği içgüdüsel dehşet duygusunu bastıramıyordu. Birkaç saniye içinde, denizden gelen esintide bedeninin üzerinde buz gibi olmuştu sıvı, yine de, tahmin ettiği gibi, haşlıyordu o sıvı. İstese de, iğrenerek bir anda çığlık atmasını engelleyemezdi, yapısı uygun değildi buna. O sıvının yoğun derecikler halinde teninin üzerinde kayması, tuhaf beyazlığı, köhne sınırların içine tıkılmış utanılabilir bir sırrın kokusunu da birlikte getiren cinsel, kolsamsı kokusu – elinde değildi, bunlardan kurtulmalıydı. Edward önünde iki büküm olurken Florence döndü, dizlerinin üzerinde doğruldu, yatak örtüsünün altından bir yastık geçirdi eline ve deli gibi silindi. Bunu yaparken, davranışının ne kadar iğrenç, ne kadar yakışsız olduğunun farkındaydı, kendisine ait bu parçayı teninden silmek için ne kadar telaş ettiğini gören Edward'ın üzüntüsünü ne kadar artıracığının da. Gerçekten de o kadar kolay olmadı. Florence silerken tenine yapıştı sıvı, yer yer kuruyup çatlak bir parıltı halini almaktaydı. İkiye bölünmüştü Florence – bir yanını yastığı bıkınlıkla fırlatıyor, öteki yanı yaptığını seyredip kendinden nefret ediyordu. Edward'm kendisini seyretmesi dayanılır gibi değildi, aptallık edip evlendiği eziyetçi, isterik kadını. Edward'ın tanık olduğu ve asla unutmayacağı şey yüzünden Florence nefret edebilirdi ondan. Ondan uzaklaşmalıydı.

Bir öfke ve utanç krizi içinde yataktan atladı. Yine

de kendisini gözleyen öteki 'ben'i, ona sakince ama sözcüklere dökmeden, *Ama delilik böyle bir şeydir işte,* der gibiydi. Edward'a bakamıyordu. Kendisini böyle tanıyan biriyle aynı odada kalmak işkenceydi. Yerden ayakkabılarını kaptı, oturma odasından, yemek artıklarının yanından koşarak geçti, koridora çıktı, merdivenlerden aşağı, ana giriş kapısından dışarı, otelin yanından dönüp yosunsu çimenlere koştu. Sahile vardığında bile koşmaya devam etti.

DÖRT

Florence ile St. Giles'teki ilk karşılaşmasıyla, yarım mîlden daha az uzaklıktaki St. Mary'de evlenmeleri arasında geçen kısacık bir yılda, Banbury Road'un yakınındaki Viktorya dönemi tarzı büyük villada sık sık gece yatısına kaldı Edward. Violet Ponting onu ailenin 'küçük oda' dediği en üst kattaki odaya yerleştirdi, burası Florence'in odasından yakışık alır bir uzaklıktaydı, yüz metre uzunluğunda, duvarla çevrili bir bahçeye bakıyordu, bahçenin ötesinde bir okulun ya da yaşlılar yurdunun arazisi vardı – hangisi olduğunu öğrenmeye kalkışmamıştı hiç. 'Küçük oda' Turville Heath'deki kulübenin bütün yatak odalarından büyüktü, büyük olasılıkla oturma odasından da büyüktü. Duvarlardan biri Loeb baskılarının Latince ve Yunanca kopyalarının durduğu basit, beyaza boyalı raflarla kaplıydı. Edward böyle sade kitaplarla bir araya gelmekten hoşlanıyordu, ama komodinin üzerine Epiktetos ya da Strabon'un kitaplarından birini bırakmakla kimseyi kandıramadığını da biliyordu. Evin her yerinde olduğu gibi, onun kaldığı odanın duvarları da egzotik bir tarzda beyaza boyalıydı, Pontingler'in evinin hiçbir yerinde bir karış duvar kâğıdı bile yoktu, ne çiçekli ne de çizgili, döşemeler de halısızdı, ham tahtadandı. Evin üst katı tamamıyla kendisine aitti, yarım sahanlıktaki, Viktorya tarzı renkli camlı pencereleriyle, cilalı mantardan yer karoları olan –bu da bir başka yenilikti– kocaman banyo da.

Yatağı geniş ve aşırı sertti. Bir köşede, çatının eğiminin altında, üzerinde kollu okuma lambasıyla küçük bir oyun masası, bir de maviye boyalı mutfak iskemlesi duruyordu. Ne bir resim ne de halı ya da süs vardı, sayfalarının kenarları kıvrılmış dergiler de yoktu, boş zamanlarda uğraşılan şeylerin, projelerin izleri de. Edward hayatında ilk kez az da olsa düzenli olmaya çabaladı, çünkü burası bildiği odaların hiçbirine benzemiyordu, burada sakın, düzgün düşüncelere sahip olabilirdi. İşte Edward, yıldızlı bir kasım gecesi burada, Violet ve Geoffrey Ponting'e resmi bir mektup yazarak kızlarıyla evlenme arzusunda olduğunu bildirdi, izinlerini istemekten çok kendine güvenerek onların onaylarını bekliyordu.

Yanılmıyordu. Çok mutlu göründüler, nişanı da bir pazar günü Randolph Otel'de verdikleri bir öğle yemeğiyle kutladılar. Edward, Pontingler'in evine kabul edilmesine şaşırmayacak kadar az tanıyordu dünyayı. Florence'in önce sürekli erkek arkadaşı sonra da nişanlısı olarak, Henley'den Oxford'a otostop yaparak ya da trenle gittiğinde odasının hep hazır olmasının, hükümetin ve dünyanın durumu hakkındaki fikirlerinin sorulduğu yemekler yenmesinin, kütüphane ile kroket ve nizami badminton sahasını istediği gibi kullanmasının hakkı olduğunu nazikçe benimsedi. Çamaşırlarının ailenin çamaşırlarıyla birlikte yıkanmasına, her gün gelen yardımcı kadının onları ütüleyip yatağının ayakucuna düzgünce üst üste koymasına müteşekkirdi ama bu onu hiç şaşırtmıyordu.

Geoffrey Ponting'in Summertown'ın çim sahalarında onunla tenis oynamak istemesi çok yerinde geliyordu Edward'a. Vasat bir oyuncuydu, boyundan ya-

rarlanıp düzgün servis atıyordu, arka çizgiden atılan sert servisleri de ara sıra karşılayabiliyordu. Ama ağın yakınında beceriksiz ve budala oluyordu, ne yapacağı belli olmayan *backhand*'ine güvenemiyor, sol tarafına düşen topların öbür yanına koşmayı tercih ediyordu. Kız arkadaşının babası biraz ürkütüyordu onu, Geoffrey Ponting'in, onun, evine izinsiz giren biri, bir dolandırıcı, kızının bakireliğini bozup sonra da ortadan kaybolmayı amaçlayan bir hırsız olduğunu düşünmesinden endişeleniyordu - bunların sadece bir kısmı doğrudu. Kortlara doğru giderlerken oynayacakları oyun da aklını kurcalıyordu Edward'ın, kazanması nazik bir hareket olmazdı, Edward doğru dürüst bir oyunla karşılık veremezse de ev sahibinin zamanını boşa harcatmış olurdu. Ama bu iki hususu da kendine dert etmesine gerek yoktu. Ponting farklı konumda bir tenisçiydi, vuruşları hızlı ve isabetliydi, elli yaşında biri için son derece iyi sıçrayabiliyordu. İlk seti altı-bir, ikincisini altı-sıfır, üçüncüsünü de altı-bir o aldı, ama işin tuhafı Edward ne zaman sayı alsın öfkeleniyordu. Geoffrey Ponting yerine dönerken ağzının içinden homurdanıyordu, Edward'ın bulunduğu yerden anlayabildiği kadarıyla kendi kendine karşı şiddet içeren tehditler savuruyordu adam. Gerçekten de, Ponting ara sıra sağ kalçasına raketiyle sertçe vuruyordu. İsteddiği sadece kazanmak ya da kolayca kazanmak değildi; her sayıyı o almak istiyordu. İki maçı ilk ve üçüncü setlerde verdi, zorunlu olarak yaptığı birkaç hata yüzünden neredeyse haykıracak noktaya geldi - *Tanrı aşkına be adam! Haydi ama!* Arabayla eve dönerlerken çok gergindi, Edward üç sette aldığı bir düzine sayının bir tür zafer sayılacağını hissetti sonunda. Gele-

neksel biçimde kazanmış olsaydı bir daha Florence'i görmesine izin verilmeyebilirdi.

Kendi sinirli, sert tarzı içinde ona karşı genellikle nazik davranıyordu Geoffrey Ponting. Saat yedi civarında işten döndüğünde Edward evdeyse içki dola-bından her ikisine cin-tonik hazırlardı - eşit ölçüde cin ve tonik, bolca da buz. Edward için içkiye buz koymak bir yenilikti. Bahçede oturup politika konuşurlardı - çoğunlukla, Edward müstakbel kayınpederinin İngiltere'de iş hayatındaki gerilemeyle, sendikalarındaki görev dağılımı konusundaki tartışmalarla ve Afrika'daki çeşitli sömürgelere bağımsızlık tanıma saçmalığıyla ilgili fikirlerini dinlerdi. Ponting otururken bile gevşeyemezdi - yerinden fırlamaya hazır biçimde koltuğunun ucuna ilişir, konuşurken dizini aşağı-yukarı oynattırdı ya da kafasının içindeki bir tempoya uyarak ayak parmaklarını sandaletinin içinde kıpırdatırdı. Edward'dan oldukça kısaydı boyu, ama yapısı güçlüydü, kaslı kolları sarı tüylerle kaplıydı, bunları göstermekten hoşlandığı için işe giderken bile kısa kollu gömlek giyerdi. Kelliği bile yaşından ziyade gücünü kanıtlıyor gibiydi - güneş yanığı cildi geniş kafatasını rüzgârda şişmiş bir yelken gibi pürüzsüzce ve sıkıca sarıyordu. Yüzü ablaktı, konuşmazken somurtur gibi duran dudakları küçük ve dolgundu, burnu düğme gibi küçük ve gözleri o kadar ayıktı ki ışık belli bir açıdan vurduğunda Ponting dev bir cenine benziyordu.

Florence, onların bahçedeki bu sohbetlerine hiçbir zaman katılmak istemez görünüyordu, belki de Ponting istemiyordu onun katılmasını. Edward'ın görebildiği kadarıyla baba ile kızı pek konuşmuyorlardı, hatta başkalarının yanındayken bile; konuşmalar da tutar-

sız şeylerdi söyledikleri. Ama Edward onların birbirinin tam anlamıyla farkında olduklarını düşünüyordu, başkaları konuşurken onların gizli bir eleştiriyi paylaşıyor muşçasına bakıştıkları izlenimini de edinmişti. Ponting Ruth'a her zaman sarılırdı, ama Edward'ın yanında asla Ruth'un ablasına sarılmamıştı. Buna karşın sohbet ederlerken, Ponting sıkça 'Florence ve sen' ya da 'siz gençler' gibi hoşnut edici sözler kullanırdı. Violet'tan ziyade o heyecanlanmıştı nişanlanacakları haberini duyunca, Randolph'taki öğle yemeğini o ayarlamış, durmadan kadeh kaldırmıştı. Kızını evlendirmeyi fazlasıyla istediği Edward'ın aklından ciddi olarak geçmişti.

O günlerde Florence babasına Edward'ın şirket için bir kazanç olabileceğinden söz etti. Ponting, bir cumartesi sabahı Edward'ı Humber'ına bindirip Witney kenarındaki, transistörlerle dolu bilimsel araç-gerecin tasarlanıp monte edildiği fabrikasına götürdü. Karma-karışık sıraların arasından, erimiş lehimin sevimsiz kokusunun içinden geçerlerken, bilim ve teknolojinin tam anlamıyla şaşkına çevirdiği Edward'ın aklına soracak bir tek ilginç soru bile gelmemesi Ponting'i rahatsız etmişe benzemiyordu. Penceresiz bir arka odada yirmi dokuz yaşındaki, kel kafalı satış müdürünü görünce biraz canlandı, genç adam Durham'da Tarih Bölümü'nü bitirmiş ve doktora tezini ortaçağda İngiltere'nin kuzeydoğusundaki manastır hayatı üzerine yazmıştı. O akşam cin-toniklerini içerlerken Ponting Edward'a şirkette gezici bir iş önerdi, yeni işler sağlamak için dolaşacaktı. Ürünler hakkında okuyup bilgi edinmesi gerekecekti, biraz da elektronik hakkında, çok az da sözleşme hukuku. Seçeceği meslek konu-

sunda henüz plan yapmamış olan, iki toplantı arasm-
da kendini trenlerde ve otel odalarında tarih kitapları
yazarken hayal eden Edward teklifi kabul etti, ama
gerçekten ilgi duymaktan ziyade kibarlıktan kabul et-
mişti.

Edward'm evde gönüllü olarak yaptığı çeşitli işler
onu Pontingler'e daha da bağladı. 1961 yılının yazında
değişik yerlerdeki çimleri defalarca biçti –bahçıvan
hasta olduğu için gelememişti– üç ağaç kütüğünü par-
çalayıp odun deposuna koydu, ailenin ikinci arabası
olan Austin 35'i, kullanılmayan garajdaki kıvrır zıvırla
ağzına kadar doldurup düzenli olarak çöplüğe götür-
dü, Violet o garajı ek bir kütüphaneye dönüştürmek
istiyordu. Bu aynı arabayla –Humber'ı kullanmasına
hiç izin verilmiyordu– Florence'in kız kardeşi Ruth'u
Thame, Banbury ve Stratford'daki arkadaşlarına ve
kuzenlerine götürüp getirdi. Violet'a şoförlük yaptı,
bir keresinde Winchester'daki bir Schopenhauer sem-
pozyumuna götürdü, yolda Violet binyıllık kültlere
olan ilgisi konusunda onu sorguya çekti. Müritlerin
sağlanmasında açlığın ya da toplumsal değişikliklerin
ne gibi bir rolü vardı? Kilise'ye ve tüccarlara saldıran
bu antisemitist akımlar Rus tipi bir sosyalizmin ilk bi-
çimi sayılamazlar mıydı? Ve sonra, yine kışkırtarak
sormuştu, nükleer savaş Vahiyler Kitabı'ndaki kıya-
metin modern karşılığı değil miydi? Ve tarihimiz ve
suçlu yapılarımız bizi her zaman yok olmamızın dü-
şünü kurmaya mahkûm etmez miydi?

Edward sinirlenerek yanıt verdi, zihinsel azminin sı-
nandığının farkındaydı. Edward konuşurken Winches-
ter'in dış mahallelerinden geçiyorlardı. Göz ucuyla
Violet'ın pudriyerini çıkartıp zayıf yüzünün beyaz çiz-

gilerini pudraladığını gördü. Kadının solgun, sırık gibi kolları, sivri dirsekleri etkiledi Edward'ı ve bir kez daha bu kadın nasıl Florence'in annesi olabilir diye şaşırdı. Ama şimdi hem dikkatini toplamalı hem de araba kullanmalıydı. O zamanla şimdi arasındaki farkın, benzerlikten daha önemli olduğuna inandığını söyledi. Bir tarafta bir Demir Devri sonrası mistiğinin tasarladığı ve sonra ortaçağdaki inançlı muadilleri tarafından süslenip püslenen korkunç ve garip bir fantezi ile öte tarafta önlenmesi bizim elimizde olan olası ve dehşet verici bir olaydan duyulan mantıki korku arasındaki farktı bu.

Sesinde, konuşmaya etkin bir biçimde noktayı koyan güçlü bir azarlama tonuyla Violet ona kendisini tam olarak anlayamadığını söyledi. Mesele, ortaçağdaki mezhepçilerin Vahiyler Kitabı ve dünyanın sonu konusunda yanılmaları değildi. Elbette yanılıyorlardı, ama haklı olduklarına şiddetle inanıyorlardı ve bu inançlarına göre hareket ediyorlardı. Aynı şekilde Edward da nükleer silahların dünyayı mahvedeceğine yürekten inanıyor ve buna uygun davranıyordu. Onun yanılıp yanılmamasının hiç önemi yoktu, asıl gerçek bu silahların dünyayı savaştan uzak tuttuğuydu. Ne de olsa yıldırmanın amacı buydu. Tabii bir tarihçi olarak yüzyıllar boyunca kitlesel yanılmaların ortak temaları olduğunu öğrenmişti. CND'ye verdiği desteği Violet'ın binyıllık bir mezhebe üye olmaya benzettiğini anlayınca kibarca sustu, son kilometreyi konuşmadan geride bıraktılar. Bir başka sefer Violet'ı, Oxford'daki bir öğretmen okulunun yararına Ladies College'da altıncı sınıflara vereceği bir konferans için Cheltenham'a götürüp getirdi.

Kendisindeki ilerleme yavaştı. O yaz ilk kez limon ve zeytinyağı soslu salata yedi, kahvaltıda da yoğurt – sadece bir James Bond romanından bildiği harika bir madde. Acelesi olan babasının yemekleri ve öğrencilik günlerinin kek ve patates cipsi rejiminin, onu sürekli önüne konan bu tuhaf sebzelere – patlıcanlar, yeşil ve kırmızıbiberler, yemeklik kabak ve sultani bezelye– hazırlaması olanaksızdı. O evi ilk ziyaretinde Violet'ın sofrada ilk yemek olarak bir kâse az pişmiş bezelye sunması onu şaşırtmış, hatta biraz canını sıkıyordu. Sarmısığın tadına karşı olmasa da ününe karşı duyduğu tiksintiyi bastırması gerekmişti. Uzun francalaya kruvasan dediğinde, Ruth dakikalarca kıkır kıkır gülmüş, sonunda odadan dışarı fırlamıştı. İlk zamanlarda, Knoydart Yarımadası'nda üç Munroe'ya tırmanmak üzere İskoçya'ya gitmesi dışında yurtdışına hiç çıkmamış olması Pontingler'i etkilemişti. Hayatında ilk kez müsli, zeytin, taze karabiber, tereyağsız ekmek, ançüz, az pişmiş kuzu, çedar olmayan peynir, közlenmiş sebze, tombul sosis, balık çorbası, patatessiz yemekler ve hepsinden daha etkileyicisi, tarama denilen balıksı pembe bir ezme görüyordu. Bu yiyeceklerin pek çoğunun tadı biraz iticiydi ve tanımlanamayacak bir biçimde benzerlikleri vardı, ama Edward görgüsüz görünmemeye kararlıydı. Bazen, çok hızlı yediğinde kusak gibi oluyordu.

Kolaylıkla alıştığı yeniliklerden bazıları; taze çekilmiş ve filtre edilmiş kahve, kahvaltıda portakal suyu, ördek bacağı, taze incirdi. Pontingler'in ne kadar alışılmadık bir durumda olduklarını asla bilemezdi, başarılı bir işadamlıya evlenmiş bir öğretim üyesi, Elizabeth David'in seyrek görüştüğü bir arkadaşı olan Violet, bir

yandan bir mutfak devriminin öncülüğünü yaparak evini yönetirken öbür yandan üniversite öğrencilerine bölünmez birimleri ve kategorik zorunlulukları öğretiyordu. Edward sıra dışı bolluğunun farkına varmadan benimsedi evdeki bu koşulları. Oxford'daki üniversite öğretim üyelerinin böyle yaşadığını varsaydı, gafil avlanıp etkilenmiş görünmek istemedi.

Aslında büyülenmiş gibiydi, bir rüyada yaşıyordu. O sıcak yaz boyunca Florence'e duyduğu arzu o dekorla kaynaşmıştı -ferah beyaz odalar ve güneşin ısıttığı tozsuz tahta zeminler, karmakarışık bitkilerle dolu bahçenin açık pencerelerden eve dolan serin yeşil havası, North Oxford'da mis kokularla çiçeklenen ağaçlar, kütüphanedeki masaların üzerine yığılan yeni ciltli kitaplar, Iris Murdoch'un (Violet'in arkadaşıydı) yeni kitabı, yeni Nabokov, yeni Angus Wilson - ve bir stereofonik pikapla ilk tanışması. Bir sabah Florence ona zarıf bir gri kutudan dışarı uzanan bir amplifikatörün parlak turuncu supaplarını ve bel yüksekliğindeki hoparlörleri gösterdi, Mozart'ın Haffner Senfoni-si'ni koydu pikaba ve kulak tırmalayan bir yükseklikte çaldı. Açıştaki oktavın ani yükselişi Edward'ı şaşırtıcı berraklığıyla etkiledi -birdenbire önünde bütün bir orkestra açılıverdi-, Edward yumruğunu kaldırıp duyan olur mu diye aldırmadan, Florence'i sevdiğini haykırdı odanın içinde. Bunu daha önce hiç söylememişti, ne ona ne de bir başkasına. Florence aynı sözleri yineledi, sonunda bir klasik müzik parçası Edward'ı uygulandırdı diye keyifle güldü. Edward onun yanına gidip birlikte dans etmeye çalıştı, ama müzik hızlandı, hareketlendi, sarsılarak durdular, kucaklaşırlarken müzik onları sarıp sarmaladı.

Kısıtlı yaşamında bütün bunlar olağanüstü deneyimler değilmiş gibi yapabilir miydi? Bu konuyu düşünmemeyi başardı. Yaradılış itibarıyla içe bakan biri değildi, Florence'in evinde sürekli cinsel arzusu uyanmış olarak ya da ona benzer bir durumda dolaşmak düşüncelerini biraz uyuşturuyor ya da sınırliyordu. Evdeki yazılı olmayan kurallar gereğince Florence keman çalışırken, yatak odasının kapısı açık durduğu sürece Edward da onun yatağının üzerinde yuvarlanabiliyordu. Kitap okuması gerekiyordu ama bütün yaptığı Florence'i gözlemektir ve çıplak kollarını, saç bandını, dik duran sırtını, kemani yerleştirirken çenesinin hafifçe eğilmesini, pencere önündeki göğüslerinin silüetini, eğilirken pamuklu eteğinin ucunun güneş yanığı bacaklarına doğru savrulmasını, yer değiştirip iki yana sallanırken o bacaklardaki ince kasların kıpırdanmasını seviyordu. Ara sıra, Florence tondaki ya da melodideki hayali bir hata yüzünden içini çeker, bir pasajı defalarca yinelerdi. Ruh halinin bir başka göstergesi de sehpadaki nota sayfalarını çevirme biçimiydi, bileğini ansızın, sertçe bükerek bir parçadan ötekine geçerdi, bazen de en sonunda kendisinden hoşnut kalarak ya da yeni zevkler umarak ağırdan alırdı. Florence'in kendisini unutmaması Edward'ı duygulandırır, neredeyse etkilerdi – bütün dikkatini toplama yeteneği vardı Florence'in, oysa Edward koca bir günü can sıkıntısı ve tahrik olma arasındaki bir belirsizlikte geçirebilirdi. Edward'ın odada olduğunu hatırlayana kadar aradan bazen bir saat geçerdi, dönüp ona gülümsese de hiçbir zaman yatağa, onun yanına gitmezdi, müthiş bir mesleki hırs ya da bir başka ev içi kuralı onu olduğu yerde tutardı.

Port Meadow'da, Thames boyunca Perch'e yürürlerdi, ya da bira içmek için Trout'a. Duyguları hakkında konuşmadıklarında –Edward bu sohbetlerden usanmaya başlamıştı– tutkularından söz ederlerdi. Bir süre büyük adamların yanında bulunmuş ya da kendileri kısa bir dönem parlanmış, şimdi yarı unutulmuş kişilerin kısa hikâyelerini ayrıntılarıyla anlatırdı Edward ona. Sir Robert Carey'in kuzeye yaptığı çılgın yolculuğu, atından düştükten sonra yüzü gözü kan içinde James'in sarayına nasıl geldiğini ve bütün çabalarının sonucunda eline bir şey geçmediğini anlatırdı. Violet'la konuştuktan sonra, bu kişilere, Norman Cohn'un ortaçağ kültistlerinden birini eklemeye karar vermişti, 1360'larda kendini kırbaçlayan bir Mesih olan bu kişinin ve müritlerinin iddia ettiğine göre, Yeşaya'nın kehanetlerinde onun geleceği yazılıydı. İsa sadece onun habercisiydi, çünkü o hem Son Günlerin Hükümdarı hem de Tanrı'nın kendisiydi. Kendi kendilerini kırbaçlayan müritleri köle gibi onun sözünü dinliyorlar, ona dua ediyorlardı. Adı Konrad Schmid'di, büyük olasılıkla 1368'de Engizisyon tarafından yakılmıştı, ondan sonra peşinden gelen onca insan kaybolup gitmişti. Edward, her bir hikâyenin iki yüz sayfa kadar tutacağını ve Penguin Books tarafından resimli olarak yayımlanacağını, seri tamamlandığında belki özel kutuda takım olarak satışa sunulabileceğini düşünüyordu.

Elbette Florence Ennismore Dörtlüsü'yle ilgili planlarından söz ediyordu. Bir hafta önce eski okullarına gidip Beethoven'ın Razumovski'sini öğretmenleri için baştan sona çalmışlardı, öğretmen de belli ki heyecanlanmıştı. Bir gelecekleri olduğunu söylemişti hemen, ne olursa olsun dağılmamalı ve çok çalışmalıydılar. Re-

pertuvarlarını belirlemeli, Haydn, Mozart, Beethoven ve Schubert üzerinde durmalı, Schumann'ı, Brahms'ı ve yirminci yüzyılın öteki bestecilerini sonraya bırakmalıydılar. Florence Edward'a, başka türlü bir hayat istemediğini, hayatını bir orkestranın arkalarındaki bir iskemlede -tabii böyle bir yer edinebileceğini varsayarak- ziyan etmeye tahammül edemeyeceğini söyledi. Her bir çalgıcının solist gibi çaldığı, müziğin o kadar güzel ve zengin olduğu, bir parçayı baştan sona her çalışmalarında yeni bir şey buldukları dörtlünün çalışması çok yoğundu, bütün dikkatlerini tam anlamıyla vermeleri gerekiyordu.

Florence bütün bunları anlatırken klasik müziğin Edward için bir anlam ifade etmediğini biliyordu. Edward açısından, genelde ciddiyeti ve olgunluğu ve geçmişe saygıyı vurgulamak anlamına gelen, birbirinden ayırt edilemeyen bu mızıldanmalar, sürtünmeler ve boru sesleri seli en iyisi arka planda, alçak sesle dinlenmeliydi; klasik müzik Edward'ın en ufak bir ilgisini çekmiyor ve heyecanlandırmıyordu. Ama Florence onun, Haffner Senfonisi'nin başındaki muzaffer haykırışının bu konuya ilgi duymaya başlaması olduğuna inandı ve onu kendisiyle birlikte Londra'ya gelip bir provada hazır bulunmaya davet etti. Kabule hazırdı Edward, elbette çalışırken dinlemek istiyordu Florence'i, ama daha da önemlisi, Florence'in sık sık sözünü ettiği şu viyolonselci Charles'ın herhangi bir bakımdan kendisine rakip olup olmadığını öğrenmekti amacı. Eğer öyleyse, Edward kendi varlığını göstermesi gerektiğini düşünüyordu.

Yazın rezervasyonların azalması nedeniyle Wigmore Hall'ün yanındaki piyano galerisi, dörtlünün küçük bir ücret karşılığında prova odasını kullanması-

na izin vermişti. Florence ile Edward ötekilerden çok önce oraya vardıklarından Florence ona Hall'ü gezdirebildi. Yeşil oda, minicik soyunma odası, hatta konser salonu ve kubbe bile Florence'in buraya duyduğu saygının nedeni olamaz diye düşündü Edward. Florence Wigmore Hall ile öyle gurur duyuyordu ki sanki orasını kendi tasarlamıştı. Edward'ı elinden tutup sahneye çıkardı, zevkiselim sahibi dinleyiciler karşısında sahneye adım atmanın vereceği heyecanı ve dehşeti hayal etmesini istedi. Edward bunu hayal edemese de Florence'e bir şey söylemedi. Günün birinde bunun olacağını söyledi Florence, kararını vermişti: Ennismore Dörtlüsü burada çalacaktı, harika çalacak, zafer kazanacaktı. Bu vaadindeki ciddiyet yüzünden ona sevgi duydu Edward. Onu öptü, sonra sahneden salona atlayıp üç sıra arkaya gitti, tam ortaya ve ne olursa olsun o gün burada, tam bu koltukta, 9C'de oturacağını ve konserin sonundaki alkışları ve tezahüratı kendisinin başlatacağını söyledi.

Prova başladığında Edward boş salonun bir köşesinde sessizce oturdu, derin bir mutluluk duyuyordu. Âşık olmanın sabit bir durum olmadığını, yeni dürtüler ya da dalgalar anlamına geldiğini keşfetmekteydi, bunlardan birini de kendisi yaşamaktaydı. Florence'in yeni erkek arkadaşının varlığına canı sıkıldığı belli olan viyolonselci, kekeme, tombul bir oğlandı, cildi de berbattı, Edward ona ancak acıdı, Florence'e köle gibi tutulmasını da hoş görebildi, çünkü kendisi de gözlerini kızıdan alamıyordu. Arkadaşlarıyla birlikte çalmaya başladığında Florence kendinden geçercesine mutlu görünüyordu. Başına saç bandını taktı, Edward provayı beklerken gündüz düşü görmeye başladı, sadece Florence'le seviştiğini değil, evliliği, aile kurma-

yı, doğabilecek kızlarını da hayal ediyordu. Bunlar üzerinde kafa yorması kuşkusuz olgunlaştığının işaretiydi. Belki de birden fazla kız tarafından seilmeye dair eski bir düşün saygı bir çeşitlemesiydi bu. Kızı, annesinin güzelliğini ve ciddiyetini alacaktı, bir de o güzel dik sırtını, mutlaka bir çalgı çalacaktı – büyük olasılıkla da keman, ama Edward elektrogitarı da saf dışı etmiyordu.

O gün öğleden sonra, Florence'le aynı koridorda kalan viyolacı Sonia, Mozart'ın beşlisini çalışmak üzere geldi. Sonunda çalmak için hazırıldılar. Mozart'ın kendisinin koymuş olabileceği kısa, gerginleştirici bir sessizlik anı oldu. Dörtlü çalmaya başlar başlamaz, sesin mutlak hacmi ve gücü, çalgıların birbirinin içinde yumuşacık kaynaması Edward'ı şaşkına çevirdi, dakikalarca gerçekten de tadını çıkardı müziğin, sonunda ipin ucunu kaçırdı ve her zamanki gibi, çalmanı ciddi bir kargaşa olarak dinleyip bütün notalar birbirine benzeyince canı sıkıldı. Sonra Florence mola verdi, sessizce nota kâğıtlarını dağıttı, yeniden başlamadan önce genel bir tartışma yapıldı. Bu birkaç kez oldu, onlar tekrarladıkça Edward'ın önünde ayırt edilebilir hoş bir melodi açıldı, çalgıcılar arasındaki çeşitli birbirine geçmeleri, pervasız hamleleri ve atlamaların devamını bekler oldu. Sonra, trenle eve dönerlerken, Florence'e içtenlikle, müzikten etkilendiğini söyledi, hatta bazı kısımlarını kıza mırıldandı. Florence öyle duyulandı ki, bir söz daha verdi Edward'a – gözlerini bir misli irileştiren o heyecan verici ciddiyet yine oradaydı. Ennismore'un Wigmore Hall'de sahneye çıkacağı o büyük gün geldiğinde beşliyi çalacaklardı ve bu parça özellikle Edward için çalınacaktı.

Edward da karşılığında kulübeden Oxford'a Florence'in sevmesini istediği plakları seçip getirdi. Florence kıpırdamadan oturup gözlerini kapattı, aşırı bir dikkatle ve sabırla Chuck Berry'yi dinledi. Edward onun 'Roll over Beethoven'dan hoşlanmayabileceğini düşünmüştü ama Florence bayıldı ona. Chuck Berry'nin şarkılarının, Beatles ya da Rolling Stones tarafından 'beceriksizce ama saygıdeğer' bir biçimde uyarlanmış plaklarını çaldı Edward. Florence her biri için övücü bir şeyler bulup söylemeye çalıştı, ama 'neşeli' ya da 'eğlenceli' ya da 'yürekten' gibi sözcükler kullanınca Edward onun kibarlık olsun diye böyle dediğini anladı. Onun rock and roll'a aslında giremediğini, denemeye devam etmesinin bir gereği olmadığını öne sürdüğünde Florence davul sesine tahammül edemediğini itiraf etti. Notalar böyle basit olduğu sürece, çoğunlukla basit dört-dörtlüktüler, tempo tutturmak için bütün bu gümbürtüler, vurmalar ve takırtılar niyeydi? Zaten bir ritim gitar ve çoğunlukla da bir piyano varken bunların ne gereği vardı? Müzisyenler vuruşları duymak istiyorlarsa neden metronom kullanılmıyordu? Ya Ennismore Dörtlüsü bir de davulcu alsaydı? Edward onu öptü, bütün Batı uygarlığında ondan daha geri kafalı biri bulunmadığını söyledi.

"Ama beni seviyorsun," dedi Florence.

"Bu yüzden seviyorum seni."

Ağustos başında, Turville Kriket Kulübü'nde saha bakımcısı olarak çalışan Turville Heath'deki komşularından biri hastalanınca onun yarım günlük işi Edward'a önerildi, geçici bir işti. Haftada on iki saat çalışması gerekiyordu ama çalışacağı saatleri kendisi seçebilecekti. Kulübeden sabahın erken bir saatinde, ba-

bası bile uyanmadan çıkmayı, kuş cıvıltıları arasında ıhlamur ağaçlarının sıralandığı geniş yoldan geçip kriket sahasına gitmeyi seviyordu, sanki oranın sahibiydi. İlk haftasında saha ortasını yerel derbi maçına hazırladı, Stonor'a karşı oynanacak büyük maç. Çimle-ri biçti, silindiri sürükleyip getirdi, Hambleden'den gelen bir marangoza yeni bir ekran hazırlayıp boyarken yardım etti. Çalışmadığı ya da evde kendisine ihtiyaç duyulmadığı zamanlarda doğruca Oxford'a gidiyordu, sadece Florence'i görmeyi arzuladığı için değil, kendi ailesiyle tanışmak üzere Florence'in yapacağı ziyarete engel olmak için de. Kendi annesiyle Florence'in annesinin birbirleri hakkında ne düşüneceklerini bilmiyordu ya da kulübenin pisliği ve dağınıklığı karşısında Florence'in nasıl bir tepki vereceğini. İki kadını da hazırlaması için zamana ihtiyacı olduğunu sanıyordu, ama sonunda bunun gerekli olmadığı çıktı ortaya; sıcak bir cuma gününün öğle sonrasında sahadan geçtiğinde Florence'in kendisini barakanın gölgesinde bekler buldu. Florence onun çalışma saatlerini biliyordu, erken saatteki bir trene binmiş, elinde on bine bir ölçekli bir harita ve bez torbaya koyduğu birkaç portakal olduğu halde Henley'den Stonor Vadisi'ne doğru yürümüştü. Edward kenar çizgilerini çizerken yarım saat kadar onu seyretmişti. Uzaktan sevdim seni, demişti öpüşürlerken.

Bu, aşklarının başlangıcındaki nefis anlardan biri olmuştu, kol kola girip ağır ağır o muhteşem geniş yolu tırmanmışlar, sağı solu iyice görebilmek için yolun ortasından yürümüşlerdi. Artık kaçınılmaz olduğundan, Florence'in annesiyle ve kulübeyle karşılaşması önemli görünmüyordu Edward'a. Ihlamur ağaçlarının

gölgesi öylesine koyuydu ki, parlak ışıktaki mavi-siyah görünüyordu, kırlar, taze çimen ve yaban çiçeği doluydu. Çiçeklerin kırlardaki adlarını övünerek söyledi Edward, hatta şans eseri yolun kenarında bir öbek yılanotu da buldu. Bir tane kopardılar. Sarı kirazkuşu, yeşil ispinoz gördüler, sonra da, bir karadiken ağacına iyice sokulup çevresinde dönerek bir atmaca geçti hızla. Florence bunlar gibi sıradan kuşların adlarını bile bilmiyordu, ama öğrenmeye kararlı olduğunu söylüyordu. Yaptığı yürüyüşün güzelliği, seçtiği akıllıca güzergâh onu çok sevindirmişti, Stonor Vadisi'nden çıkıp dar çiftlik yolunu izleyip ıssız Bix Bottom'a, sarmaşıkların kapladığı St. James Kilisesi'nin yıkıntılarından yanından, ağaçlı yamaçlardan yukarı Maidensgrove'daki otlığa yürümüştü, orada uçsuz bucaksız yayılmış yaban çiçekleri keşfetmişti, sonra kayın ormanından geçip, orada yamacın kıyısına güzelce yerleştirilmiş, tuğla ve çakmaktaşıdan yapılmış küçük bir kilisenin ve avlusunun bulunduğu Pishill Bank'e gitmişti. Her bir yeri tarif ederken –Edward hepsini çok iyi tanıyordu– onu orada, kendi başına, sadece kaşlarını çatarak haritasına bakmak üzere durarak saatlerce kendisine doğru yürürken hayal ediyordu. Hepsi kendisi içindi. Ne biçim bir armağan! Ve Florence'i hiç bu kadar mutlu, bu kadar güzel görmemişti. Bir parça siyah kadifeyle saçlarını arkada toplamıştı, üzerinde siyah kot pantolon, ayaklarında lastik ayakkabılar vardı, beyaz gömleğinin iliklerinden birine gösterişli bir karahindiba takmıştı. Kulübeye doğru giderlerken, bir öpücük daha almak için Edward'ın çimen bulaşan kolunu çekiştiriyordu, ama küçük bir öpücük olmalıydı ve Edward bir kerecik olsun, neşeyle ya da en azından

serinkanlılıkla, daha ileriye gitmemeye razı oldu. Florence kalan son portakalı yolda paylaşımları için soyduğundan, Edward'ın elindeki eli yapış yapıştı. Florence'in akıllıca sürprizi masumca heyecanlandırmıştı ikisini de, hayatları keyifli ve özgür görünüyordu, önllerinde koca bir hafta sonu vardı.

Kriket sahasından kulübeye yaptıkları o yürüyüşün anısı, şimdi, bir yıl sonra, zifaf gecesinde, yarı karanlıkta yataktan kalkarken Edward'ı kışkırtıyordu. Çelişkili duyguların kendisini iki yana çektiğini hissediyor, Florence'le ilgili en iyi, en tatlı düşüncelerine tutunmak istiyordu, yoksa başarısızlığa uğramaktan, öylece pes etmekten korkuyordu. Külotunu yerden almak üzere odanın öteki tarafına giderken bacaklarında akışkan bir ağırlık vardı. Külotunu giydi, pantolonunu yerden aldı, uzunca bir süre elinde tutup pencereden dışarı, rüzgârda büzülmüş, kararıp gri-yeşil, kesintisiz bir kütle halini almış ağaçlara baktı. Tepede puslu bir yarımay vardı, hemen hemen hiç ışık vermiyordu. Düzenli aralıklarla sahile vuran dalgaların sesi sanki ansızın devreye girmiş gibi düşüncelerini böldü, içini bıkkınlıkla doldurdu; dış dünyanın, genellikle pek ilgilenmediği ayın ve gelgitlerin amansız kuralları ve süreçleri, onun içinde bulunduğu durumla en ufak bir biçimde değişmiş değillerdi. Bu aşırı aşikâr olgu çok acımasızdı. Tek başına ve destek almadan nasıl ayakta kalacaktı? Ve nasıl aşağıya inip sahilde olduğunu tahmin ettiği Florence'le yüz yüze gelebilecekti? Elindeki pantolon ağır geliyor, gülünç görünüyordu,

bir ucundan birleşmiş bu paralel uzayan kumaş borular, son yüzyılların bu zorunlu modası. Onları giyerse toplumsal dünyaya dönecekmiş gibi geliyordu, sorumluluklarına ve utancının gerçek sınırına. Giyinince gidip Florence’i bulması gerekecekti. Bu yüzden oyalandı.

Canlı kalmış pek çok anısında olduğu gibi Florence ile birlikte Turville Heath’a doğru yürümelerinin çevresinde de bir unutuş halesi oluşmuştu. Kulübeye vardıklarında annesini yalnız bulmuş olmalıydılar, babasıyla kızlar okuldan dönmemişlerdi herhalde. Marjorie Mayhew telaşlanınca yüzü genellikle tuhallaşırdı, ama Edward Florence’i tanıştırdığını hatırlamıyordu, ya da onun tika basa dolu ve bakımsız odaların ya da mutfaktan gelen ve yazın en kötü halde olan pis su kokusunun karşısında ne yaptığını. O öğle sonrası olanları sadece bölük pörçük hatırlıyordu, bazı görüntüler kalmıştı aklında, eski kartpostallar gibi. Oturma odasının kirli, kafesli penceresinden bahçenin dibine baktığını hatırlıyordu, orada annesi ile Florence bir bankta oturmuş, ellerindeki makaslarla *Life* dergilerini keserken gevezelik ediyorlardı. Kızlar okuldan geldiklerinde yeni doğmuş eşeğini görmesi için Florence’i bir komşularına götürmüş olmalıydılar, çünkü bir başka görüntüde kol kola girmiş olarak üç çimenlerden geçerek geri geliyorlardı. Üçüncü bir görüntüde Florence elindeki çay tepsisini bahçedeki babasına götürüyordu. Ah evet, kuşku duymamalıydı, Florence iyi biriydi, en iyisiydi, o yaz bütün Mayhewler Florence’e hayran oldular. İkizler Edward’la birlikte Oxford’a geldiler ve günlerini nehirde Florence ve kız kardeşiyle geçirdiler. Marjorie, adını asla hatırlayamasa da her zaman Florence’in nasıl olduğunu soru-

yordu, Lionel Mayhew da, olanca dünyeviliğiyle, kaçıp gitmeden önce 'o kızla' evlenmesini öğütüyordu Edward'a.

Geçen yıla ait bu anıları, kulübeye dair kartpostalları, ıhlamurlar altındaki gezintiyi, Oxford'da geçirilen yazı, kederini katınerlemek ya da ona teslim olmak yönündeki duygusal bir arzudan dolayı değil, o kederi gidermek ve kendini âşık hissetmek için, başlangıçta itiraf etmeye yanaşmadığı bir öğenin ilerlemesine, keyfinin kaçmaya başlamasına, daha üzücü bir hesaplamaya, şimdi bile içine yayılan bir küçük zehre engel olmak için oluşturunuyordu zihninde. Öfke. Daha önce, sabrının sonuna geldiğini düşündüğü sırada bastırıldığı bir iblis. Şimdi yalnızdı, o öfkenin parlamasına göz yumabilirdi, nasıl da ona yol vermek geliyordu içinden. Bunca aşağılanmadan sonra özsaygısı gerektiriyordu bunu. Hem sadece düşünmenin ne zararı vardı? Zıfaf gecesinin yıkıntıları arasında yarı çıplak dururken koyuverseydi işte. Arzunun ansızın yok olmasıyla birlikte gelen belirginlik de yardımcı oldu bu teslimiyetine. Düşünceleri artık arzuyla yumuşamıyor ya da bulanmıyordu, tartışma götürür bir nesnellikle, kendisine hakaret edildiğini anlayabildi. Hem de nasıl bir hakaretti, Florence tiksintiyle bağırarak, yastıkla oyalanarak nasıl da bir nefret göstermişti ona karşı, nasıl da çark edivermişti, tek söz etmeden, Edward'ın haysiyetine o iğrenç lekeyi sürerek, sırtına başarısızlığın yükünü yükleyerek odadan dışarı fırlamıştı. Durumu daha da beter ve onulmaz kılmak için elinden geleni yapmıştı. Edward'dan iğreniyordu, onu cezalandırmak, kendi rolünü hiç aklına getirmeden, yetersizlikleri üzerinde düşünsün diye onu yalnız bırakmak istiyordu. Edward'ı kıskırtan kuşkusuz Floren-

ce'in elinin, parmaklarının hareketiydi. O dokunuşu, o hoş duyguyu hatırlayınca, yeniden sertçe uyarıldı, dikkati dağıldı, aklı çelindi, bu katı düşüncelerden uzaklaşacak, Florence'i bağışlayacaktı. Ama direndi Edward. Dayanağını bulmuştu, pes etmedi. Önünde daha da ağır bir mesele olduğunu seziyordu ve vardı da, sonunda bulmuştu, biriken öfkesine yetecek genişlikte kasvetli bir geçidin içine, geniş bir tünelin yan duvarlarını delen bir madenci gibi daldı.

Tam karşısında duruyordu, onu görmediği için budalaydı. Tam bir yıl sessizce işkence çekmiş, canı acıyana kadar arzulamıştı Florence'i, küçük şeyler de istemişti, dolu dolu öpüşmek gibi, Florence'in ona dokunması ve kendisine dokunmasına izin vermesi gibi dokunaklı, saf şeyler. Tek kurtuluşu, evlenme sözü vermekte bulmuştu. Ve sonra ne zevkleri men etmişti Florence ikisine de. Evlenene kadar sevişemeseler de böyle çarpıtılmalara, kendini tutarak acı çekmelere hiç gerek yoktu. Sabırlı olmuş, yakınmamıştı – kibar bir budalaydı. Başka erkekler fazlasını talep ederlerdi ya da çekip giderlerdi. Kendini tutmak için zorlanmakla geçirdiği bir yılın sonunda kendine hâkim olamamışsa ve en kritik anda çuvallamışsa bunun suçunu üstüne almayacaktı. İşte buydu. Bu aşağılanmayı reddediyordu, kabul etmiyordu. Suç kendindeyken Florence'in hayal kırıklığı içinde çığlık atması, odadan fırlayıp çıkması büyük kabalıktı. Onun öpüşmekten ve dokunmaktan hoşlanmadığı gerçeğini kabul etmeliydi Edward, bedenlerinin birbirine yaklaşmasından hoşlanmıyor, Edward'a ilgi duymuyordu. Duygusuzdu, en ufak bir arzuya kapılmıyordu. Edward'ın neler hissettiğini asla anlayamazdı. Edward bundan sonraki

adımları ölümcül bir kolaylıkla attı: Florence bütün bunları önceden biliyordu –nasıl bilmezdi?– ve Edward’ı kandırmıştı. Saygınlık kazanmak için bir koca istiyordu o, ya da annesiyle babasını hoşnut etmek için, ya da herkes öyle yaptığı için. Ya da bunun harika bir oyun olduğunu sanıyordu. Edward’ı sevmiyordu, erkeklerle kadınların birbirlerini sevdikleri gibi sevemezdi, bunu biliyordu ve Edward’dan gizlemişti. Dürüst değildi.

Yalınayak ve üzerinde bir tek külotla böyle acı gerçeklerin izini sürmek kolay değildir. Edward pantolonunu giydi, eliyle yoklayarak çoraplarıyla ayakkabılarını aradı, her şeyi baştan düşündü; sivrilikleri, zor dönüşümleri, kendi kuşkularından boşalıp çıkan, birbirine bağlanan ayrıntıları yumuşattı; böylece savunmasını kusursuzlaştırdı, bir yandan da öfkesinin yeniden kabardığını hissediyordu. Doruğa yaklaşıyordu, ifade edilmeden kalması anlamsız olacaktı. Her şey açığa çıkmak üzereydi. Edward’ın ne düşündüğünü, ne hissettiğini bilmeliydi Florence, Edward da ona anlatmalı ve göstermeliydi. Bir koltukta duran ceketini alıp odadan dışarı fırladı.

BEŞ

Edward'ın sahil boyunca geldiğini gördü, ilk başta silueti kararmakta olan çakılların üzerinde bir lacivert lekeden öte değildi, bazen hareketsiz görünüyor, dış hatları titreşip eriyor, bazen de, sanki satranç tahtası üzerinde birkaç kare birden ilerletilmiş bir taş gibi daha yakın oluyordu. Günün son ışığı sahile yayılmıştı, Florence'in arkasında, uzakta, doğuya doğru, Portland'ın nokta nokta ışıkları vardı, bulutların alt tarafları uzak bir kentin sokak lambalarının sarımtırak ışığını donukça yansıtıyordu. Edward'ı seyrederken, daha yavaş yürüse keşke, diye düşündü, çünkü suçluluk duygusuyla karışık korku duyuyordu, biraz daha kendi başına kalmak istiyordu. Az sonra konuşacakları ürkütüyordu Florence'i. Bildiği kadarıyla, olanları tanımlayacak sözcükler mevcut değildi, akli başında iki yetişkinin bu olanları birbirlerine tarif edebilecekleri ortak bir dil de. Bu konuyu tartışmayı ise hayal bile edemiyordu. Tartışma filan olamazdı. Bunu düşünmek istemiyordu, Edward'ın da aynı şekilde hissetmesini umut ediyordu. Ama başka ne hakkında konuşacaklardı ki? Başka hangi nedenle buradaydılar? O konu aralarında bir coğrafi şekil gibi duruyordu, bir dağ, bir burun gibi. Adlandırılmaz, kaçınılmaz biçimde. Ve utanıyordu Florence. Yaptığının artçı şoku içinde yankılanıyor, hatta kulaklarında çınılıyordu. Bu yüzden sahilde, ayağındaki ince ayakkabılarla sert çakıl taşlarının arasından geçerek buralara kadar koş-

muştı, odadan ve orada olan her şeyden uzaklaşmak, kendinden kaçmak için. Berbat davranmıştı. *Berbat*. Bu biçimsiz ama nazik sözcüğü aklından birkaç kez geçirdi. Kesinlikle bağışlayıcı bir terimdi –kendisi berbat tenis oynuyor, kız kardeşi berbat piyano çalıyordu– ve Florence bu sözcüğün kendi davranışını tanımlamak yerine maskelediğini anladı.

Aynı zamanda, Edward'ın utancının da farkındaydı –üstünden kalkarken yüzünde beliren o gergin, şaşkın bakış, sırtından aşağı kıvrıla kıvrıla uzanan o titreyiş. Ama Florence bunu düşünmemeye çalışıyordu. Sadece kendinde değil Edward'da da bir tuhaflik olmasının içini birazcık rahatlatmıştı itiraf etmeye cesaret edebilecek miydi? Edward'da doğuştan bir hastalık olsaydı, örneğin aileden gelen bir lanet, tıpkı idrar kaçırma ya da ağzına bulaşır diye Florence'in kör inançla asla yüksek sesle söylemediği bir sözcük olan kanser gibi –saçmalıktı tabii, ama böyle olduğunu asla kabul etmezdi– utançla ve sessizlikle korunabilecek türden bir hastalık olsaydı, ne kadar korkunç ama aynı zamanda ne kadar da rahatlatıcı olurdu. O zaman birbirleri için üzüülürler, farklı hastalıkları onları aşta birbirlerine bağlardı. Ve üzüliyordu Edward için, ama kendini biraz da kandırılmış hissediyordu. Edward'ın tuhaf bir durumu varsa neden bunu ona, aralarında kalmak koşuluyla söylememiştii? Ama neden söyleyemeyeceğini pekâlâ biliyordu Florence. Kendisi de konuşmamıştı. Edward kendi kusurunu anlatmaya nasıl başlayabilirdi, hangi sözcüklerle açabilirdi lafı? Böyle sözcükler yoktu. Böyle bir dil henüz icat edilmemişti.

Florence bütün bunları inceden inceye aklından geçirirken bile Edward'ın bir sorunu olmadığını biliyor-

du. Hem de hiç. Sorun kendisindeydi, sadece kendisinde. Büyük bir ağaç kütüğüne sırtını dayamıştı Florence, büyük olasılıkla bir fırtınada denizden sahile vurmuştu, dalgalar kabuğunu sıyırmış, ağaç tuzlu su da düzleşip sertleşmişti. Florence bir dalın oyuğuna rahatça yerleşmişti, kendisini kuşatan kocaman kütüğün arasından, günün son sıcağını sırtında hissediyordu. Annesinin kolunun oyuğuna güvenle yerleşmiş bir bebek böyle olmalıydı, ama Florence, kolları yazı yazmaktan ve düşünmekten cılızlaşmış, gerginleşmiş Violet'a böyle yaslanmış olabileceğine hiç inanmıyordu. Florence beş yaşındayken Norland'lı bir dadısı vardı, oldukça tombul ve anaçtı, müzikal bir İskoç sesiyle konuşurdu, parmaklarının eklemleri kırmızı ve kabaydı, ama adı ağza alınmayan utanç verici bir olaydan sonra ayrılmıştı yanlarından.

Florence sahilde yaklaşmakta olan Edward'ı gözlemeye devam etti, onun kendisini henüz göremeyeceğinden emindi. Dik yamaçtan aşağı koşabilir ve Fleet sahili boyunca geldiği yoldan geri dönebilirdi; ama Edward'dan korksa da kaçıp gitmenin acımasızlık olacağını düşündü. Edward'ın omuzlarının hatlarını arkasında, denizin açıklarına kadar tüy gibi yayılan suyun gümüşsü çizgisinin üzerinde bir an gördü. Şimdi onun ayak seslerini çakıl taşlarında duyabiliyordu, bu onun da kendisinin adımlarını duyacağı anlamına geliyordu. Bu yöne gelmeyi düşünmüştü Edward, çünkü böyle karar vermişlerdi, akşam yemeğinden sonra o ünlü çakıl taşlı sahilde ellerinde bir şişe şarapla gezineceklerdi. Yürürken çakıl taşı toplayacaklar, fırtınaların sahile gerçekten de düzen getirip getirmediğini anlamak için taşların büyüklüklerini karşılaştıracaklardı.

O kayıp zevkin anısı şu anda pek de üzmüyordu Florence'i, çünkü yerini hemen bir fikir, akşamın daha erken bir saatinde başlayıp ara verilmiş bir düşünce almıştı. Birbirini sevmek ve özgür kılmak. Bunun, öne sürebileceği bir kanıt, cüretkâr bir öneri olduğunu düşündü, ama başka birine, Edward'a, gülünesi ve saçma gelebilirdi, hatta incitici. Kendi cehaletinin boyutunu asla tam olarak anlayamamıştı Florence, çünkü bazı konularda oldukça bilge olduğunu düşünüyordu. Daha fazla zamana ihtiyacı vardı. Ama birkaç saniye içinde Edward yanına varacak ve o korkunç konuşma başlayacaktı. Florence'in kusurlarından biri de Edward'a karşı nasıl bir tavır takınacağını bilememesi, onun ne söyleyeceğinden ve kendisine nasıl bir karşılık vereceğinden korkmaktan başka bir duygu taşıyamamasıydı. Af ını dilemesi yoksa kendisinden özür dilenmesini mi beklemesi gerektiğini bilemiyordu. Âşık değildi ya da aşkı geçmişti, hiçbir şey hissetmiyordu. Sadece burada, alacakaranlıkta durup o kocaman ağacın gövdesine yaslanmak istiyordu.

Edward'ın elinde bir paket var gibiydi. Bir odanın öbür ucunda dururcasına uzakta kaldı, bu bile sevimsiz göründü Florence'in gözüne, o da karşılığında düşmanca duygular hissetti. Neden hemen peşinden gelmişti Edward?

Gerçekten de Edward'ın sesinde öfke vardı. "Buradasın demek."

Böyle saçma bir söze yanıt vermek gelmedi Florence'in içinden.

"Bu kadar uzağa gelmen gerekiyor muydu?"

"Evet."

"Buradan otele kadar iki mil olmalı."

Sesindeki sertlik Florence'in kendisini bile şaşırttı. "Ne kadar uzak olduğu umurumda değil. Dışarı çıkmaya ihtiyacım vardı."

Ses çıkarmadı Edward. Ayak değiştirirken ayağının altındaki taşlar takırdadı. O sırada Florence, Edward'ın elinde taşıdığı şeyin ceket olduğunu gördü. Sahilde hava sıcak ve nemliydi, gündüzden daha sıcaktı. Edward'ın yanına ceket almayı düşünmüş olması Florence'i rahatsız etti. Hiç değilse kravatını takmamıştı! Tanrım, ne kadar da sinirli hissediyordu kendini şimdi, oysa birkaç dakika önce kendinden utanıyordu. Genellikle Edward'ın kendisi hakkında iyi düşünmesini çok isterdi ama şimdi aldırıyordu.

Edward ne söylemek için geldiyse onu söylemeye hazırlanıyordu, bir adım öne çıktı. "Bak, bu çok saçma. Böyle kaçıp gitmen haksızlıktı."

"Öyle mi?"

"Aslında son derece rahatsız ediciydi."

"Sahi mi? Öyleyse senin yaptığın da son derece rahatsız ediciydi."

"Nasıl yani?"

Florence konuşurken gözlerini kapamıştı. "Ne demek istediğimi pekâlâ biliyorsun." Sonradan bu konuşmadaki rolünü düşününce kendine işkence edecekti ama şimdi, "Kesinlikle iğrençti," diye ekledi.

Edward'ın göğsüne yumruk yemiş gibi dişlerini gıcırdattığını duyduğunu sandı. Bunu izleyen sessizlik birkaç saniye daha sürmüştü olsaydı, suçluluk duygusu kabarma fırsatı bulur, Florence de daha az kaba olan bir şeyler eklerdi sözlerine.

Ama Edward saldırıya geçti. "Bir erkeğe nasıl davranacağın hakkında en ufak bir fikrin yok. Olsaydı

bunlar hiç olmazdı. Beni yanına asla yaklaştırmadın. Bu konuda hiçbir şey bilmiyorsun, öyle değil mi? San-ki bin *sekiz yüz* altmış ikideymişiz gibi davranıyorsun. Nasıl öpüşüleceğini bile bilmiyorsun.”

Florence, ağzından usulca, “Başarısızlığı görünce tanırını,” sözcüklerinin çıktığını duydu. Ama bunu demek istememişti, böyle acımasız değildi o. İkinci ke-
nan birinciye yanıt veriyordu sadece, Edward’ın ani ve kesin saldırısının, tekrarladığı bütün ‘sen’lerde du-yulan istihzanın uyandırdığı ve yanıt almayı amaçla-mayan, savuşturucu bir sözdü. Bir kısacık konuşmada ne kadar suçlamaya tahammül edebilirdi Florence?

Florence onu incitmiş olsa da Edward bunu belli et-miyordu, aslında Florence onun yüzünü pek göremi-yordu. Belki de karanlık yüreklendirmişti kendisini. Edward yeniden konuştuğunda sesini yükseltmedi bi-le.

“Beni küçük düşürmene izin vermeyeceğim.”

“Ben de bana zorbalık etmene izin vermeyeceğim.”

“Sana zorbalık etmiyorum.”

“Evet, ediyorsun. Her zaman öylesin.”

“Saçmalık bu. Sen neden söz ediyorsun?”

Emin değildi Florence, ama bu yola girdiğini bili-yordu. “Durmadan zorluyorsun beni, zorluyorsun, benden bir şey istiyorsun. Asla olduğumuz gibi olamı-yoruz. Sadece mutlu olmakla yetinmiyoruz. Sürekli bir baskı var. Sen benden sürekli fazlasını istiyorsun. Durmadan yaltaklanıyorsun.”

“Yaltaklanıyor muyum? Anlamıyorum. Umarım paradan söz etmiyorsundur.”

Etmiyordu. Hatta aklına bile gelmemişti. Para lafı etmek ne kadar da akıl almazdı. *Nasıl* cüret ederdi bu-

na? O zaman Florence, "Pekâlâ, tamam, madem ki konuyu açtın," dedi, "belli ki aklımda var."

Florence'i kışkırtan Edward'ın sesindeki alaycılık oldu. Ya da küstahlık. Florence'in kastettiği paradan daha temel bir şeydi, ama nasıl dile getireceğini bilemiyordu. Edward'ın ağzına giren diliydi, etekliğinin ya da bluzunun altına dalan eliydi, Florence'in elini tutup kasıklarına götüren eliydi, Edward'ın gözlerini ondan kaçırmaması ve sessizleşmesiydi. Florence'in daha fazlasını vermesini düşünerek beklemesiydi; Florence vermediği için de her şeyi yavaşlatıyor, hayal kırıklığına neden oluyordu. Aştığı her cephenin ötesinde bir yenisi çıkıyordu karşısına. Florence'in verdiği her taviz beklentiyi artırıyor, sonra da hayal kırıklığını. En mutlu anlarında bile, Edward'ın tatmin olmamasının suçlayıcı gölgesi, bir karabasan gibi beliren, pek saklanamayan sıkıntısı hep vardı; süregiden bir keder şeklindeki sıkıntının sorumluluğunun Florence'te olduğunu her ikisi de kabul etmişlerdi. Florence hem âşık olmak istiyordu hem de kendi olmak. Ama kendi olmak için hep hayır demesi gerekiyordu. Oysa artık kendisi değildi. Hastalıklı tarafa fırlatılmıştı, normal hayatın zıddıydı orası. Edward'ın sahilde bu kadar çabuk peşinden gelmesi sinirlendirmişti Florence'i, oysa yalnız kalması için zaman bırakmalıydı ona. Ve burada, Manş Denizi'nin kıyısında olanlar, büyük modelin sadece önemsiz bir motifiydi. Florence neler olacağını tahmin edebiliyordu. Tartışacaklar, barışacaklar ya da yarım barışacaklar, Edward onu kandırıp odaya götürecekti, ondan sonra da beklentiler yine üzerine binecekti. Ve Florence yine beceremeyecekti. Soluk alamıyordu. Sadece sekiz saattir evliydi ve her bir saat sır-

tında bir yükü, bu düşüncelerini Edward'a nasıl anlatacağını bilemediği için daha da ağırlaşıyordu bu yük. Öyleyse sözü paraya getirmek iyi olacaktı – aslında iyi de olmuştu, çünkü Edward öfkelenmişti.

“Para hiçbir zaman umurunda olmadı, ne seninki ne de bir başkasının.”

Florence bunun doğru olduğunu biliyordu, ama bir şey söylemedi. Edward yerini değiştirmişti, Florence onun arkasındaki suda sönmekte olan kızılığın üzerine vuran silüetini artık açıkça görebiliyordu.

“Paran sende kalsın, babanın parası, kendine harca. Yeni bir keman al. Benim kullanabileceğim bir şeye harcama.”

Sesi sertti. Florence çok incitmişti onu, hatta maksadını aşmıştı, ama şimdi umurunda değildi bu, Edward'ın yüzünü görememesinin de yardımı oluyordu. Daha önce para hakkında konuştukları olmamıştı. Babası düğün hediyesi olarak iki bin sterlin vermişti. Florence'le Edward günün birinde bu parayı ev alırken kullanma konusuna şöyle bir değinmişlerdi sadece.

“O işi seni kandırıp elde ettiğimi sanıyorsun, değil mi?” dedi Edward. “Senin fikrindi bu. Ben istemiyorum. Anlıyor musun? Babanın yanında çalışmak istemiyorum. Fikrimi değiştirdiğimi söylersin ona.”

“Kendin söyle. Gerçekten memnun olur. Senin yüzünden bir sürü sıkıntıya girdi.”

“Tamam öyleyse. Söyleyeceğim.”

Edward arkasını dönüp ondan uzaklaştı, denizin kıyısına gitti, birkaç adım attıktan sonra geri döndü, utanmazca bir öfkeyle çakıl taşlarını tekmeledi, küçük taşlar fıskıye gibi havalandı, birkaçı Florence'in ayaklarının dibine düştü. Edward'ın öfkesi, Florence'inkini

de kabarttı ve Florence birden sorunlarının ne olduğunu anladığını düşündü: Fazla kibar, fazla yapmacıklı, fazla ürkektirler, birbirlerinin etrafında ayak parmaklarının uçlarına basarak dolaşıyorlardı, mırıldanıyor, fısıldaşıyor, boyun eğiyor, kabulleniyorlardı. Birbirlerini pek tanımıyorlardı ve farklılıklarının üstünü örten, onları birbirlerine bağladığı kadar gözlerini de kör eden samimi, neredeyse eksiksiz suskunluk örtüsü yüzünden asla da tanıyamayacaklardı. Farklı görüşte olmaktan ürkmüşlerdi hep, şimdi de Edward'ın öfkesi Florence'i özgür kılıyordu. Kendini Edward'dan bağımsız kılmak amacıyla onu incitmek, cezalandırmak istiyordu Florence. İçindeki bu dürtü, mahvetme heyecanının dürtüsü o kadar yabancıydı ki ona, hiç karşı koyamıyordu. Kalbi hızla çarpıyor, Edward'a kendisinden nefret ettiğini söylemek istiyordu, hayatında daha önce hiç ağzına almadığı bu sert ve muhteşem sözcükleri söylemek üzereydi ki Edward konuştu. Başladığı yere dönmüştü, Florence'i azarlamak için gururuna başvuruyordu.

"Neden kaçtın? Yanlıştı bu yaptığın ve inciticiydi!" Yanlış. İncitici. Amma da dokunaklı!

"Söyledim ya," dedi Florence. "Dışarı çıkmalıydım. Orada seninle birlikte olmaya tahammül edemedim."

"Senin amacın beni aşağılamaktı."

"Tamam öyleyse. İstediyin buysa. Seni aşağılamak istiyordum. Sen kendini kontrol edemediğine göre bunu iyice hak etmiştin."

"Tam bir kahpe gibi konuştun."

O sözcük, gecenin göğünün içinde bir yıldız patlaması gibi duyuldu. Florence artık canı ne istiyorsa onu söyleyebilirdi.

"Eğer böyle düşünüyorsan git yanımdan. Çekil git, tamam mı? Edward, lütfen çekil git. Anlamıyor musun? Ben yalnız kalmak için çıktım dışarı."

Edward o sözcüğü söylemekle fazla ileri gittiğini anlamıştı, Florence bunu biliyordu, şimdi de köşeye kısılıp kalmıştı. Edward'a sırtını dönerken rol yaptığını biliyordu Florence, kendisinden daha teşhirci kız arkadaşlarında hep itici bulmuş olduğu bir tarzda numara yapıyordu. Bu konuşma sıkıyordu onu. Konuşma en iyi şekilde sonuçlansa bile Florence yine, hem de fazlasıyla, aynı sessiz manevralara yönelirdi. Mutsuz olduğunda sık sık yapmayı en çok istediği şeyin ne olduğunu düşünürdü. Bu defa bunu hemen bilmişti. Kendisini Oxford'daki tren istasyonunda Londra treninin kalkacağı peronda görüyordu, sabahın dokuzunda, elinde keman kutusuyla, sırtındaki eski bez okul çantasının içinde bir tomar nota kâğıdı ve bir deste ucu sivriltilmiş kurşunkalemle, dörtlüyle provaya gitmek üzereyken; güzellik ve güçlkle, ancak birlikte çalışan arkadaşlarla çözülebilecek sorunlarla buluşmaya giderken. Burada, Edward'la birlikteyken ise aklına hiçbir çözüm yolu gelmiyordu, tek çözüm teklifini yapmasıydı. Şimdiyse buna cesaret edip edemeyeceğini bilemiyordu. Ne kadar da özgürlüksüzdü, hayatı Chiltern tepelerindeki bir köyden gelen, yaban çiçeklerinin ve otların, ortaçağdaki bütün kralların ve papaların adlarını bilen bu yabancıya dolaşmıştı. Ve kendine bu durumu, bu dolaşıklığı seçmiş olması şimdi ne kadar da olağandışı görünüyordu gözüne?

Hâlâ sırtı dönüktü Florence'in. Edward'ın yaklaşmış olduğunu hissediyordu, tam arkasında durduğunu, kollarını iki yanına sarkıttığını, omzuna dokunup

dokunamayacağını düşünürken yumruklarını açıp kapadığını tahmin ediyordu. Tepelerin koyu karanlığından, Fleet'in üzerinden bu yana doğru, bir kuşun şakıması duyuluyordu, döne döne, kıvrıla büküle gelen bir sestti. Şakımanın güzelliğine ve günün o vaktine bakarak, kuşun bir bülbül olduğunu tahmin edebiliirdi Florence. Ama bülbüller deniz kıyısında yaşar mıydı? Temmuzda şakırlar mıydı? Edward bilirdi bunu, ama Florence'in içinden sormak gelmiyordu.

Üzerine basmadan söylercesine, "Seni sevdim, ama sen durumu öyle güçleştiriyorsun ki," dedi Edward.

O cümlelerin barındırdığı ima onları sararken sessiz kaldılar. Sonunda Florence, hayret dolu bir sesle, "Sev-din mi?" dedi.

Edward cümlesini düzeltmedi. Belki o kadar da kötü bir taktik ustası değildi. "Birbirimizin yanında o kadar serbest olabilirdik ki, cennette olabilirdik," dedi. "Onun yerine bu berbat duruma düştük."

Bu cümledeki yalın gerçek Florence'in elini kolunu bağladı, Edward'ın kullandığı yüklemın daha umut veren bir zamana geçmesi de. Ama 'berbat durumu' sözü aklına yeniden yatak odasındaki o kötü sahneyi getirdi, teninin üzerindeki akışkan sıvının kuruyup çatlayan bir kabuğa dönüşmesini. Bir daha asla başına böyle bir şey gelmesine izin vermeyeceğine emindi şimdi.

Tarafsız bir "Evet," çıktı ağzından.

"Ne demek istiyorsun?"

"Berbat bir durum."

Bir sessizlik oldu, dalgaların sesini ve ara sıra da, artık uzaklaşmış olsa da sesi daha da belirgin duyulan kuşun şakımasını dinledikleri, ne kadar sürdüğü bilinmeyen bir tür kıpırtısızlık. Sonunda, Florence'in

beklediği gibi Edward elini onun omzuna koydu. Sevecen bir dokunuştı, sırtından aşağı, beline doğru bir sıcaklık yayılmasına neden oldu. Florence ne düşüneceğini bilmiyordu. Arkasına döneceği anı hesapladığı için kendine kızılıyordu, Edward onu herhalde annesi gibi beceriksiz ve kırılgan, anlaması zor, cennette huzur içinde olmalarına fırsat vermeyen biri olarak görüyordu. Durumu kolaylaştırmalıydı öyleyse. Göreviydi, eş olarak göreviydi.

Dönerken adımını Edward'ın elinden sıyrılacak şekilde attı, öpülmek istemiyordu, hemen istemiyordu. Edward'a planını sakın kafayla anlatmalıydı. Ama o cılız ışıpta Edward'ın yüzünün bir kısmını görebilecek kadar yakındı hâlâ ona. Belki o anda kendisinin arkasındaki ay kısmen bulutlardan sıyrılmıştı. Edward'ın sık sık baktığı gibi bakmakta olduğunu düşündü Florence –hayret doluydu gözleri–, ne zaman çok güzel olduğunu söyleyecek olsa böyle bakardı. Florence ona hiçbir zaman gerçekten inanmazdı ve Edward böyle söylediğinde tedirgin olurdu, çünkü Florence'in veremeyeceği bir şey istiyor olabilirdi. Bu düşünce aklını karıştırdığı için konuya giremiyordu.

Kendini, "Bu bir bülbül mü?" diye sorarken buldu.

"Karatavuk."

"Geceleyin mi?" Hayal kırıklığını saklayamamıştı.

"Çiftleşme mevsimi olmalı. Zavallının çok uğraşması gerekiyor. Benim gibi."

İster istemez güldü Florence. Sanki Edward'ı, onun asıl doğasını kısmen unutmuş gibiydi, şimdi açıkça karşısındaydı, beklenmedik, tatlı sözler söyleyen sevdiği adamdı, eski dostuydu. Ama gülüşü huzursuzdu, çünkü Florence kendini biraz garip hissediyordu.

Duygularının, ruhsal durumunun daha önce böyle derinlere daldığı, yoldan çıktığı olmamıştı hiç. Şimdi yapmak üzere olduğu teklif bir bakıma tamamen mantıklı, bir bakımaysa, ki bu kuvvetle muhtemeldi –emin olamıyordu– tamamen pervasızdı. Sanki hayatı yeniden keşfetmeye çalıştığını hissediyordu. Yüzüne gözüne bulaştıracaktı mutlaka.

Florence'in kahkahasından cesaret alarak ona yine yanaştı Edward ve elini tutmaya çalıştı, ama Florence yine geri çekildi.

Doğru düşünebilmek çok önemliydi. Florence kafasında prova ettiği konuşmasına başladı, çok önemli açıklamasını yapacaktı.

"Seni sevdiğimi biliyorsun. Çok, çok seviyorum. Senin de beni sevdiğini biliyorum. Bundan asla kuşku duymadım. Seninle olmayı seviyorum, hayatımı seninle geçirmek istiyorum, sen de aynı şekilde hissettiğini söylüyorsun. Her şey çok basit olmalı. Ama öyle değil – senin dediğin gibi berbat bir durumdayız. Bunca aşka rağmen. Bunun tamamıyla benim suçum olduğunu da biliyorum, her ikimiz de bunun nedenini biliyoruz. Artık anlamış olmalısın ki..."

Durakladı; Edward konuşmak üzere ağzını açtı, ama Florence onu durdurdu.

"İşe yaramazım, seks konusunda kesinlikle işe yaramazım. O işi becerememekle kalmıyorum, görünüşe göre başkaları gibi, senin gibi ona ihtiyaç da duymuyorum. Benim bir parçam değil. Hoşlanmıyorum, düşüncesi bile hoşuma gitmiyor. Neden böyle olduğu hakkında hiçbir fikrim yok, ama değişeceğini sanmıyorum. Hemen değişmez. En azından değişeceğini hayal edemiyorum. Ve eğer ben bunu şimdi söylemez-

sem hep mücadele edeceğiz bununla, bu da seni çok mutsuz edecek, beni de." Bu kez Florence sustuğunda Edward da konuşmadı. Aralarında iki metreye yakın bir mesafe vardı, bir karaltı gibi görünüyordu Edward ve hiç kıpırdamıyordu. Florence gözlerine yaşlar düğüne hissetti, kendini zorlayarak konuşmaya devam etti.

"Belki psikanalizden geçmeliyim. Belki de asıl yapmam gereken, annemi öldürüp babamla evlenmem."

İlhaberini yumuşatmak ya da kendini daha az saf göstermek için önceden düşündüğü, cesaretle yaptığı küçük şakaya Edward'dan yanıt gelmedi. Denizin önünde anlaşılmaz, iki boyutlu, kıpırtısız bir şekil olarak kaldı. Florence'in titrek, telaşlı bir hareketle kalkan eli hayali bir saçı geri itmek için alına gitti. Sinirliydi, daha hızlı konuşmaya başladı, ama ağzından çıkan sözcükler son derece anlaşılırdı. İncelen buzun üzerindeki bir patenci gibi boğulmaktan kurtulmak için hızlandı. Cümleleri hızlı hızlı döküldü ağzından, sanki ancak hızlı söylenirlerse bir anlamları olacaktı, sanki Edward'ı da alıp çelişkilerin yanından geçirebilecekti, tutunabileceği bir itiraz bulamasın diye kendi amacının dönemecinde onu hızla savurabilecekti sanki. Sözcüklerin üzerinde oyalanmadığı için, aslında çaresizliğin eşiğinde olmasına rağmen sesi ne yazık ki canlı çıkıyordu.

"Bunu çok iyi düşündüm, kulağa öyle gelse de pek saçma değil. Yani ilk duyulduğunda olduğu kadar değil. Birbirimizi seviyoruz. Bu kesin. İkimizin de bundan kuşkusu yok. Birbirimizi ne kadar mutlu ettiğimizi de biliyoruz. Artık kendi seçimlerimizi yapmakta, kendi hayatlarımızı kurmakta özgürüz. Nasıl yaşaya-

cağımızı bize kimse söyleyemez. Özgürüz! İnsanlar artık her çeşit yaşıyorlar, kimseden izin istemek zorunda olmadan kendi kurallarına ve standartlarına uygun yaşayabiliyorlar. Annemin tanıdığı iki eşcinsel var, aynı dairede oturuyorlar, karı-koca gibi. İki erkek. Oxford'da, Beaumont Sokağı'nda. Bu konuda konuşmuyorlar. İkisi de Christ Kilisesi'nde ders veriyor. Kimse rahatsız etmiyor onları. Biz de kendi kurallarımızı koyabiliriz. Beni sevdiğini bildiğim için bunu böylece söyleyebiliyorum. Demek istiyorum ki, işte ben – Edward, ben seni seviyorum ve bizim herkes gibi olmamız gerekmez. Yani hiç kimse, dünyada hiç kimse... Hiç kimse bizim ne yaptığımızı ya da yapmadığımızı bilmeyecek. Birlikte olabiliriz, birlikte yaşayabiliriz ve sen istersen, gerçekten istersen, demek istiyorum ki, eğer olursa, olacaktır elbette, anlarım bunu, hatta isterim de, isterim çünkü senin mutlu ve özgür olmanı arzu ederim. Beni sevdiğini bildiğim sürece asla kıskanmam. Seni severim ve müzik yaparım, hayatta tek istediğim bunlar. Gerçekten. Ben sadece seninle olmak, sana bakmak, seninle mutlu olmak ve grubumla çalışmak istiyorum, günün birinde de senin için bir şey, harika bir şey çalmak istiyorum, Wignmore Hall'deki Mozart gibi."

Birden sustu. Müzik konusundaki hırslarından söz etmek istememişti, bunun bir hata olduğunu düşündü.

Edward'ın dişlerinin arasından çıkan ses iç çekişten çok tıslama gibiydi, konuştuğunda sesi kesik kesik havlar gibiydi. Öyle büyük bir öfkeye kapılmıştı ki zafermiş gibi yansiyordu. "Tanrım! Florence. Doğru mu anladım? Başka kadınlarla birlikte olmamı istiyorsun. Doğru mu?"

Florence sakince, "İstemiyorsan olmazsın," dedi.

"Senin dışında kimle istersem yapabileceğimi söylüyorsun."

Florence yanıt vermedi.

"Bugün evlendiğimiz aklından çıktı mı? Biz Beaumont Sokağı'nda saklanarak oturan iki yaşlı sapık değiliz. Biz karı-kocayız!"

Alçaktaki bulutlar yeniden ayrıldı, tam ay ışığı olmasa da, daha yukarıdaki bulutların arasından sızan cılız bir parıltı sahilde ilerledi, büyük ağaç kütüğünün yanında duran çifti içine aldı. Öfke içindeki Edward eğilip yerden iri, pürüzsüz bir taş aldı, bir elinden öbürüne geçirip durdu.

Neredeyse bağıırıyordu şimdi. "*Bedenim sana tapıyor!* Bugün sana verdiğim söz buydu. Herkesin önünde. Fikrinin ne kadar iğrenç ve gülünç olduğunun farkında değil misin? Nasıl bir hakaret olduğunun? Bana hakaret! Yani, yani," -söyleyeceği sözcükleri aradı- "bu ne cüret!"

Florence'e doğru bir adım attı, taşı tutan elini havaya kaldırmıştı, sonra olduğu yerde döndü ve duyduğu hayal kırıklığıyla taşı denize doğru fırlattı. Taş daha suya değmeden, suyun kıyısına yakınken Edward hızla dönüp Florence'e çevirdi yüzünü. "Beni kandırdın. Aslında sahtekârın birisin. Başka ne olduğunu da iyi biliyorum. Ne olduğunu biliyor musun sen? Sende cinsel soğukluk var. Hem de tepeden tırnağa. Ama bir kocaya ihtiyacın olduğunu düşündün, önüne çıkan ilk lanet olası ahmak da ben oldum."

Florence işin başında Edward'ı kandırma niyetinin olmadığını biliyordu, ama bunun dışında Edward'ın söylediği her şey tamamen doğru görünüyordu. Cin-

sel soğukluk, o korkunç söz; onun kendisine nasıl tam oturduğunu anlıyordu. O söz ne diyorsa oydu Florence. Yaptığı teklif iğrençti –bunu daha önce nasıl anlayamamıştı?– ve açıkça hakaretti. En kötüsü de herkesin önünde, kilisede verdiği sözü tutmamıştı. Edward bunları söyler söylemez her şey yerine oturmuştu. Hem kendi gözünde hem de Edward’ın gözünde hiçbir değeri yoktu.

Söyleyeceği bir şey kalmamıştı, denizin sahile attığı ağacın sığınağından çıktı. Otele gidebilmesi için Edward’ın yanından geçmesi gerekiyordu, geçerken Edward’ın tam önünde durdu, fısıldarcasına, “Çok üzgünüm Edward,” dedi, “gerçekten çok üzgünüm.”

Bir an durdu, yanıt almayı bekleyerek oyalandı, sonra yoluna devam etti.

Florence’in sözleri, onların modası geçmiş yapısı, Edward’ın aklından uzun süre silinmeyecekti. Geceleyin uyanıyor ve o sözcükleri duyuyordu, ya da yankılarına benzer bir şeyi, o sözlerdeki yakaran, pişmanlık dolu tonu; o anı, kendi suskunluğunu, öfkeyle Florence’e sırtını dönmesini, sonra sahilde bir saat daha kalışını, Florence’in açtığı yaranın, yaptığı haksızlığın ve hakaretin eksiksiz tadını çıkarmasını, tamamen ve trajik bir biçimde kendisinin haklı oluşunun verdiği tiksindirici duyguyla moral buluşunu hatırladıkça inliyordu. Ayaklarını yoran çakıl taşlarında bir aşağı bir yukarı yürümüş, denize taş fırlatıp küfür etmişti. Sonra ağacın yanına çökmüş, kendine acıyarak gündüz düşleri görmüş, sonunda öfkesi yeniden kabarmıştı.

Florence'i düşünerek suyun kıyısında durmuş, dalgaların ayaklarını yalamasını dalgın dalgın izlemişti. Sonunda ayaklarını sürüyerek sahil boyunca yürümüş, sık sık durarak, bulunduğu durumu anlayacak ciddi, tarafsız bir yargıyla kafasının içinden konuşmuştu. İçinde bulunduğu bu talihsiz durum neredeyse bir soyluluk duygusu veriyordu ona.

Otele vardığında Florence çantasını toplayıp gitmişti. Odada bir not bırakmamıştı. Edward resepsiyonda, servis arabasından akşam yemeğini sunmuş olan iki gençle konuştu. Açıkça söylemeseler de, ailede bir hastalık olduğunu ve karısının hemen eve çağrıldığını bilmemesi belli ki şaşırtmıştı onları. Müdür yardımcısı nezaket gösterip Florence'i Dorchester'e arabayla götürmüştü, Florence orada son trene yetişip geç saatteki aktarmayla Oxford'a gidebilmeyi umuyordu. Edward balayı dairesine çıkmak üzere arkasını döndüğünde gençlerin birbirlerine manidarca baktıklarını görmedi ama tabii ki tahmin ediyordu.

Dört kolonlu yatakta sabaha kadar gözünü kırpmadan yattı, soyunmamıştı ve öfkesi sürüyordu. Düşünceleri zihninde fır dönüp dans ediyor, hezeyan içinde sürekli tekrarlanıyorlardı. Kendisiyle evlenmesi, sonra onu reddetmesi korkunçtu, başka kadınlarla olmasını istemişti, belki de seyretmek istemişti, aşağılanmaydı bu, inanılmazdı, kimse inanmazdı buna, kendisini sevdiğini söylemişti Florence, onun göğüslerini görmemişti bile, Edward'ı kandırıp evlenmişti, öpüşmeyi bile bilmiyordu, onu kandırmıştı, üçkâğıda getirmişti, kimse-nin bilmesine gerek yoktu, Florence'in önce onunla evlenmiş, sonra da reddetmiş olması Edward'ın utanç verici sırrı olarak kalmalıydı, korkunç bir şeydi...

Gün doğmadan az önce kalktı, oturma odasına geçti, sandalyesinin arkasında durup tabağındaki etle patateslerin üzerindeki donmuş yağı sıyırdı ve hepsini yedi. Ondan sonra Florence'in tabağındakileri de yedi, kimin tabağı olduğuna aldırdığı yoktu. Bütün naneleri yedi, arkasından da peynirleri. Şafak sökerken otelden ayrıldı, Violet Ponting'in küçük arabasıyla yüksek çitlerle çevrili kilometrelerce patikalardan geçti, açık camdan içeri taze gübre ve biçilmiş çimlerin kokusu giriyordu, sonunda Oxford'a giden boş yarı yola ulaştı.

Arabayı Pontingler'in evinin önünde bıraktı, anahtarları da üzerinde. Florence'in penceresine hiç bakmadan erken saatteki trene yetişmek üzere kasabanın içinden koşarak geçti. Yorgunluktan şaşkın bir durumda Henley'den Turville Heath'e kadar olan uzun yolu yürürken Florence'in geçen yıl izlediği güzergâhtan gitmemeye özen gösterdi. Neden onun ayak izlerini izleseydi ki? Eve varınca babasına açıklama yapmak istemedi. Annesiye onun evlendiğini zaten unutmuştu. İkizler onu sorularıyla ve zekice tahminleriyle bunalttılar. Edward Harriet ile Anne'i alıp bahçenin en ucuna götürdü ve bir daha Florence'in adını ağızlarına almamaları için yemin verdirdi.

Bir hafta sonra babasından, Bayan Ponting'in bütün düğün hediyelerinin geri verilmesi işini ustalıkla ayarladığını öğrendi. Lionel ile Violet sessizce bir olup evliliğin amacına ulaşmaması nedeniyle boşanma işlemini başlatmışlardı. Babasının teşvikiyle Edward, Ponting Elektronik'in Yönetim Kurulu Başkanı Geoffrey Ponting'e resmi bir mektup yazarak fikrini değiştirdiğini bildirdi, Florence'in adını anmadan, özür di-

lediğini, istifa ettiğini belirtti, üç beş kelimeyle veda etti.

Bir yıl kadar sonra, öfkesi geçtiğinde, hâlâ gururu-
nu yenip Florence'e telefon edecek ya da mektup ya-
zacak duruma gelmemiştir. Onun bir başkasıyla olma-
sından korkuyordu, ondan haber alınadıkça da öyle
olduğuna ikna oldu. O meşhur onyılın sonuna doğru,
hem bütün o yeni heyecanlar, özgürlükler ve modalar,
hem de sayısız aşk macerasının karmaşası hayatını
baskı altına alınca, Florence'in tuhaf teklifini sık sık
düşündü, artık kulağa o kadar da saçma gelmiyordu,
iğrenç ya da hakaret edici olmadığı da kesindi. Günün
yeni koşullarında özgürleşmiş, çağının çok ötesinde
görünüyor o teklif, masum bir cömertliği vardı; bir
özveri olduğunu Edward anlayamamıştı. Ne biçim
teklif, oğlum! diyebilirlerdi arkadaşları, o gecedен bi-
rilerine söz etmiş olsaydı. O sırada, altmışlı yılların so-
nunda, Londra'da oturuyordu. Böyle dönüşümler ola-
cağını kim tahmin edebilirdi ki – kösnül zevklerin an-
sızın, suçluluk duymadan yüceltileceğini, onca güzel
kadının kolayca istekli olacağını? Edward o kısa döne-
mi, uzunca bir cezadan kurtulmuş, talihine hâlâ
inanamayan, kafası karışmış, mutlu bir çocuk gibi ya-
şadı. Kısa tarih kitapları dizileri ve ciddi bilim adamı
olma düşüncelerinin tamamı geride kalmıştı, ne var ki
zaten geleceğiyle ilgili kesin bir karara vardığı bir an
da olmamıştı. Zavallı Sir Robert Carey gibi o da tarih-
ten uzaklaşmış, şimdiki zamanın kucağına sığınıp ya-
şamaya başlamıştı.

Çeşitli rock festivallerinin yönetimine katıldı,
Hampstead'de bir sağlıklı besin dükkânının açılması-
na yardımcı oldu, Camden Town'daki kanalın pek

uzağında olmayan bir plakçada çalıştı, küçük dergilere rock eleştirileri yazdı, peş peşe gelen aşkların birbirini kovaladığı kaotik bir dönem geçirdi, üç buçuk yıl evli kaldığı bir kadınla Fransa'yı dolaştı ve onunla Paris'te yaşadı. Sonunda bir plakçıya ortak oldu. Gazete okuyacak zaman bulamıyordu, zaten bir süre 'dürüst' basına hiç kimsenin gerçekten güvenmeyeceğine inanmıştı, çünkü herkes o basının devletin, askeri ya da mali çıkarı olan kişilerin kontrolünde olduğunu biliyordu – Edward sonradan bu görüşü reddetti.

O günlerde gazete okumuş olsaydı bile konserleri uzun uzadıya, özenle anlatan sanat sayfalarına büyük olasılıkla bakmazdı. Klasik müziğe duyduğu geçici ilgi tamamen silinmiş, yerini rock and roll'a bırakmıştı. Bu yüzden Ennismore Dörtlüsü'nün Temmuz 1968'de Wigmore Hall'de ilk kez sahneye çıktığını ve büyük bir başarı kazandığını da hiç duymadı. *The Times*'ın eleştirmeni onları 'sahnelere gelen taze kan, gençliğin tutkusu' olarak niteledi. Öngörülü, derin yoğunluğa sahip, zekâ dolu çalışmalarını överek bunların henüz yirmili yaşlarındaki müzisyenlerin şaşırtıcı müzikal olgunluklarına işaret ettiğini söyledi. Armonik ve dinamik etkilerin bütün donanımına, Mozart'ın son dönemlerdeki üslubunu simgeleyen zengin kontrpuan yazımına muhteşem bir rahatlıkla hâkim olduklarını yazdı. Re Majör Beşlisi daha önce hiç bu kadar duyarlı çalınmamıştı. Eleştirinin sonunda grubun şefini, birinci kemancıyı özellikle öne çıkarmıştı. 'Sonra eşsiz güzellik ve ruhsal güçte keskin, canlı bir *adagio* geldi. Bayan Ponting, tarzının kıvrak hassasiyetiyle, melodiyi ayrıştırmasındaki lirik zarafetle, deyim yerindeyse âşık bir kadın gibi çaldı, sadece Mozart'a ya da müziğe değil, hayatın kendisine âşık.'

Edward o yazıyı okumuş olsaydı bile, salonda ışıklar yandığında ve sersemlemiş genç müzisyenler patlayan alkışlara yanıt vermek üzere ayağa kalktıklarında birinci kemanın elinde olmadan gözlerini üçüncü sıranın ortasındaki 9C numaralı koltuğa kaydırıldığını bilemezdi – zaten Florence’ten başkası da bilemezdi.

Daha sonraki yıllarda, Edward ne zaman onu düşünse, içinden onunla konuşsa ya da ona mektup yazdığını, sokakta karşılaştığını hayal etse, hayatını anlatmasının bir dakikadan, yarım sayfadan daha az süreceğini hissetti hep. Neler yapmıştı? Yan uyur durumda, dikkatsiz, hırssız, ciddiyetten uzak, çocuksuz, rahat yaşayıp durmuştu. Mütevazı başarılarının çoğu maddiydi. Camden Town’da küçük bir dairesi vardı, Auvergne’de iki yatak odalı bir kulübeye ortaklı, caz ve rock and roll ağırlıklı plak satan iki müzik dükkânı vardı, internet alışverişi yüzünden yavaş yavaş baltalanan rizikolu girişimlerdi. Arkadaşlarının kendisini düzgün bir arkadaş olarak gördüklerini varsayıyordu ve güzel günleri olmuştu, çılgın günleri, özellikle ilk yıllarda. Beş çocuğun vaftiz babasıydı, ama o çocukların hayatında bir rolü olması ancak onların yirmi yaşı civarında oldu.

1976’da Edward’ın annesi öldü, dört yıl sonra Edward hızla ilerleyen Parkinson hastası olan babasına bakabilmek üzere kulübeye taşındı. Harriet ve Anne evlenmişler, çocukları olmuştu, her ikisi de yurtdışında yaşıyordu. Artık kırk yaşına gelmiş olan Edward’ın geçmişinde başarısız bir evlilik vardı. Dükkânlarla ilgilenmek üzere haftada üç gün Londra’ya gidiyordu. Babası 1983 yılında evde öldü, Pishill Kilisesi’nin bahçesinde, karısının yanına gömüldü. Edward kiracı ola-

rak kulübede kaldı, kulübenin yasal sahipleri kız kardeşleriydi. İlk başta orayı Camden Town'dan kaçıp sığınacağı bir yer olarak kullandı, sonra da doksanların başında tek başına yaşamak üzere oraya taşındı. Fiziksel olarak Turville Heath ya da orada yaşadığı köşe, büyüdüğü yerden pek farklı değildi. Komşuları tarım işçileri ya da zanaatkârlar değil de düzenli bir işe sahip ya da ikinci evleri olan kişilerdi, ama hepsi de dostluk gösteriyordu. Edward kendisini asla mutsuz olarak tanımlamazdı – Londra'daki arkadaşları arasında hoşlandığı bir kadın vardı; ellili yaşlarının ortasına kadar Turville Park takımında kriket oynadı, Henley'deki bir tarih derneğinde çalıştı, Ewelme'deki tarihi suteresi yataklarının restorasyonunda yer aldı. Ayda iki gün, merkezi High Wycombe'da olan ve beyin hasarlı çocuklara yardım eden bir vakıfta çalıştı.

Altmışlı yaşlarında bile, ki beyaz saçları seyrelen, pembe, sağlıklı bir yüzü olan, iriyarı, enine boyuna bir adamdı o günlerde, dağda bayırda uzun yürüyüşlerini sürdürdü. Günlük yürüyüşünü hâlâ ıhlamur ağaçlı geniş yolda yapıyordu, iyi havalarda yolu uzatıp Maidensgrow'daki çayırda yaban çiçeklerini ya da Bix Bottom'daki arazide kelebekleri seyrederdi, sonra kayın ormanından geçip bir gün kendisinin de gömüleceğini düşündüğü Pishill'deki kiliseye dönerdi. Ara sıra bir kayın ormanının içlerinde yolun çatallandığı bir noktaya gelir, burasının Florence'ın o ağustos sabahında durup haritasına baktığı yer olduğunu düşünürdü, onu tam anlamıyla canlandırırdı gözünde, sadece birkaç metre ve kırk yıl uzakta, Edward'ı bulmayı kafasına koyan kişi olarak. Ya da Stonor Vadisi'nin üstündeki bir seyir noktasında mola verir, acaba durup portakalını yedi-

gi yer burası mıydı diye merak ederdi. Sonunda onun kadar sevdiği hiç kimseyle karşılaşmadığını, onun kadar ciddi olan kadın ya da erkek birini bulamadığını kendine itiraf edebilirdi. Belki de Florence'in yanında kalsaydı kendi hayatına daha fazla ve daha büyük bir tutkuyla odaklanabilir, o tarih kitaplarını yazmış olabildi. Kendisinin ilgi alanına girmiyordu ama Ennismore Dörtlüsü'nün ünlü olduğunu biliyordu, hâlâ klasik müzik dünyasının saygın bir yüzüydü. Konserlere hiçbir zaman gitmezdi, Beethoven'ın ya da Schubert'in müziğinin kutulanmış setlerine bakmaz, hatta satın almazdı. Florence'in fotoğrafını görmek, yılların neler yaptığını keşfetmek ya da onun hayatının ayrıntılarını bilmek istemiyordu. Onu anılarında olduğu gibi korumak istiyordu, iliğine taktığı karahindibayla, saçındaki kadife parçasıyla, omzuna çaprazlama asılmış bez torbası ve sağlam kemikli muhteşem yüzünde o geniş, doğal gülümsemeyle.

Onu düşündüğünde, o kemanlı kızın gitmesine izin vermiş olmasına çok şaşıyordu. Florence'in çekinerek yaptığı o teklifin çok saçma olduğunu şimdi anlıyordu elbette. Onun ihtiyaç duyduğu tek şey, Edward'ın aşkından emin olmaktı, önlerinde koca bir hayat varken acele etmeye gerek olmadığına dair Edward'ın kendisine güvence vermesiydi. Aşk ve sabır –keşke Edward her ikisine aynı anda sahip olabilseydi– olsaydı mutlaka birlikte kalırlardı. Ve o zaman hangi doğmamış çocukları olabildi, başına saç bandı takmış hangi genç kız Edward'ın sürekli aşkı olurdu? Bir hayatın bütün gidişi işte böyle değiştirilebilirdi – hiçbir şey yapmayarak. Chesil sahilinde Florence'e seslenebilir, peşinden gidebilirdi. Florence'in ondan kaçarken, çektiği üzüntü içinde, onu kay-

betmek üzere olduğuna emin olduğunu ve Edward'ı o anki kadar çok sevmemiş olduğunu, ya da daha umarsızca sevmemiş olduğunu bilmiyordu ya da bilse de aldırmazdı; Edward'ın sesini duymak bir kurtuluş olacaktı Florence'e, geri dönecekti. Ama Edward susmuş, yaz gүнünün alacakaranlığında soğuk ve kendince haklı bir sessizlik içinde durmuş, Florence'in sahilde koşmasını seyretmiş, onun gүçlүkle ilerlerken çıkardığı sesler sahilde çatlayan kőçők dalgaların gūrőltősünde boğulmuş, sonunda Florence solgun ışıkta parlayan çakıl taşlı devasa, dőmdőz yolun üzerinde bulanık, kőçőlen bir nokta olmuştu.

SON İTHAF

Bu romandaki karakterler kurmacadır, yaşayan ya da ölmüş kişilerle bir ilişkisi yoktur. Edward ile Florence'in kaldıkları otel –Dorset, Abbotsbury'nin bir mil kadar güneyinde, sahildeki otoparkın etrafındaki bir arazide yüksekçe bir konumda– mevcut değildir.

I.M.